

Sárospatak Város Jegyzőjétől

3950 Sárospatak, Rákóczi út 32.
Tel.: 47/513-240 Fax: 47/311-404
E-mail: sarospatak@sarospatak.hu

JAVASLAT

- a Képviselő-testületnek –

Sárospatak Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjáról

Tisztelt Képviselő-testület!

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény alapján az önkormányzatoknak 5 évente 5 évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot kell elfogadniuk, és pályázati támogatásban csak akkor részesülhetnek, ha rendelkeznek a törvénynek megfelelő, hatályos esélyegyenlőségi programmal. A törvény jelenleg hatályos állapotának megfelelően, a jogszabályi változások figyelembevételével az esélyegyenlőségi program elkészítésére az önkormányzatok 2013. július 1-ig kaptak határidőt.

A törvényi előírásoknak megfelelő Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítéséhez Önkormányzatunk képviseltette magát a Türr István Képző és Kutató Intézet (TKKI) által szervezett 3 napos ingyenes képzésen, amely 2013.06.17-én zárult. Ezt követően több résztvevő közreműködésével elkészítettük a településre vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programot, melynek véglegesítéséhez igénybe vettük a TKKI esélyegyenlőségi mentori hálózat szakértőinek segítségét, hiszen az általuk jóváhagyott programot lehet a képviselő-testület elé előterjeszteni.

2013.08.12-én a TKKI részéről megtörtént a vezető mentori jóváhagyás, majd a szakmai vezetői jóváhagyás is, így a program elfogadásra a Tisztelt Képviselő-testület elé terjeszthető.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a javaslat mellékletét képező Helyi Esélyegyenlőségi Programot megvitatni és arról döntést hozni szíveskedjék.

Sárospatak, 2013. augusztus 16.

dr. Vitányi Eszter
jegyző

Készítette: Kovács Eszter
pályázati és közbeszerzési referens

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Sárospatak Város Önkormányzata

2013. július

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	7
Célok	8
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	9
1. Jogszabályi háttér bemutatása	9
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	10
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	12
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	41
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	53
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	59
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	65
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	73
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	76
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	77
1. A HEP IT részletei.....	77
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	77
A beavatkozások megvalósítói.....	79
Jövőképünk.....	81
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	82
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	104
3. Megvalósítás.....	118
A megvalósítás előkészítése	118
A megvalósítás folyamata.....	118
Monitoring és visszacsatolás	119
Nyilvánosság	120
Érvényesülés, módosítás.....	121
4. Elfogadás módja és dátuma.....	122

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Sárospatak Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Sárospatak – 1968. óta ismét város - Magyarország észak-keleti részén, Borsod-Abaúj-Zemplén megye zempléni régiójában, a Bodrog-folyó két partja mentén fekszik. Három tájegység, a Hegyköz, Bodrogház és Hegyalja találkozási pontjában, egyben az Eperjes-Tokaji Hegyvonulat és a Nagy Magyar Alföld ölekezése mentén épült fel. Jelenlegi kiterjedése 1883 és 1965. között, az egykori Sáros-Nagypatak, Sáros-Kispatak, Józseffalva, Bodrogház és Végardó községek egyesüléséből jött létre. Az idők folyamán olyan történelmi nevezetességek befolyásolták a fejlődését, mint a Perényiek, Rákócziak, a vár egykori urai. Külön említést érdemelnek a város kulturális életére egykoron nagy hatást gyakorolt Lorántffy Zsuzsanna és Comenius Ámos János. A város értékes egyedi sajátosságokkal rendelkezik: része a nemrégiben világörökséggé nyilvánított Tokaj-hegyaljai borvidéknek, átkelőhely a síkság és a helyvidéki tájak között, bővelkedik a zempléni erdők kiváló kiránduló és vadászati adottságaiban.

A rendszerváltoztatást követően az egyébként sem jelentős ipara fokozatosan leépült, megközelíthetősége a megfelelő infrastruktúra hiányában nehézkes, háttérintézményei anyagi gondokkal küzdenek. A termelő ágazatok közül az építőipari csekély, míg a mezőgazdasági vállalkozások száma jelentős mértékben növekedett. Ez utóbbit az őstermelői igazolványok tömeges kiváltása eredményezte. A korábbi magas számhoz képest nagymértékben visszaestek a kereskedelmi vállalkozások, és kisebb mértékben az ipari vállalkozások száma is tovább csökkent. A foglalkoztatási lehetőségek csökkenése folytán nőtt a munkanélküliség. Ezen indokok miatt nőtt a városból elvándorlók száma.

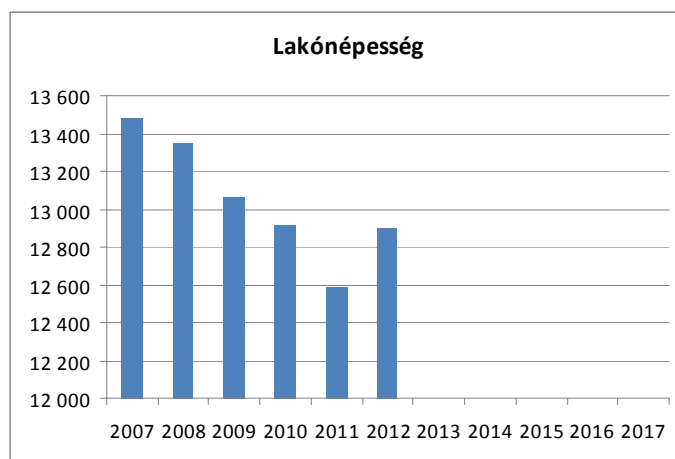
A város lakossága mindezek, illetve az élve születések számának csökkenése miatt az elmúlt években csökkent, a lakónépesség a 2007. évi 13 477 fős létszámról 2012. évre 12 900 főre mérséklődött. (lásd. 1. sz. táblázat)

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

	Fő	Változás
2007	13 477	
2008	13 357	99%
2009	13 060	98%
2010	12 920	99%
2011	12 590	97%
2012	12 900	102%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

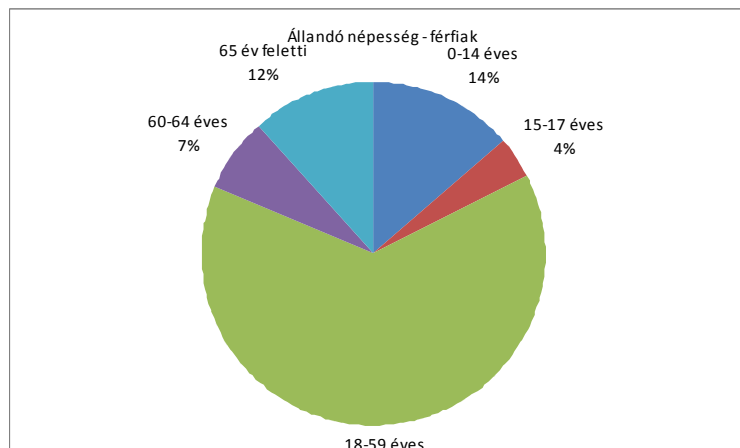
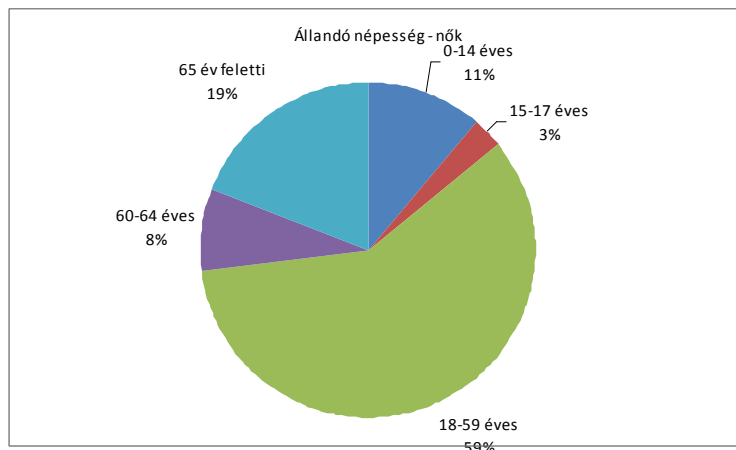

A város lakosságának összetételét tekintve a nők száma magasabb a férfiakénál, az arány 52-48%. A városban mindkét nem esetében magas a 18-59 éves korosztály száma, illetve a 60 év felettek száma. Ez kedvezőtlen a helyi társadalom, alkalmazkodási, megújulási képessége és a foglalkoztatás szempontjából. Másrészt megköveteli a szociális szolgáltatási és támogatási rendszer átgondolását, felkészítését. Az ifjabb korcsoportok körében a fiatalabb korcsoportok népesebbek. Ez a közeli jövőt tekintve ugyanúgy jelenthet erőforrást, mint problémát. Ha nem sikerül komolyabb lépéseket tenni a fiatalok teljes körű munkaerő-piaci és társadalmi integrációja felé fokozódni fog az elvándorlás, a pályakezdő munkanélküliség. (lásd: 2. sz. táblázat)

2. számú táblázat - Állandó népesség

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	6761	6271	13032	52%	48%
0-2 évesek					
0-14 éves	759	862	1621	47%	53%
15-17 éves	200	239	439	46%	54%
18-59 éves	3980	3997	7977	50%	50%
60-64 éves	518	435	953	54%	46%
65 év feletti	1304	738	2042	64%	36%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Problémát okoz, hogy a város lakossága fokozatosan elöregszik, mivel csökken a születések száma és nő az elvándorlások száma. A halálozások száma évente nagyobb a születések számánál, 2010-ben annak dupláját is meghaladta.

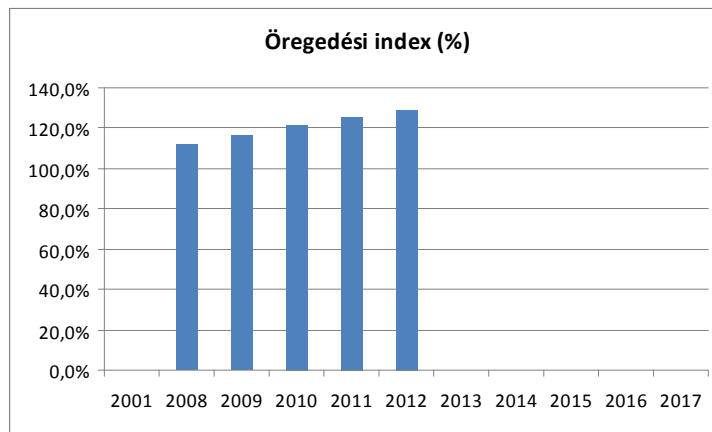
A nehezülő gazdasági körülmények miatt nőtt a regisztrált munkanélküliek és szociális ellátásban részesülők aránya. Az elmúlt évek közmunka programja csak kis mértékben volt képes enyhíteni a munkanélküliséget. Városunkban is jellemző a jobb kereseti lehetőségek érdekében történő elvándorlás, melyet leginkább az új munkahelyek létesítése tudna enyhíteni.

Éppen ezért kiemelten fontos a város számára, hogy a megélhetési feltételek javulásával a helyben maradás és a családalapítás, gyermekvállalás vonzó legyen a fiatalok körében. A fiatalok helyben maradásával az idősebb korúak elmagányosodásának problémája is csökkenthető lenne. (lásd: 3., 4., 5. számú táblázatok)

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	n.a.	2321	#ÉRTÉK!
2008	2014	1804	111,6%
2009	2027	1738	116,6%
2010	2031	1665	122,0%
2011	2042	1621	126,0%
2012	2056	1585	129,7%

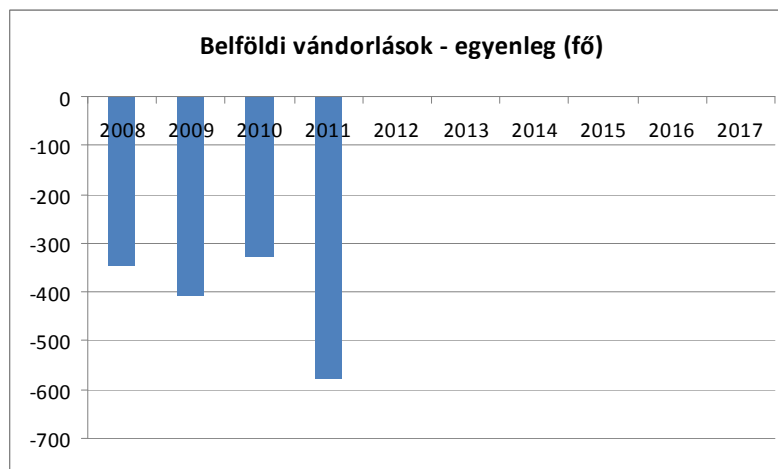
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	213	559	-346
2009	187	593	-406
2010	188	516	-328
2011	200	777	-577
2012	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!

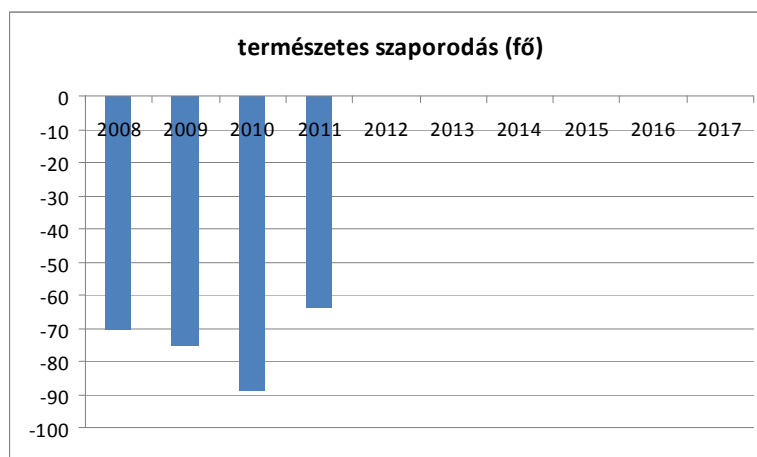
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5. számú táblázat – Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	108	178	-70
2009	105	180	-75
2010	77	166	-89
2011	104	168	-64
2012	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Értékeink, küldetésünk

Sárospatak iskolaváros, melyben az oktatásügynek régi időkre visszanyúló hagyományai vannak. Jelenleg a városban 2 felsőfokú oktatási intézmény működik, emellett 3 középiskola és 4 általános iskola végez oktató-nevelő munkát. A városban élő és tanuló hátrányos helyzetű gyermekek szociális és oktatási helyzete fokozott figyelmet igényel. Életkörülményeik javítása érdekében előtérbe kell helyezni az esélyegyenlőséget biztosító felzárkóztatási programokat, nevelési módszereket. A feladat megoldása érdekében továbbra is szükség van:

- ✓ az érintett intézmények, egyházi és civil szervezetek szoros együttműködésére, összehangolt munkájára,
- ✓ a roma/hátrányos helyzetű gyermekek számára külön programok vagy felzárkóztatási stratégia kialakítására.

Sárospatak város egyes stratégiai céljai is fókuszálnak az esélyegyenlőség biztosítására:

- ✓ Gazdaságfejlesztés:
 - a munkahelyteremtés, a foglalkoztatottság növelése érdekében
- ✓ Infrastruktúra-fejlesztés, környezetvédelem:
 - magasabb színvonalú közüzemi- és közszolgáltatások érdekében
 - környezeti szempontból biztonságos lakókörnyezet megteremtése érdekében
- ✓ Életesélyek javítása és társadalmi felzárkóztatás a közszolgáltatások színvonalának növelésével:
 - közbiztonság erősítése, bűnmegelőzés elsődlegessége érdekében
 - önkormányzat, közintézmények, civil szervezetek és vállalkozások közti kommunikáció és hatékony együttműködés érdekében
 - hátrányos helyzetű lakosság felzárkóztatása érdekében

Sárospatak Város Önkormányzata egy olyan program megvalósítását tűzi ki célul, amely a kiemelt hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, mélyszegénységben élők és romák, a gyermekek, a nők, az idősek és a fogyatékos személyek lehetőségeit, helyzetét javítani tudja. Olyan beavatkozásokat tervez, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra megoldást nyújthatnak.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Sárospatak Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- ✓ az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- ✓ a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- ✓ a diszkriminációmentességet,
- ✓ szegregációmentességet,
- ✓ a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- ✓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- ✓ a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- ✓ a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- ✓ a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- ✓ a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- ✓ a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- ✓ az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- ✓ a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- ✓ a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Sárospatak Város Önkormányzata a különböző célcsoportok esélyegyenlőségének biztosítása érdekében már korábban is több intézkedést hozott, melyek ma is érvényben vannak. A helyi rendeletek, a kötelező törvényi feladatokon túl, szabályoznak olyan ellátási formákat, amely az idősek, a fogyatékosok, az ifjúság, a szociálisan rászorultak helyzetét segíti:

- ✓ Sárospatak Város Önkormányzat Képviselő-testületének 5/2013. (II. 19.) számú határozatával elfogadott, a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról szóló rendelete: A rendelet hatálya kiterjed Sárospatak Város Önkormányzata által fenntartott személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatási formák közül: az étkeztetésre, a házi segítségnyújtásra, a támogató szolgáltatásra, a nappali ellátásra (Idősek Klubja, Fogyatékkal Élők Nappali Intézménye).
- ✓ Sárospatak Város Önkormányzat Képviselő-testületének 1/2011. (I. 31.) számú határozatával elfogadott, a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátásokról szóló rendelete
- ✓ Sárospatak Város Önkormányzat Képviselő-testületének 22/2010. (XII. 1.) számú határozatával elfogadott, a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybevételéről szóló rendelete: A rendelet hatálya kiterjed Sárospatak Város Önkormányzata fenntartásában működő személyes gondoskodást nyújtó intézmények ellátásaira.
- ✓ Sárospatak Város Önkormányzat Képviselő-testületének 33/2009. (XII. 1.) számú határozatával elfogadott, az önkormányzat tulajdonában álló lakások bérletére vonatkozó egyes szabályokról szóló rendelete: A rendelet célja, hogy a Lakástv. szabályozásával összhangban – a polgári jog

alapelveit szem előtt tartva – megteremtse és szabályozza az Önkormányzat tulajdonában álló bérlakások bérbeadásának és azokkal való eredményesebb gazdálkodás feltételeit.

- ✓ Sárospatak Város Önkormányzat Képviselő-testületének 26/2009. (XI.02.) számú határozatával elfogadott, az első lakáshoz jutás feltételeinek helyi támogatásáról szóló rendelete: A rendelet célja Sárospatak város közigazgatási területén a gyermek nélküli fiatal házaspárok, a gyermeket nevelő fiatal házaspárok, továbbá a gyermekét egyedül nevelő fiatal szülő tartós letelepedésének elősegítése, lakáshoz jutási feltételeinek javítása. Támogatásra jogosultak, ha a támogatás 16 millió Ft-ot meg nem haladó értékű használt lakás vásárlására vagy új lakás építésére irányul.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elsősorban az alábbi dokumentumokhoz kapcsolódik:

- ✓ Költségvetési koncepció, költségvetési rendelet: A költségvetési koncepció elkészítésének célja, hogy a következő év költségvetésének a kidolgozásához iránymutatásokat, elképzeléseket fogalmazzon meg, és határozza meg az elérni kívánt főbb irányokat. A koncepció és költségvetési rendelet az esélyegyenlőség megteremtésére, elősegítésére fordítható pénzügyi lehetőségek határait fektetheti le.
- ✓ Sárospatak Város Önkormányzata 2011-2014. évekre szóló Gazdasági Programja: A helyi stratégiai célokat és fejlesztési alapelveket fogalmazza meg. A Gazdasági Program hosszú távú célja a Sárospatakon élők életminőségének növelése. Az esélyegyenlőség megvalósításához számos ponton kötődik, hiszen a programban megfogalmazott célok (gazdaságfejlesztés, turizmusfejlesztés, infrastruktúra-fejlesztés, környezetvédelem, életesélyek javítása és társadalmi felzárkóztatás) megvalósítása maga után vonja az esélyegyenlőségi hátrányok leküzdését.
- ✓ Sárospatak Város Komplex Városfejlesztési Stratégiája és Operatív Programja, Városfejlesztési Koncepció, Antiszegregációs Terv: Foglalkozik a gazdasági környezettel, a szociális és egészségügyi helyzettel, környezetvédelemmel, a közszolgáltatásokkal, az oktatási helyzettel, a roma népességgel.
- ✓ Sárospatak Város Köznevelési Fejlesztési Terve (Köznevelési koncepció) 2008-2013: Az óvoda kivételével a köznevelési intézmények állami fenntartásban működnek 2013. január 1-jétől, mely miatt a korábbi, köznevelési területre vonatkozó tervek létjogosultsága megszűnt, ugyanakkor egyes elemei beépítésre kerültek a HEP-be.
- ✓ Valamennyi köznevelési intézmény minőségirányítási programot készített.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Sárospatak Város Önkormányzata jelenleg nem vesz részt olyan társulásban, amely érintené az esélyegyenlőségi programot.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatokat a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 1. számú melléklete tartalmazza. A rendelet melléklete meghatározza az egységesen rendelkezésre álló statisztikai mutatókat a helyi esélyegyenlőségi program elkészítéséhez, illetve meghatározza azok forrását is. A jogszabály a mutatók forrásaként az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszert (a továbbiakban: TeIR) jelöli meg.

A TeIR web alapú informatikai rendszer, amelynek szolgáltatásai az Interneten keresztül érhetőek el. Az országos, területi (regionális, kiemelt térségi, megyei, kistérségi) és települési szervezetek a TeIR egységes adatbázisához az alkalmazási rendszeren (felhasználói felületen) keresztül csatlakoznak.

A TeIR rendszer esetében problémát jelentett, hogy az adatszolgáltatások nem minden adatszolgáltatótól, nem minden évben állnak rendelkezésre, így ez olykor a tendenciák vizsgálatát lehetetlenné tette. További problémát jelentett, hogy a TeIR adatbázisa általában 2011. évig tartalmazza az adatokat, ez azonban az egyes területeknél eltérő lehet. Ahol volt saját információ, ott a 2012. évi adatokkal ki tudtuk egészíteni az egyes táblázatokat. A 2011. évi népszámlálás adatainak a Központi Statisztikai Hivatal részéről történő feldolgozása még nem történt meg, ezért ezen adatokat nem tudtuk felhasználni.

A TeIR adatbázisa mellett szükséges volt felhasználni más forrásokat is. Az adatok gyűjtésében, adatszolgáltatásokban – az önkormányzat saját adatbázisán kívül – segítséget nyújtottak az alábbi partnerek:

- ✓ Német Nemzetiségi Önkormányzat
- ✓ Sárospataki Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat
- ✓ Sárospataki Roma Nemzetiségi Önkormányzat
- ✓ Gondozási Központ
- ✓ Mozgáskorlátozottak Sárospataki és Zemplén-Térségi Egyesülete
- ✓ Munkaügyi Központ
- ✓ Carolina Óvoda és Bölcsőde
- ✓ KIK

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A településen a jövedelmi és vagyoni helyzetre nincs rálátásunk. Az bizonyos, hogy egyre kevesebb a tartós munkahely, amelyek jelentősen befolyásolják a lakosság jövedelmi és vagyoni helyzetét.

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből. Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

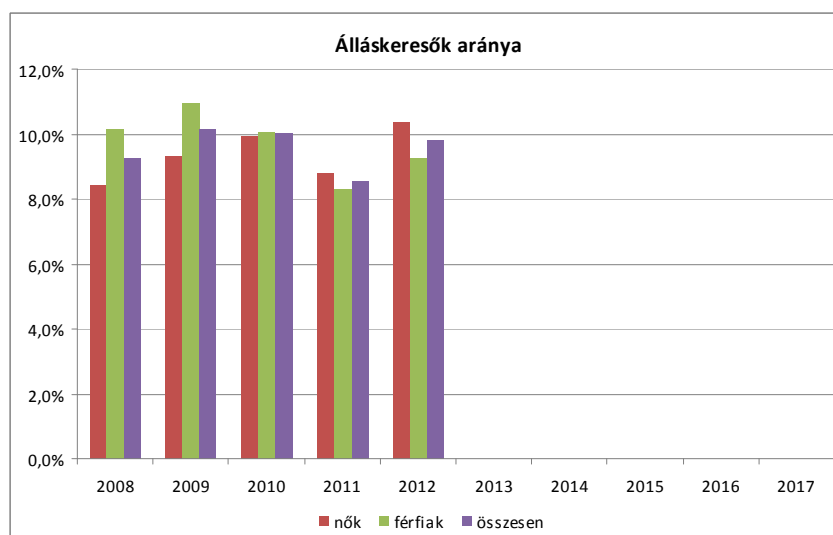
a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Településünkön a nyilvántartott állás keresők száma 2008-ról 2009-re megugrott, majd csökkenő tendenciát mutatott 2011-ig, ezt követően ismét emelkedést mutat. 2012-ben a nyilvántartott állás keresők száma 909 fő volt. Nemek szerint vizsgálva elmondható, hogy 2008 és 2010 között a férfiak száma volt nagyobb, majd 2011-től az arány megfordult és a nyilvántartott állás keresők között magasabb számban jelentek meg a nők. (lásd: 3.2.1 számú táblázat)

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott állás keresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott állás keresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	4877	4792	9669	411	8,4%	486	10,1%	897	9,3%
2009	4773	4753	9526	445	9,3%	521	11,0%	966	10,1%
2010	4718	4713	9431	469	9,9%	475	10,1%	944	10,0%
2011	4698	4671	9369	414	8,8%	387	8,3%	801	8,5%
2012	4636	4623	9259	481	10,4%	428	9,3%	909	9,8%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, helyi adatgyűjtés

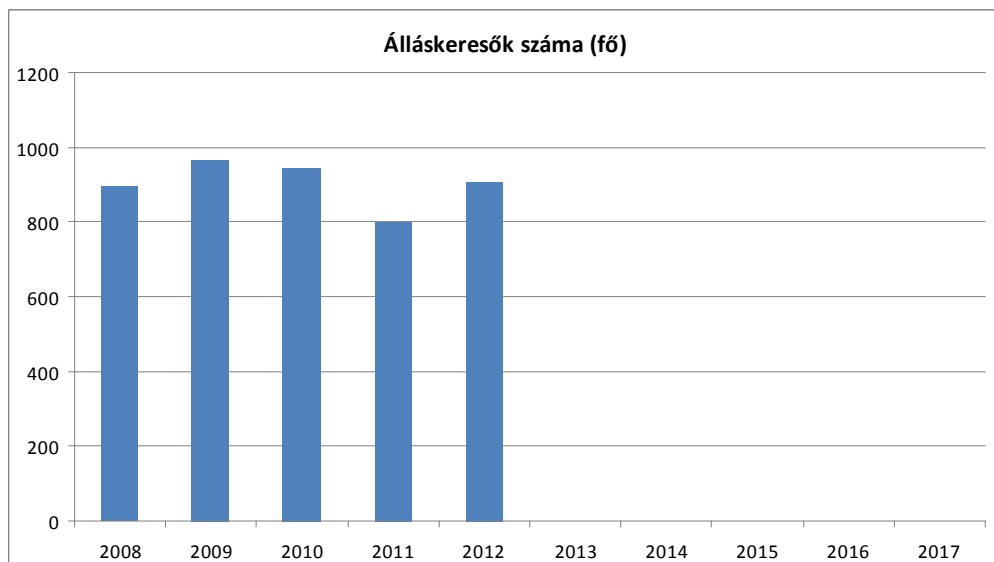

A regisztrált munkanélküliek száma korcsoportok szerinti bontásban azt mutatja, hogy a fiatalok munkaerő-piaci elhelyezkedése nem megoldott, 21-30 év között magas a munkanélküliek száma, emellett jellemzően az 51-55 éves korosztályt sújtja még munkanélküliség. (lásd 3.2.2 számú táblázat)

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011	2012
nyilvántartott álláskereső száma összesen	fő	897	966	944	801	910
20 éves és fiatalabb	fő	41	41	30	31	37
	%	4,6%	4,2%	3,2%	3,9%	4,1%
21-25 év	fő	149	162	143	107	136
	%	16,6%	16,8%	15,1%	13,4%	14,9%
26-30 év	fő	103	107	101	87	119
	%	11,5%	11,1%	10,7%	10,9%	13,1%
31-35 év	fő	119	120	126	87	107
	%	13,3%	12,4%	13,3%	10,9%	11,8%
36-40 év	fő	108	125	112	93	107
	%	12,0%	12,9%	11,9%	11,6%	11,8%
41-45 év	fő	112	118	119	113	106
	%	12,5%	12,2%	12,6%	14,1%	11,6%
46-50 év	fő	93	101	104	92	99
	%	10,4%	10,5%	11,0%	11,5%	10,9%
51-55 év	fő	112	131	134	108	116
	%	12,5%	13,6%	14,2%	13,5%	12,7%
56-60 év	fő	58	56	69	80	79
	%	6,5%	5,8%	7,3%	10,0%	8,7%
61 év felett	fő	2	5	6	3	4
	%	0,2%	0,5%	0,6%	0,4%	0,4%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, helyi adatgyűjtés

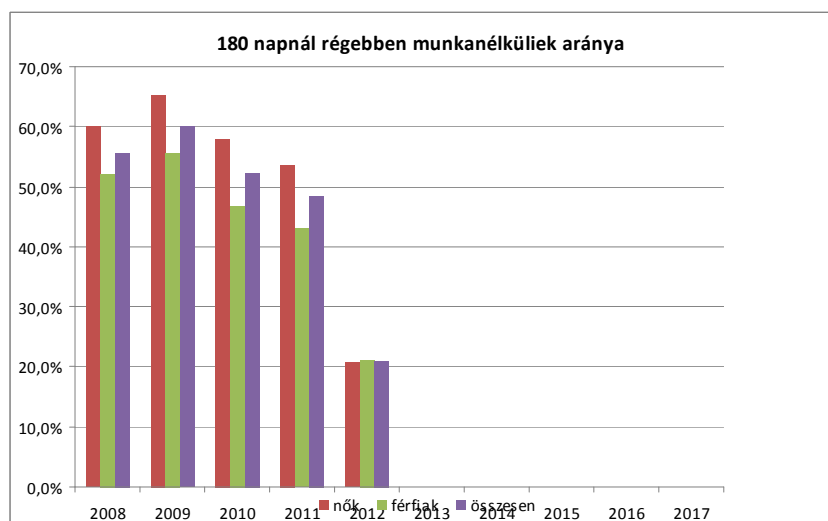

Településünkön a nyilvántartott munkanélküliek számán belül 2008-tól 2011-ig nagyon magas volt a tartós, 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek aránya: 2008-ban 55,7%, 2009-ben 60,1 %, 2010-ben 52,3 %, 2011-ben 48,6 %. Szembetűnő változást mutat a 2012. év, ekkor a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek aránya 21%-ra esett vissza. Köszönhető ez annak, hogy az Önkormányzat elindította a kistérségi startmunka mintaprogramjait (6 programot), így a tartós munkanélküliek munkához jutottak egész évben. (lásd 3.2.3 számú táblázat)

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma és aránya nemeként

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	411	486	897	247	253	500	60,1%	52,1%	55,7%
2009	445	521	966	291	290	581	65,4%	55,7%	60,1%
2010	469	475	944	272	222	494	58,0%	46,7%	52,3%
2011	414	387	801	222	167	389	53,6%	43,2%	48,6%
2012	481	428	909	100	91	191	20,8%	21,3%	21,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, helyi adatgyűjtés

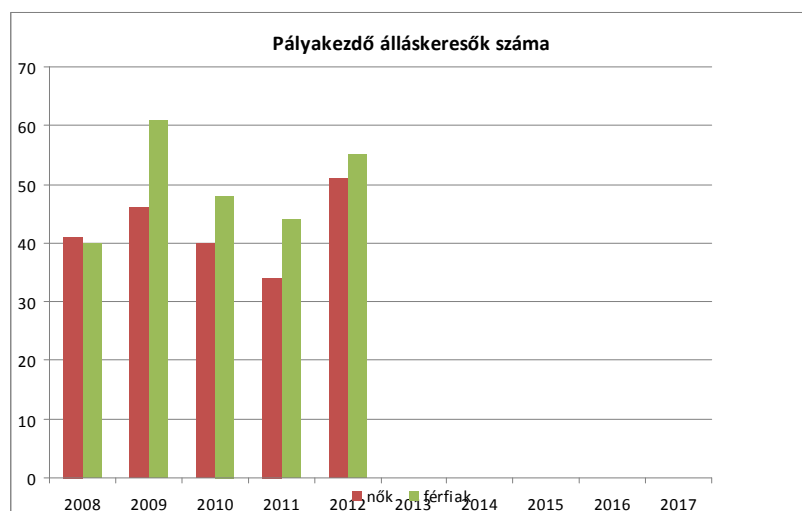

A 18-29 évesek számához viszonyítva alacsony a nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma. Számuk változó képet mutat, 2008-ról 2009-re emelkedett, 2010-től csökkenő tendenciát mutatott, 2012-re ismét emelkedett. (lásd: 3.2.4. számú táblázat)

3.2.4. számú táblázat - Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma és a 18-29 éves népesség száma nemeként

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	1135	1243	2378	41	3,6%	40	3,2%	81	3,4%
2009	1095	1164	2259	46	4,2%	61	5,2%	107	4,7%
2010	1070	1137	2207	40	3,7%	48	4,2%	88	4,0%
2011	1055	1111	2166	34	3,2%	44	4,0%	78	3,6%
2012	1006	1105	2111	51	5,1%	55	5,0%	106	5,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, helyi adatgyűjtés

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Sárospatakon a 15 éves és idősebb lakosság száma a népszámlálási adatok alapján 2001-ben 12 173 fő, 2011-ben 11 609 fő, tehát csökkenő tendenciát mutat. A 15 éves és idősebb lakosság esetében az iskolázottságot tekintve csak a 2001. évi népszámlálási adatok állnak rendelkezésre. Ez alapján a legalább általános iskolát végzettek száma 10 955 fő, ebből a nők száma 5 747 fő, a férfiaké 5 208 fő. Az általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma 1 218 fő (10 %), ebből jóval magasabb a nők száma (850 fő), mint a férfiaké (368 fő). (lásd: 3.2.5. számú táblázat)

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	12173	6597	5576	10955	5747	5208	1218	10,0%	850	12,9%	368	6,6%
2011	11609	6200	5409	#ÉRTÉK!	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!

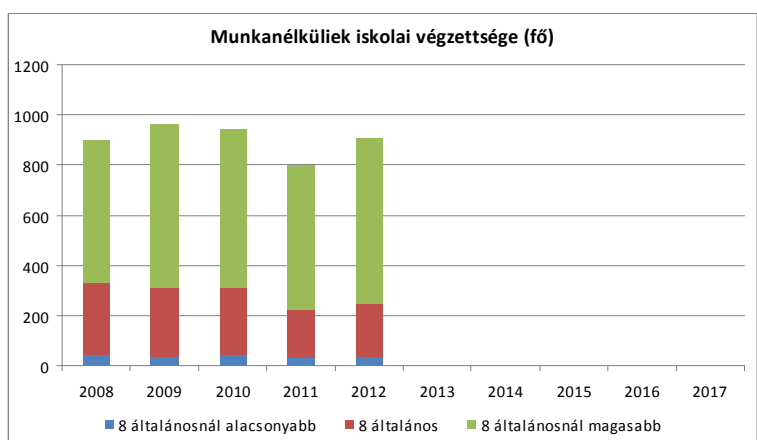
Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás, helyi adatgyűjtés

A regisztrált munkanélküliek között alacsony a 8 általánosnál alacsonyabb végzettségűek száma (2008 és 2012 között arányuk 3,6 % és 5,1 % között mozog), közepes a 8 általánossal rendelkezők száma (2008 és 2012 között arányuk 23,3 % és 31,7 % között mozog) és magas a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők száma (2008 és 2012 között arányuk 63,2 % és 72,5% között mozog). (lásd: 3.2.6. számú táblázat)

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2008	897	46	5,1%	284	31,7%	567	63,2%
2009	966	38	3,9%	273	28,3%	655	67,8%
2010	944	47	5,0%	266	28,2%	631	66,8%
2011	801	29	3,6%	195	24,3%	577	72,0%
2012	909	38	4,2%	212	23,3%	659	72,5%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, helyi adatgyűjtés

Településünkön általános iskolai felnőttoktatás nincs. (lásd: 3.2.7. számú táblázat) Sárospatakon a Munkaügyi Központ indít különböző tanfolyamokat, melyek egyrészt nyelvi képzések, másrészt szakmászító képzések.

3.2.7. számú táblázat - Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók létszáma és a 8. évfolyamot eredményesen végeztek

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
	fő	Fő	%
2009	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2010	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2011	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2012	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ), helyi adatgyűjtés

Településünkön középfokú (szakiskolai, szakközépiskolai, gimnáziumi) felnőttoktatás nincs. (lásd: 3.2.8. számú táblázatok) Sárospatakon a Munkaügyi Központ indít különböző tanfolyamokat, melyek egyrészt nyelvi képzések, másrészt szakmászító képzések.

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

év	középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2009	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2010	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2011	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2012	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!	0	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ), helyi adatgyűjtés

c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája. Támogatott „tranzitfoglalkoztatás”, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerő-piacra. A közfoglalkoztatottak támogatást vehetnek igénybe annak érdekében, hogy átmeneti munkalehetőséget biztosítsanak azok számára, akiknek az önálló álláskeresése hosszú ideig eredménytelen.

Sárospatak Város Önkormányzata által közfoglalkoztatás keretében foglalkoztatható munkaerő piaci célcsoport:

- ✓ munkaügyi kirendeltségen regisztrált álláskereső – foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő, illetve álláskeresői vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskereső.

A munkaerő piaci célcsoport foglalkoztatásához a következő formákban nyújtunk támogatást:

- ✓ hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása (legfeljebb 12 hónap időtartam, napi 6-8 órás munkaidő).

Többnyire szakképesítést nem igénylő, kisegítő vagy segédmunkás munkakörben foglalkoztatja az önkormányzat elsősorban a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülőket, akik egyben tartós munkanélküliek is. Az önkormányzat alkalmaz közfoglalkoztatottakat valamennyi intézményénél, önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságnál.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Sárospatak és vonzáskörzete jelentős iparral nem rendelkezett és jelenleg sem rendelkezik, a gazdaság súlypontja – a térség természeti adottságaiból adódóan – a szőlő- és bortermelés, valamint a turizmus-vendéglátás. Hagyományosan nagy szerepe van a mezőgazdasági tevékenységnek, részaránya közel 10. A térség gazdaságában működő vállalkozások jellemzően a kis- és középvállalkozások kategóriájába sorolhatók.

A szőlő-bor ágazatban több komoly tőkével rendelkező gazdasági társaság működik, amelyek jelentős beruházásokat hajtottak végre az utóbbi években. Ezek főként az ültetvénytelepítésben és korszerű borászati technológiákban öltöttek testet, és jelentős foglalkoztatási vonzatuk nem volt. Ugyanakkor a

hagyományos növénytermesztés és állattenyésztés komoly jövedelmezőségi problémákkal küszködik, csakúgy, mint a korábban jól prosperáló textilipar.

A viszonylag kedvezőtlen közlekedési feltételek és infrastrukturális hiányosságok miatt a befektetőknek nem jelent célterületet a térség. Jelentős gond továbbá az is, hogy nem áll rendelkezésre megfelelő mennyiségű és minőségű szakképzett munkaerő.

Településünkön a 2013. évi féléves zárási adatok alapján összesen 1 297 egyéni és társas vállalkozás működik. A foglalkoztatás döntően Sárospatakon valósul meg.

Jelentősebb munkáltatók:

Mezőgazdaság:

- ✓ Dózsa Mezőgazdasági Zrt. Kenézlő
- ✓ Geo-Milk Kft. Sárospatak
- ✓ Tokaj-Oremus Kft. Tolcsva
- ✓ BIOFARM Kft.
- ✓ Megyer Zrt.

Ipar:

Feldolgozóipar:

- ✓ Pataki Ruhaipari Rt. Sárospatak
- ✓ Grega Kft. Sárospatak

Gépipar:

- ✓ BOSS Hungária 2006 Kft. Sárospatak
- ✓ FERRO-TOOL Rt. Sárospatak
- ✓ FRAISA Kft. Sárospatak
- ✓ RUBIKON-TEXT Kft. Sárospatak
- ✓ Technometall Kft. Sárospatak
- ✓ Elga-Zár Kft. Olaszliszka
- ✓ SÁRGÉPSZER Kft. Sárospatak
- ✓ RUFÉM Kft. Bodrogolaszi
- ✓ PEFORG Bt.

Egyéb ipar:

- ✓ Kék és Társai Kft. Sárospatak
- ✓ Sárospataki Kerámia Kft. Sárospatak
- ✓ DYNAMIS Kft.

Élelmiszeripar:

- ✓ Norpan Kft. Sárospatak
- ✓ Sárospatak Hungária Kft. Sárospatak
- ✓ Borsa Hungary Kft.

Építőipar:

- ✓ ÉPSZER Zrt. Sárospatak
- ✓ DOPEX Kft. Sárospatak
- ✓ Weinberg-93 Kft. Sárospatak
- ✓ PJ Centrál Bau Kft.

Kereskedelem, vendéglátás:

- ✓ FOR YOU 2. Kft. Sárospatak
- ✓ Kispatak 2000 Kft. Sárospatak
- ✓ Zemplén Idegenforgalmi Kft. Sárospatak
- ✓ Ajtai és Társai Kft. Sárospatak
- ✓ Bömbi 1948. Kft. Sárospatak
- ✓ Vár Vendéglő-94 Bt.
- ✓ Zempléni Huszár Kft.

A munkaerő mobilitását rontják a magas közlekedési és lakhatási költségek, fokozva a várostól távoli településeken élők hátrányát. Népeségfogyás jellemző, amely a gazdasági stagnálást, a prosperitás hiányát jelzi. A népeségfogyás nagyobb részt az elvándorlásból adódik, amely főképp a fiatalok körében ölt nagyobb mértéket.

2012. évben a kistérség gazdasági helyzete jelentősen nem változott. A gazdasági válság mélypontján túljutva, a piaci pozíciókban némi javulás volt megfigyelhető, főként a fémfeldolgozás-fémmegmunkálás területén.

A kereskedelem területén kialakult foglalkoztatási szint várhatóan stagnálni fog, mivel csökken a fogyasztás, illetve a vásárlóerő. Az utóbbi évek kereskedelemfejlesztései némileg növelték a foglalkoztatási szintet az ágazatban, de számottevő mértékkel nem bírnak.

Ipari fejlesztések területén a svájci tulajdonú FRAISA Kft. hajtott végre jelentős fejlesztést, amelynek főképp a kvalifikáltabb munkaerőt érintő foglalkoztatási vonzata volt.

A vállalkozások jellemzően a kereskedelem, fémfeldolgozás, építőipar, mezőgazdaság, élelmiszeripar, textiláru gyártása és a lakossági szolgáltatások valamelyik területén működnek.

Közfelföld és intézmények:

A foglalkoztatásban jelentős szerepet töltenek be az önkormányzat és intézményei, a szociális intézmények, valamint az önkormányzat Kommunális Szervezete.

Civil szervezetek (alapítványok, egyesületek, közhasznú társaságok):

Az állam vagy az önkormányzat által fel nem vállalt, közfelföld ellátására létrejött társulások. Mivel még erőtlens a civil szféra, ezért nagyobb létszámot nem képes foglalkoztatni.

- ✓ Zempléni Családokért Alapítvány
- ✓ Sárospataki Népőiskolai Egyesület
- ✓ Mozgáskorlátozottak Sárospataki és Zempléni Térségi Egyesülete
- ✓ Sárospataki Munkanélküliek Egyesülete.

Szolgáltatás, kereskedelem:

A szolgáltatásban és a kereskedelemben a magánszféra vált meghatározóvá. Itt található a legtöbb magánvállalkozó, és jelentős a foglalkoztatottak száma is.

Elterjedt a városban a szállásadás a város idegenforgalmi nevezetességeinek köszönhetően. A vendéglátó tevékenység is jelentősnek mondható, a megvalósult fürdőfejlesztés várhatóan az idegenforgalom további fellendülését hozza.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Településünkön a Munkaügyi Központ nyújt segítséget a fiatalok foglalkoztatásában és biztosít az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programokat.

Működik az „Első munkahely garancia” program. Cél a 25 év alatti pályakezdőket sújtó munkaerő-piaci feszültség kezelése, ami a fiatal munkavállalók munkaerő-piaci helyzetének javítását, az első munkahely

megszerzésének elősegítését, valamint a szükséges munkatapasztalat megszerzését biztosítja. Ennek keretében a Munkaügyi Központ a pályakezdő fiatalok elhelyezkedését segítő a bér és járulékra 100 %-ig nyújt támogatást maximum 6 hónapig.

Oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok keretében munkaerő-piaci képzéseket, tanácsadást és közvetítést, pályaaorientációs, pályamegerősítő csoportfoglalkozásokat és elhelyezkedést segítő tréningeket (önéletrajzírás, álláskereső tréning) tartanak.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A munkaerő-piaci integrációt a Munkaügyi Központ koordinálja. A nyilvántartott álláskereső képzését fontosnak ítéli és próbálja egyfelől korrigálni az iskarendszerű képzés hiányosságait és harmonizálni azt a munkaerő-piaci igényekkel, másfelől a megszerzett tudással értékesebbé tenni őket, mint potenciális munkavállalókat az elsődleges munkaerőpiacon.

A 2012. évben Sárospatakon megvalósult munkaerő-piaci képzéseken 141 fő vett részt, az alábbi területeken:

- ✓ Angol alapfok + ECDL 11 fő
- ✓ Fogyóelektródás hegesztő 16 fő
- ✓ Szerkezetlakatos 16 fő
- ✓ Ács, állványozó 14 fő
- ✓ Szociális gongozó 4 fő
- ✓ Ápolási asszisztens 1 fő
- ✓ CE+GKI 1 fő
- ✓ Fakitermelő 1 fő
- ✓ Gyógynövénytermesztő 16 fő
- ✓ C+CE+GKI 3 fő
- ✓ Kazánkezelő 15 fő
- ✓ Alapfokú német 8 fő
- ✓ TB ügyintéző 12 fő
- ✓ Központifűtés- és gázhálózat szerelő 2 fő
- ✓ Targoncavezető 1 fő
- ✓ Tisztítás-technológiai szakmunkás 2 fő
- ✓ Kisgyermekgondozó 1 fő
- ✓ Pincér 1 fő
- ✓ Honvédségi C+GKI 1 fő
- ✓ Mezőgazdasági munkagépkészítő 15 fő

2013. évben az eddig eltelt időszakban az alábbi képzésekbe kapcsolódtak be álláskeresőink:

- ✓ Ács-állványozó 2 fő
- ✓ Győri pilot 2 fő
- ✓ Középfokú angol 3 fő
- ✓ Pincér 2 fő
- ✓ Női szabó 16 fő
- ✓ TB ügyintéző 1 fő
- ✓ Földmunkagép kezelő 2 fő
- ✓ Alapfokú angol 1 fő
- ✓ Szakács 1 fő
- ✓ Gombatermesztő 15 fő
- ✓ CNC Mc 1 fő
- ✓ Pénzügyi, számviteli ügyintéző 4 fő

- ✓ Alapfokú német+ECDL 11 fő
- ✓ Gépheállító 15 fő
- ✓ GKI autóbusz + tehergépkocsi 1 fő

2013. második félévében tervezett tanfolyamok:

- ✓ Víz, csatorna, közmű 16 fő
- ✓ Alapfokú angol + ECDL 12 fő
- ✓ Gépheállító 1 fő
- ✓ Kisgéphekezelő (fűkasza, kistraktor) 16 fő
- ✓ CNC géphekezelő 16 fő
- ✓ Takarító 16 fő

Munkaerő-piaci szolgáltatások:

A Munkaügyi Központ a sárospataki lakosoknak az alábbi szolgáltatásokat tudjuk megajánlani:

- ✓ álláskeresői technika oktatása
- ✓ álláskereső klubfoglalkozás
- ✓ munkaerő-piaci információk nyújtása
- ✓ munkavállalási tanácsadás
- ✓ pályaválasztási és pályakorrekciós tanácsadás
- ✓ impulzusfoglalkozás
- ✓ reintegráló tréning

Ezen kívül Foglalkozás Információs Tanácsadással (FIT) is foglalkoznak a kirendeltségen, amelynek elsődleges célcsoportjai az általános iskolás és középiskolás végzős tanulók, célja pedig a prevenció, a munkanélküliség megelőzése.

A Munkaügyi Központ mellett munkaerő-piaci integrációt civil szervezetek is segítik. (pl. Sárospataki Munkanélküliek Egyesülete)

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Városunkban az elsődleges munkaerőpiac nem kínál foglalkoztatási lehetőséget az álláskeresői jelentős részének. Számukra hosszú évek óta a közfoglalkoztatás keretében tud az önkormányzat intézményein keresztül munkalehetőséget biztosítani. A mélyszegénységben élők és romák foglalkoztatása szintén a közfoglalkoztatási programok keretében történik.

A közfoglalkoztatás az elmúlt két évben jelentős változásokon esett át. Előtérbe került az értékteremtés, olyan önkormányzati feladatok vállalása, amivel termékeket állítanak elő, szolgáltatásokat végeznek. A programok tervezése, kivitelezése az önkormányzatok feladata, melyet a Belügyminisztérium koordinál és finanszíroz a munkaügyi szervezeten keresztül. Az értékteremtő programokhoz biztosított a megvalósításhoz szükséges eszköz- és anyagköltség, valamint a bérek és járulékok költsége is.

Sárospatak város élt a lehetőséggel, az önkormányzat vezetői felismerték jelentőségét és különböző programokat indítottak, amelyek nagymértékben hozzájárultak a foglalkoztatottság növeléséhez.

2012-ben a START programokban összesen 214 fő vett részt, 2013-ban tervezett számuk 224 fő. A START programokban zöldséget termelnek, a közutak javítását, kátyúzását végzik, felszámolják az illegális hulladéklerakókat, rendbe teszik a Bodrog partot, önkormányzati intézmények karbantartását végzik, belvízelvezető árkokat, járdákat burkolnak a maguk készíttette betonelemekkel.

A START mintaprogramok mellett továbbra is működik a hagyományos közfoglalkoztatás, ahol jellemzően 6 óra keretében tudnak munkát vállalni az önkormányzatoknál és intézményeinél az álláskereső. 2012. évhez képest jelentősen változott a foglalkoztatottak száma, 122 fő helyett 55 fő került ebbe a foglalkoztatási formába, ami azt mutatja, hogy az értékteremtő START programok kerültek előtérbe.

A közfoglalkoztatás azonban nem lehet cél, csak eszköz. Eszköz a munkanélküliség csökkentésére és a humánerőforrás potenciáljának megtartására, fejlesztésére. A programok résztvevői megtartott munkavégző képességüknek köszönhetően nagyobb eséllyel tudnak állást keresni és helytállni a versenyszférában.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Foglalkozási diszkriminációról nincs tudomásunk településünkön.

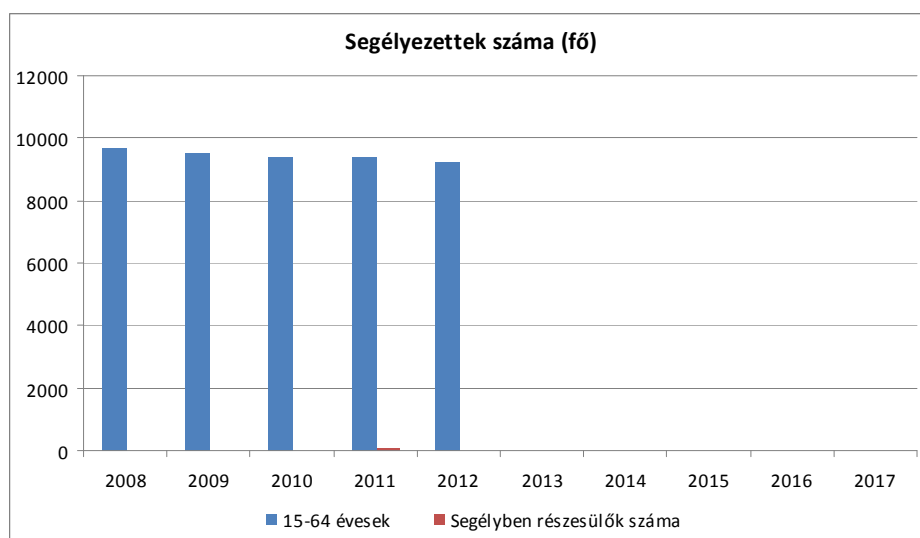
3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A 15-64 év közötti lakónépesség száma folyamatosan csökken, a 2008. évi 9 669 főről, 2012-re 9 259 főre csökkent. Az álláskeresői segélyben részesülők számával kapcsolatos tendenciák megállapítása sajnos nem lehetséges, mert a Munkaügyi Központtól kevés adatot kaptunk, 2011. évben számuk 74 fő (0,8%), 2012-ben 7 fő (0,1%). (lásd: 3.3.1. számú táblázat)

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	9669	n.a.	#ÉRTÉK!
2009	9526	n.a.	#ÉRTÉK!
2010	9401	n.a.	#ÉRTÉK!
2011	9369	74	0,8%
2012	9259	7	0,1%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, helyi adatgyűjtés

Településünkön a nyilvántartott álláskeresők száma 2008-ról 2009-re megugrott, majd csökkenő tendenciát mutatott 2011-ig, ezt követően ismét emelkedést mutat. 2012-ben a nyilvántartott álláskeresők száma 909 fő volt. Az álláskeresői járadékra jogosultak számával kapcsolatos tendenciák megállapítása sajnos nem lehetséges, mert a Munkaügyi Központtól kevés adatot kaptunk, 2011. évben számuk 149 fő (18,6%), 2012-ben 87 fő (9,6%). (lásd: 3.3.2. számú táblázat)

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek száma

év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresői járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	897	n.a.	#ÉRTÉK!
2009	966	n.a.	#ÉRTÉK!
2010	944	n.a.	#ÉRTÉK!
2011	801	149	18,6%
2012	909	87	9,6%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, helyi adatgyűjtés

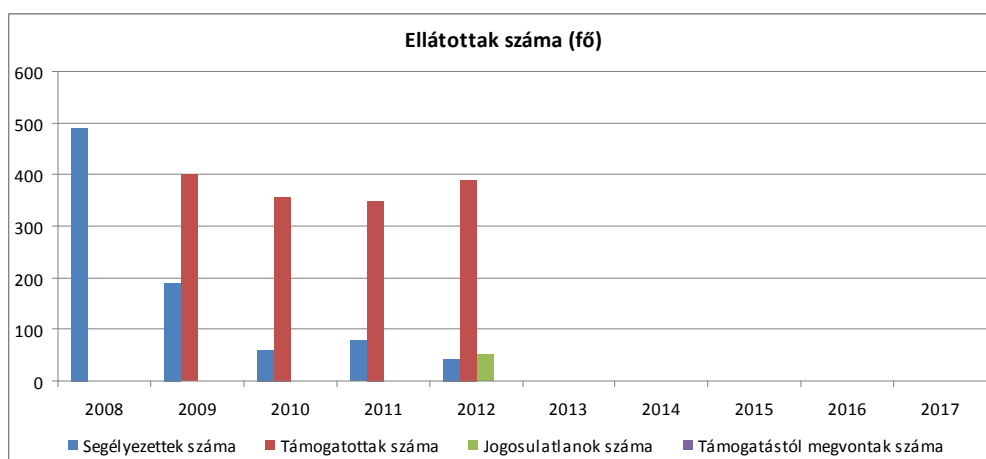

A rendszeres szociális segélyben részesülők száma folyamatosan csökken, a 2008. évi 491 főről 2012-re 44 főre csökkent. A foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesültek száma változó képet mutat, 2009-ben 402 fő, 2010-ben 356 fő, 2011-ben 350 fő, 2012-ben 391 fő. (lásd: 3.3.3. számú táblázat)

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresői támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	491	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0
2009	190	n.a.	402	n.a.	n.a.	0
2010	60	n.a.	356	n.a.	n.a.	0
2011	80	n.a.	350	n.a.	n.a.	0
2012	44	n.a.	391	n.a.	51	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, helyi adatgyűjtés

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

a) bérlakás-állomány

Sárospatakon az összes lakásállomány 2008-tól lassan növekvő tendenciát mutat, a 2008-as 5323 db-ról 2011-re 5399 db-ra növekedett. Az összes lakásállományból elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások számáról nem rendelkezünk adatokkal.

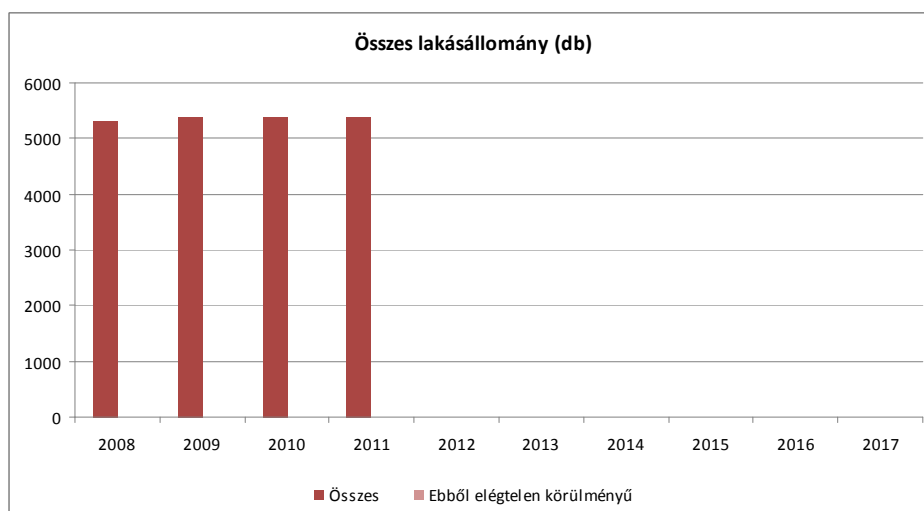
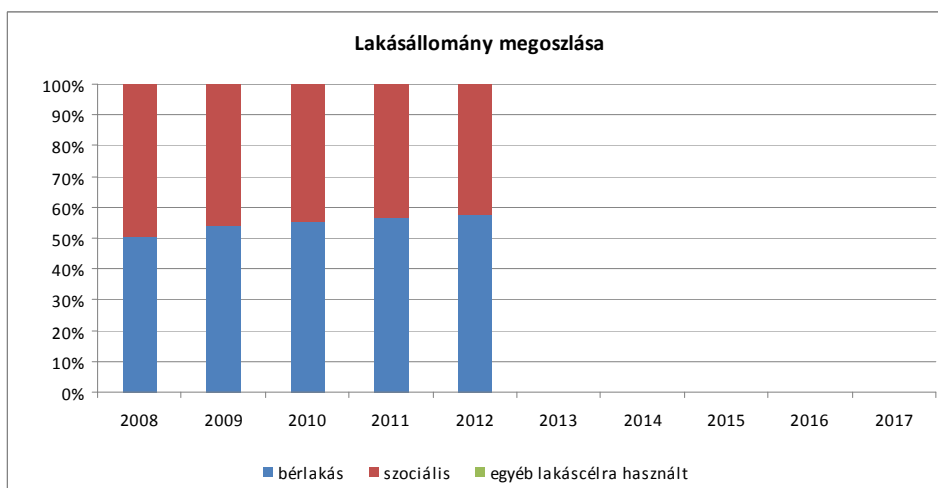
A bérlakás állomány 2008-tól csökkenő tendenciát mutat, számuk a 2008. évi 233 db-ról 2012-re 182 db-ra esett vissza. Hasonló a helyzet a szociális lakásállomány esetében is, itt a 2008. évi 227 db-ról 2012-re 133 db-ra csökkent a lakások száma. Ennek oka, hogy a bérlakás koncepciónk értelmében a bérlakásokat megvételre felajánlottuk a bérlők számára és sokan éltek is ezzel a lehetőséggel, aki nem élt vele, az lemondott vételi jogáról, így az üresen álló bérlakások egy része értékesítésre került. A bérlakás állományból és a szociális lakásállományból elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma 2008-tól 2012-ig folyamatosan növekszik, melynek oka, hogy az üresen álló lakásokat feltörik és megrongálják.

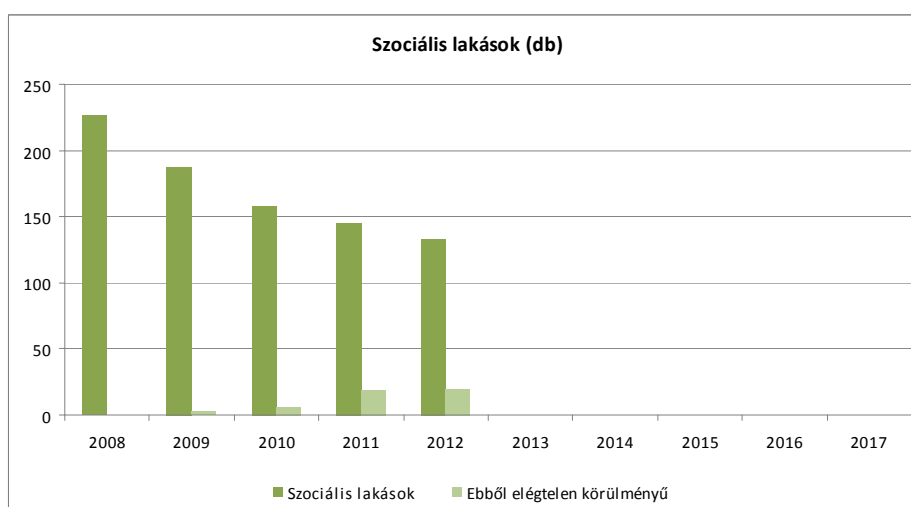
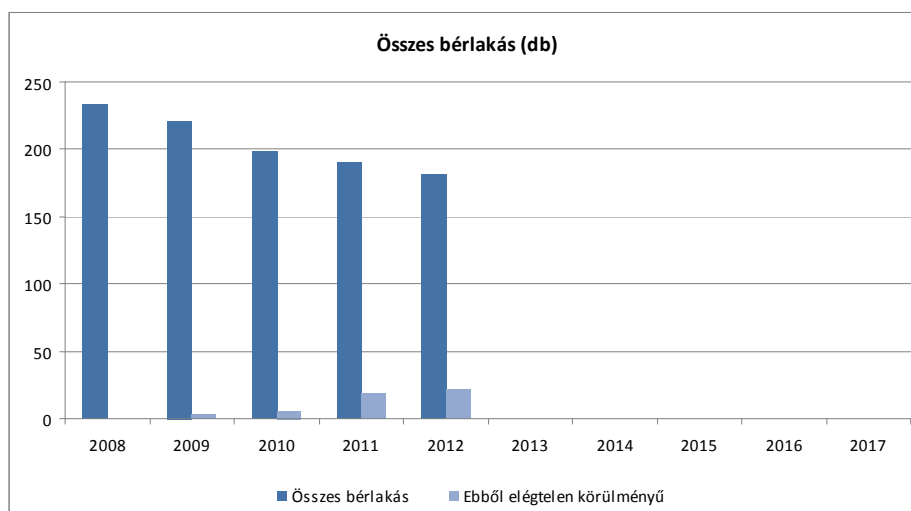
Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanokkal nem rendelkezünk. (lásd: 3.4.1. számú táblázat)

3.4.1. számú táblázat - Lakás állomány

év	összes lakásállomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakásállomány (db)		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	5323	n.a.	233	0	227	0	0	0
2009	5394	n.a.	221	3	187	3	0	0
2010	5396	n.a.	198	6	158	6	0	0
2011	5399	n.a.	190	19	145	19	0	0
2012	n.a.	n.a.	182	22	133	20	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

b) szociális lakhatás

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást.

Sárospatak Város Önkormányzatának 33/2009. (XII. 1.) rendelete vonatkozik az önkormányzat tulajdonában álló lakások bérbeadására. A rendelet 6. és 7. §-a rendelkezik a szociális helyzet alapján történő bérbeadásról:

„6.§

(1) Szociális helyzet alapján a lakást csak határozott időre lehet bérbe adni.

(2) A megüresedett lakások új bérlő részére szociális alapon történő bérbeadása pályázat útján történik.

(3) A pályázatok meghirdetése a helyben szokásos módon történik. A pályázat benyújtási határidejét úgy kell megállapítani, hogy a kiírás minimum 15 napon keresztül megjelenjen.

(4) A pályázati felhívásnak az alábbiakat kell tartalmaznia:

- a) a pályázatot kiíró szerv megnevezését, székhelyét;
- b) a bérbeadás útján hasznosításra szánt lakás megjelölését;
- c) a bérbeadás jogcímét, időtartamát;
- d) a lakbér összegét, megfizetésének időpontját;

- e) a bérbeadás egyéb feltételeit;
- f) egyéb, a pályázató által lényegesnek tartott adatokat;
- g) a lakás megtekintésére kijelölt időpontot;
- h) a pályázat benyújtásának helyét és határidejét, elbírálásának határidejét.

(5) Pályázatot benyújtani csak előzetesen meghirdetett lakásra, a 4. és 5. sz. mellékletben lévő adatlapon lehet. Az írásban benyújtott pályázatnak tartalmaznia, illetve ahhoz mellékelni kell:

- a) a pályázó személyes adatait, lakcímét;
- b) a lakásba együtt költöző személyek adatait, továbbá;
- c) a pályázó nyilatkozatát, hogy a kiírt pályázati feltételeket elfogadja, illetve azoknak megfelel;
- d) a jogosultság feltételeit igazoló okmányokat.

7. §

(1) A szociális helyzet alapján bérbe adandó lakás bérlője az a legalább 2 éve sárospataki állandó lakóhellyel vagy 2 éves sárospataki munkaviszonnyal rendelkező pályázó lehet,

- a) akinek vagy házastársának (élettársának), illetve a vele együtt költöző közeli hozzátartozójának tulajdonában, haszonélvezetében, bérletében nincs másik $\frac{1}{2}$ részarányt meghaladó beköltözhető lakás;
- b) családjában – az együttköltöző közeli hozzátartozókat is figyelembe véve – az egy főre jutó, a pályázat benyújtását megelőző három havi nettó jövedelmének az átlaga nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200 %-át, egyedül élő esetén a 250 %-át;
- c) családja nem rendelkezik olyan vagyonnal, amelynek forgalmi értéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80-szorosát meghaladja, és
- d) a pályázat benyújtását megelőzően:
 - da) nem mondott le önkormányzati bérlakás bérleti jogáról térítés ellenében, illetve
 - db) beköltözhető $\frac{1}{2}$ részarányt meghaladó lakását nem idegenítette el.

(2) A pályázó részére csak olyan szobaszámú lakás adható bérbe, amely a lakásigénye mértékét nem haladja meg.

(3) A lakásigény maximális mértéke – az együtt költöző személyek számától függően:

- két személyig: egy lakószoba;
- két-három személy esetén: két lakószoba;
- négy- és annál több személy esetén: három lakószoba.

(4) Szociális alapon bérbe adott lakás bérleti szerződésének meghosszabbítására vonatkozó feltételek:

- a) bérlő köteles a határozott időre kötött bérleti szerződés lejáratának időpontja előtt legalább 60 nappal bérbeadó részére benyújtani a meghosszabbításra vonatkozó kérelmét (6. sz. melléklet). Bérlő a kérelem mellékleteként köteles csatolni a jogosultság feltételeit igazoló okmányokat;
- b) a szerződés meghosszabbításának feltétele, hogy bérlőnek az önkormányzat (és annak szervezetei) felé lakbér vagy egyéb tartozása nem lehet.
- c) az a.) pontban foglalt határidőt követően benyújtott kérelem érdemi elbírálás nélkül elutasításra kerül.”

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanokkal nem rendelkezünk.

Az önkormányzati törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől. Sárospatak Város Önkormányzata ezt megelőzően is foglalkozott a hajléktalan helyzettel, hiszen minden tél közeledtével a képviselő-testület elé kerül a hajléktalan kérdés. Jelenlegi ismereteink szerint Sárospatakon 8 fő hajléktalan él. Ezek az emberek önállóan nem képesek megoldani a lakhatási problémájukat, segítség nélkül a téli nagy hidegben az utcán töltik napjaikat és az éjszakákat is. A városban

nem működik nappali melegedő és egyéb, a hajléktalan személyek ellátását szolgáló intézmény, ezért elengedhetetlen a fedél nélkül élők számára átmeneti, a téli időszakot érintő szálláshely biztosítása. Sajnos pályázati lehetőségek nem állnak rendelkezésre, így a kis létszámú hajléktalan ember problémája pillanatnyilag megoldatlan.

e) lakhatást segítő támogatások

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt.

A lakásfenntartási támogatás alanyi jogon, normatív alapon állapítható meg. Normatív lakásfenntartási támogatásra jogosult az a személy, akinek a háztartásában az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250%-át és a háztartás tagjai egyikének sincs vagyona. Az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelem megegyezik a háztartás összjövedelmének és a fogyasztási egységek összegének hányadosával.

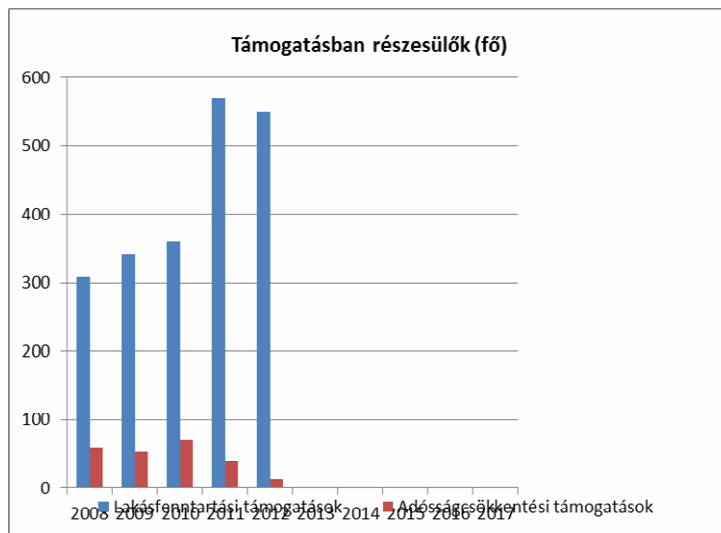
Sárospatakon növekszik a lakásfenntartási támogatásban részesülők száma. 2008-tól 2010-ig kisebb mértékű emelkedés figyelhető meg (2008-ban 308 fő, 2009-ben 341 fő, 2010-ben 361 fő), majd nagymértékű megugrás látható, 2011-ben 569 fő, 2012-ben 550 fő.

Az adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma változatos képet mutat, 2008-ról 2009-re 59 főről 53 főre csökkent, majd 2010-re 70 főre emelkedett, azóta csökkenő tendenciát mutat (2011-ben 40 fő, 2012-ben 13 fő). (lásd 3.4.3. számú táblázat)

3.4.3. számú táblázat: Támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	308	59
2009	341	53
2010	361	70
2011	569	40
2012	550	13

Forrás: TeIR KSH Tstar, helyi adatgyűjtés

Lakhatást segítő támogatást önkormányzatunk olyan formában is nyújt, hogy a szociális alapon bérelt lakások esetén a lakbérből 20% kedvezményt biztosít annak, aki 3 hónapon át hátralék nélkül fizeti a lakbért.

f) eladósodottság

Településünkön is komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat. Jellemző továbbá a hitelek miatti eladósodás, ugyanis a kis jövedelmű emberek csak hitelek felvétele árán tudnak saját lakáshoz és egyéb vagyontárgyakhoz jutni. Sajnos a gazdasági válság hatása a hitelek törlesztésénél is érezteti hatását, hiszen az emberek a megnövekedett törlesztő-részletet nem, vagy csak nagy nehézségek árán képesek fizetni.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Sárospatakon külterület és nem lakóövezet Páterhomok és Halászhomok. A külterületeken lévő lakóterületeken (tanyák kivételével) vezetékes ivóvíz és elektromos áram ellátása biztosított, szennyvíz elhelyezéshez zárt szennyvíztároló kialakítható. Közlekedés távolsági autóbusszokkal megoldott.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Településünkön nagyobb telep/szegregátum, mint lakókörnyezet Kispaták városrész szélén az úgynevezett „Cigánytelep” és Halászhomok tanyán található. Kisebb lakóközösségek elvétve a város peremterületein még találhatóak, amelyek leginkább 1-2 családra összpontosulnak. Ezek a családok a legmélyebb szegénységben élnek, napi megélhetési nehézségekkel, nélkülözésekkel, nyomorban.

Otthonaik 1-1,5 lakóhelyiségekből álló, komfort nélküli helyiségek. Áramszolgáltatáson kívül más közművesítéssel lakókörnyezetük nem rendelkezik.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

A telepen élő családok többnyire középkorú, többgyermekes családok. Életmódjuk, megélhetési nehézségeik, táplálkozási szokásaik miatt egészségi állapotuk normál átlagtól eltérő, alacsony iskolázottsággal. Jövedelmük többnyire a gyermekek után járó ellátások, szociális segély. Munkával, munkabérrel az itt élő családok nem, vagy átmeneti jelleggel rendelkeznek, amíg a közfoglalkoztatások időtartama tart. Az itt élő gyermekek lakókörnyezetük miatt hátrányos helyzetűek, s ha még a nevelésbeli hiányosságokat is figyelembe vesszük, kimerítik a halmozottan hátrányos helyzetűek fogalmát.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A szegregátumokban folyamatos a családok vándorlása, átrendeződése, tagozódása, és a korai családalapítás.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Egészségügyi alapszolgáltatás:

Az alapellátás területei ma Magyarországon az egészségügyi törvény 152. § értelmében:

- ✓ a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
- ✓ a fogorvosi alapellátás,
- ✓ az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás,
- ✓ a védőnői ellátás,
- ✓ az iskola-egészségügyi ellátás

Sárospatakon az egészségügyi alapellátást a 3950 Sárospatak, Comenius u. 20. szám alatt működő Rendelőintézet biztosítja.

Sárospatakon a felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma 0, a csak felnőttek részére szervezett **háziorvosi szolgáltatások száma 7**, a **házi gyermekorvosok** által ellátott szolgálatok száma 3. (lásd 3.6.1. számú táblázat)

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	0	7	3
2009	0	7	3
2010	0	7	3
2011	0	7	3
2012	0	7	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adatgyűjtés

A Rendelőintézet a **fogorvosi alapellátást** 5 fővel biztosítja, az ellátási területei Sárospatak, Viss, Kenézlő, Zalkod, Vajdácská, Hercegekút, Makkoshotyka, Györgyarló, Bodrogolaszi, Sáradsadány.

A Rendelőintézete által működtetett a **központi ügyeleti szolgálat** is, amellyel a sürgősségi betegellátás biztosított a háziorvosi rendelési idővel le nem fedett időben. Ellátási terület: Sárospatak, Viss, Kenézlő, Zalkod, Vajdácská, Hercegekút, Makkoshotyka, Györgyarló, Bodrogolaszi, Sáradsadány, Tolcsva, Erdőhorváti, Háromhuta, Komlóska, Olaszliszka, Vámosújfal.

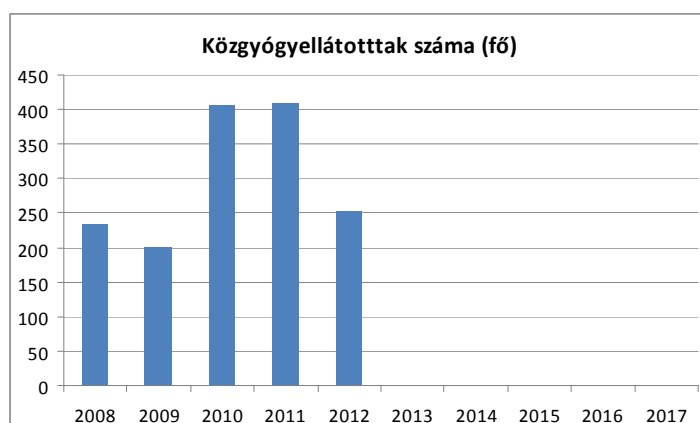
Az anya-, gyermek-, csecsemővédelmi ellátásról a **védőnői szolgálat** gondoskodik.

Sárospatakon a közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma 2008-as 233 főről előbb visszaesett 201 főre, majd 2010-től emelkedett 407, illetve 409 főre, majd 2012-re 253 főre esett vissza. (lásd: 3.6.2. számú táblázat) A közgyógyellátást a szociálisan rászorult személy részére - egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához - az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulásként nyújtjuk. Három jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt: 1. alanyi jogon, 2. normatív alapon, 3. méltányossági alapon

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	233
2009	201
2010	407
2011	409
2012	253

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adatgyűjtés

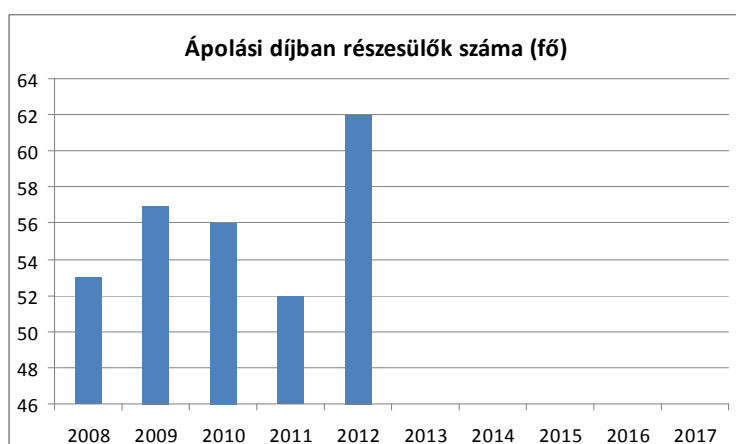

Sárospatakon az ápolási díjban részesítettek száma 2008-ról 2009-re 53 főről 57 főre növekedett, majd csökkenést mutatott 2010-ben 56 főre, 2011-ben 52 főre mérséklődött. 2012-ben az ápolási díjban részesítettek száma megugrott, 62 főre. (lásd: 3.6.3. számú táblázat) Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó, ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	53
2009	57
2010	56
2011	52
2012	62

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adatgyűjtés

Egészségügyi szakellátás:

Sárospatakon és környékén az egészségügyi szakellátást a Kistérségi Járóbeteg Szakellátó Központ biztosítja, amely az ÉMOP-4.1.1/B-2008-0005 azonosítószámú, „Emeltszintű járóbeteg szakellátó központ kialakítása Sárospatakon” című projekt keretében újult meg. Sárospatakon olyan Kistérségi Járóbeteg Szakellátó Központ jött létre, amely alkalmas emeltszintű szakellátás nyújtására a kistérség lakosai számára. A projekt célja olyan szervezési modell kialakítása volt, amely harmonizálja az egészségügyi ellátásokat és az egészségügyi és szociális ellátásokat is. A három szinten betegközpontú, a mozgáskorlátozottak és egyéb fogyatékkal élők számára is kényelmesen funkcionáló, a 21.sz. kihívásainak megfelelő szakmai és fizikai környezet került kialakításra. A tervezett építészeti megoldások energiatakarékos, környezetkímélő működtetést és komplex akadálymentesítést tesznek lehetővé.

Az építés és az eszközbeszerzés nemcsak a meglévő tevékenységek racionalizálását és hatékonyabb ellátását, de új, korszerű szakellátási formák kialakítását is lehetővé tette. Új kardiológiai, diabétesz és bőrgyógyászati szakrendeléssel, a pszichológiai ellátás és az ottoni szakápolás fejlesztésével, valamint egynapos sebészeti ellátás és nappali kórház beindításával bővült az ellátási profil.

A beruházás mellett a gép- és műszerpark fejlesztése is hangsúlyos szerepet kapott. Az elhasználódott gépek cseréjéből, az új tevékenységekhez, a technológiai korszerűsítéshez, illetve szervezetfejlesztéshez szükséges eszközök beszerzéséből kiemelendő a korszerű betegirányítást lehetővé tevő informatikai rendszer, amely az egyik legfontosabb technikai feltétel a szervezeti hatékonyság, betegbiztonság és az ellátás minősége növelésének (pl. keresztvizsgálatok elkerülése, gyorsabb diagnózis, ellátási hibák előfordulási gyakoriságának csökkentése).

Mentőállomás a kistérségben nincs, legközelebb Sátorajáújhelyen, Tokajban és Szerencsen van. A sürgősségi eseteket az ügyeleti rend szerinti intézetek látják el (Sátorajáújhely, Miskolc), a térség az Észak-magyarországi ügyeleti régióhoz tartozik. A betegszállítás a mentőkkel csak azok felesleges kapacitása esetén oldható meg, egyébként az OEP által finanszírozott alternatív szállítókkal történik.

A rendelítézetben nem működtetett szakrendelések szempontjából a térség lakossága a Sátoraljaújhegyi Erzsébet Kórház (SEK) ellátási területéhez tartozik.

A térség ügyeletes gyógyszerháza Sárospatakon van, emellett van gyógyszerháza Tolcsván, Bodrogolaszin, Kenézlőn, Olaszliszka.

A Rendelőintézet ellátási körébe tartozó települések szakmacsoportok szerint:

Ellátott települések	Szakmák szerint
Sárospatak, Viss, Zalkod, Kenézlő Györgyfaló, Vajdacska, Háromhuta Komlóska, Erdőhorvát, Tolesva Vámosújfaló, Olaszliszka, Sározsádány Bodrogolaszi, Makkoshotyka, Herceghát Tiszakarad, Tiszacsémely	Belgyógyászat, Ideggyógyászat, Sebészet, Nőgyógyászat, Fül-orr-gégész, Reumatológia, Pszichiátria, <u>Audiológia</u> , <u>Tüdőgyógyászat</u> , <u>Csecsemő- és gyermekgyógyászat</u> , Gyermek pulmonológia, Röntgendiagnosztika, Pszichológia, Laboratórium, Citológia, Ultrahang, Fizikoterápia, Gyógytorna I-II, Masszázs, <u>Tüdőszűrés- gondozás</u> , <u>Addiktológia gondozás</u> , <u>Pszichiátria gondozás</u>
Cigánd	Tüdőgyógyászat

Az újonnan beindítandó szakorvosi órákhoz tartozó becsült esetszám:

Szakrendelés	Óraszám /hét	Tipus	Mérték-egység	Monitor érték	Monitor érték időpontja	Elvart célérték	Célérték elérésének időpontja	Mutató forrása
<u>Gastroenterológia</u>	10	hatás	fő/hó	0	2009	150	2010	OEP
Kardiológia	10	hatás	fő/hó	0	2009	125	2010	OEP
<u>Diabetológia</u>	5	hatás	fő/hó	0	2009	75	2010	OEP
Urológia	10	hatás	fő/hó	0	2009	158	2010	OEP
Bőrgyógyászat	5	hatás	fő/hó	0	2009	108	2010	OEP
Ortopédia	5	hatás	fő/hó	0	2009	75	2010	OEP
Traumológia	10	hatás	fő/hó	0	2009	200	2010	OEP
Tüdőgyógyászat	+10	hatás	fő/hó	200	2009	475	2010	OEP
Gyermek-pszichológia (nem szakorvosi)	30	hatás	fő/hó	0	2009	35	2010	OEP
Fekvőbeteg	HBCS/év							
Nappali kórház	216	hatás	HBCS/hó	0	2009	19,5	2010	OEP
Egynapos sebészeti ellátás	701	hatás	HBCS/hó	0	2009	52,6	2010	OEP

Az ellátási terület lakosságának szűrése

Szűrés	Tipus	Mérték-egység	Monitor érték	Monitor érték időpontja	Elvart célérték	Célérték elérésének időpontja	Mutató forrása
<u>Hypertonia</u>	hatás	szűrés/év	120	2009	150	2010	saját IT
<u>Koleszterin</u>	hatás	szűrés/év	120	2009	150	2010	saját IT
<u>Cukorbetegség</u>	hatás	szűrés/év	240	2009	300	2010	saját IT
<u>Agvérbetegség</u>	hatás	szűrés/év	720	2009	720	2010	saját IT
Kardiológiai szűrés (vérnyomás, EKG, testzsír)	hatás	szűrés/év	120	2009	150	2010	saját IT

A tervezett kapacitások ellátási formák szerint

Szolgáltatás	Kapacitás egység	Kapacitás változás
Járóbeteg szakellátás	Szakorvosi óra /hét	0 óra
	Nem szakorvosi óra /hét	0 óra
Egynapos ellátás	Súlyszám/év	701
	Esetszám/év	1785
Nappali kórházi ellátás	Ágyszám	4
	Jelenthető súlyszám /év	216
	Finanszírozott súlyszám /év	151
Otthoni szakápolás	Vizitszám /hó	210

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A gyermekek részére a prevenció és szűrővizsgálatokat a védőnői szolgálat és az iskolaorvosok végzik, rendszeres korcsoportos szűrések vannak 3-16 éves korig. A felnőttek részére a Rendelőintézet alkalmanként szűrővizsgálatokat szervez a településen.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A Rendelőintézet jól felszerelt mozgásszervi részleget működtet (fizioterápia, masszázs, gyógytorna, víz alatti gyógytorna).

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Településünkön a közétkeztetést a Sárospataki Közzolgáltatási Nonprofit Kft. látja el. Az önkormányzati Makkhetes Étteremben napi 250 embert szolgálnak ki. A közzolgáltató továbbra is a legolcsóbb a városban.

A közétkeztetési konyha által nyújtott szolgáltatás megfelel a törvényi előírásoknak, mely szerint a közétkeztetésben – különös tekintettel az egészségügyi, szociális és gyermekintézményekben nyújtott közétkeztetésre – az élettani szükségletnek megfelelő minőségű és tápértékű étkezést kell biztosítani.

Az élettani szükségleteknek megfelelő étrend biztosításához a táplálkozás-egészségügyi előírások kidolgozása – törvényi előírás és a kormány kijelölése alapján az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézet (OÉTI) feladata.

Az Országos Tisztifőorvosi Hivatal 2011. augusztus 01. napján közzétette a „A rendszeres étkezést biztosító szervezett élelmezési ellátásra vonatkozó táplálkozás-egészségügyi ajánlását”. Az ajánlás rendelkezik többek között:

- ✓ a fogalmak meghatározásáról
- ✓ a nyersanyag-kiszabati ív vezetéséről
- ✓ az étrendtervezés szabályairól
- ✓ az ellátás során biztosítandó étkezésekről
- ✓ a tájékoztatási kötelezettségekről
- ✓ a naponta biztosítandó élelmiszerek, élelmiszercsoportok összetételéről
- ✓ a tejtermékekre vonatkozó ajánlásról
- ✓ a sűrítésre és zsiradék felhasználásra vonatkozó ajánlásról,
- ✓ a folyadékpótlásra vonatkozó ajánlásról,
- ✓ a tíz élelmezési napra vonatkozó ajánlásról,
- ✓ a magas zsírtartalmú nyersanyagokra vonatkozó ajánlásról,
- ✓ a közétkeztetésben biztosított étkezések sótartalmára vonatkozó ajánlásról,
- ✓ a felhasznált élelmiszerek, élelmiszercsoportok felhasználásának gyakoriságára vonatkozó ajánlásról,
- ✓ a kerülendő élelmiszerekről és élelmiszercsoportokról,
- ✓ a diétás étkeztetésről,
- ✓ a személyi feltételekről.
- ✓ Az ajánlás mellékletei között található:
 - ✓ a nyersanyag-kiszabati útmutató
 - ✓ a változatossági útmutató számításának képlete,
 - ✓ a korcsoportonként napi energiaszükséglet
 - ✓ az adagolási útmutató
 - ✓ a korcsoportonként ajánlott sómennyiség

- ✓ az élelmiszerekre, élelmiszercsoportokra vonatkozó előírások tíz élelmezési napra számítva.

A közétkeztetési konyha ezen ajánlás figyelembe vételével biztosítja az egyes ellátotti csoportok részére az étkezést.

A város vezetése is erőfeszítéseket tesz és már eredményeket is felmutathat a tekintetben, hogy a közétkeztetésbe saját termesztésű, egészséges élelmiszerek kerüljenek. A kistérségi startmunka mintaprogramok keretében 2012-ben elindult a mezőgazdasági növénytermesztés programunk, majd idén ennek folytatása mellett mezőgazdasági fóliás növénytermesztési programot is indítottunk.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Sajnos az utóbbi évtizedben bekövetkezett gazdasági-társadalmi változások merőben új közeget teremtettek a sportnak. Megszűnt a sportszervezetek, sportegyesületek, szövetségek direkt állami finanszírozása. Az elmúlt időszakban a szociális, a kulturális és az oktatási alapfeladatok tömege zúdult a helyi önkormányzatokra, miközben a sport egyre inkább háttérbe szorult. A sport korábbi nagy mecénásai, az állami vállalatok, a szövetkezetek jelentős része tönkrement, átalakult, sporttámogató tevékenységük szinte megszűnt. A kisebb vállalkozások pusztán létükért küzdenek, nemigen alkalmasak a mecénási szerepkörre, mégis viszonylag nagy anyagi erőket mozgósítanak egy-egy sportág támogatására.

Mindezek következtében a sport az elmúlt években jelentős veszteségeket szenvedett, nem közpénzből történő finanszírozása számottevően csökkent. Ellentmondást jelent az is, hogy míg – országos szinten – a versenysport, az élsport területén kimagasló eredményeket és nemzetközi sikereket érnek el sportolónk, addig a lakosság döntő többségének rossz az egészségi, edzettségi állapota. Az átalakulás folyamata a mai napig nem zárult le, ezért országos és helyi szinten egyaránt átmeneti időszakát éli a sport. Természetesen az emberek szemléletváltozása is szükséges, hiszen egyre romló egészségi állapotuk (csökkenő élettartam, szív- és érrendszeri betegségek növekvő aránya, túlsúlyosok, szenvedélybeteg problémája) ellenére is jócskán elmarad úgy a versenysportolók, mint az egészségükért mozgó aránya a nyugati országokétól, városokétól. Az EU országaiban nem ritka, hogy a lakosok 60-70%-a mozog, sportol – ezzel szemben Sárospatakon ez jó ha eléri a 10%-ot.

Sárospatakon működő sportegyesületek, szakosztályok:

- ✓ Sárospataki Torna Club
 - o Labdarúgó szakosztály
 - o Kézilabda szakosztály
 - o Ökölvívó szakosztály
 - o Asztalitenisz szakosztály
- ✓ Zempléni Vízilabda Klub
- ✓ Sárospataki Utánpótlás Nevelő Sportiskola Egyesület
- ✓ Sorompó Darts Klub
- ✓ Bodrogmenti Sporthorgász Egyesület
- ✓ MTTSZ Sárospataki Modellező Klub
- ✓ Sárospataki Ulti Egyesület
- ✓ Árvay DSE
- ✓ Rákóczi DSE
- ✓ Sárospataki Elektromos SE Sakk Szakosztálya

Az Önkormányzat igyekszik gondoskodni a település lakossága egészséges életfeltételeinek biztosításáról. Ehhez az alábbi sportlétesítmények lakosság számára történő igénybevételét biztosítja:

- ✓ Sportpálya: Itt tartják edzésüket és mérkőzéseiket a labdarúgók, illetve szintén ingyenesen használhatják az iskolai osztályok, valamint a DSE-k. Kiszolgáló létesítményei sajnos eléggé rossz állapotban vannak, felújításuk és bővítésük a következő évek feladata lenne.

- ✓ ÁVG Sportcsarnok: Az ÁVG sportcsarnoka minden városi rendezvény házigazdája. Szabvány méretű kézilabda pályáján zajlanak az STC kézilabda mérkőzései, de ezen kívül öntevékeny baráti társaságok és ad-hoc kispályás labdarúgó csapatok is használják. A lelátó befogadóképessége 150-200 fő, de a tervezés miatt a nézőterre való rálátás sok esetben korlátozott.
- ✓ Városi Uszoda: 25 méteres medencéje használható sportolásra, amit a városi úszóversenyek során ki is használnak az iskolák. E mellett önkormányzati rendelet értelmében úszásoktatás céljára a DSE-k térítésmentesen használhatják a létesítményt. A ZVK kedden és csütörtökön külön megállapodás és díjfizetés ellenében itt tartja edzéseit. A fürdő fejlesztése talán magával hozza azt is, hogy a sportmedence terén is történjenek fejlesztések.
- ✓ Lőtér: A Bláthy Ottó utca végén, a régi kőbánya területén található. Kincstári tulajdon, amit az MTTSZ használ funkciójának megfelelően. Nyaranta kulturális rendezvényeknek is helyt ad.
- ✓ Iskolai tornatermek

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociális szolgáltatások keretén belül a személyes gondoskodást nyújtó alapellátások közül településünkön a lakosságszám alapján az önkormányzat a következő szolgáltatásokat biztosítja:

- ✓ Szociális étkeztetés
- ✓ Házi segítségnyújtás
- ✓ Fogytékkal élők nappali intézménye
- ✓ Nappali ellátást biztosító idősek klubja
- ✓ Támogató szolgáltatás
- ✓ Családsegítés

A gyermekjóléti alapellátások közül önkormányzatunk biztosítja a gyermekjóléti szolgáltatást és a gyermekek napközbeni ellátását.

Ezeket a szociális alapszolgáltatásokat az önkormányzati fenntartású Gondozási Központ biztosítja. A szolgáltatások igénybevétele önkéntes, mely igazodik a szolgáltatást igénybe vevők egyéni helyzetéhez, igényeihez.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A szociális és egészségügyi szolgáltatások nyújtásakor településünkön nem sérül az egyenlő bánásmód követelménye.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A szociális és egészségügyi ellátórendszeren belül pozitív diszkrimináció nem érvényesül településünkön.

3.7 Községi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) községi élet színterei, fórumai

A Művelődés Háza és Könyvtára:

Településünkön a közösségi élet nagy részének A Művelődés Háza és Könyvtára biztosít helyet. Az ide betérő egy pezsgő kulturális életű kisváros minden közművelődési feladatra felkészített központjában találja magát. A szabadidős tevékenységeknek éppúgy helyet ad A Művelődés Háza, mint a színházi és kamara előadásoknak, zenei eseményeknek, irodalmi találkozóknak, könyvtári szolgáltatásoknak, tanácskozásoknak és konferenciáknak.

A mozihelyiség korszerű, légkondicionált, Dolbi 5.1-es hangrendszerűvetítőjével, premier és art filmek bemutatásával teszi lehetővé az igényes kikapcsolódást. Az intézmény magas színvonalon szolgálja a város valamennyi generációjának kulturális igényeit. A civil szervezetekkel való szélesebb körű együttműködés révén a munka összetettebb lett, ugyanakkor jobb és közvetlenebb kapcsolatot teremt a célcsoportokkal. A Művelődés Háza szervesen kapcsolódik a térség kulturális és idegenforgalmi véráramába, új és naprakész adatokkal segíti a városunkba érkező turistákat. A Kispataki Alkotóház nyaranta alkotótáborok, játszóházak helyszíne.

A színházi évad bérletes előadás sorozatai nagy népszerűségnek örvendenek a város és a környező települések lakóinak körében. A színház – és kamaraterem gyakran ad otthont neves előadók műsorainak.

Az intézmény fenntartója a Bodrog Néptáncgyűttesnek, A Művelődés Háza Kamarakórusának, a 8 kor Színháznak, klubhelyiségeiben díszítőművész és kézműves kör, játszóház, nyugdíjas-, francia-, természetgyógyász klub működik. Állandó kiállításai mellett a galériában a képzőművészeti irányzatokat bemutató kiállítások láthatóak. Az épület exkluzivitása, megjelenése a térség kedvelt konferencia központjává avatta az intézményt.

Új Bástya rendezvénycentrum:

A városban újonnan épített Új Bástya rendezvénycentrum, ahol lehetőség nyílik kisebb tárlatok, rendezvények lebonyolítására is.

Főtér:

ÉMOP-3.1.2/D-09-2010-0009 azonosítószámú, „Sárospatak központ fejlesztése – Piac korszerűsítése” című projekt keretében jelenleg folyamatban van a főtér kialakítása, mivel a városban régóta igény van egy közösségi térre, egy igazi főtérre. Erre a legalkalmasabb a Művelődés Háza és Könyvtára és Tanítóképző épülete közötti tér lehet, melynek fejlesztésével megvalósulhat a régóta tervezett városi „agora”. A tér kialakítása újabb vendéglátó-egységeket hozhat létre, miközben megnőhet a térre szervezett kulturális rendezvények száma. A létesülő új főtéren megrendezésre kerülő programok szükségesek a helyi lakosok közösségépítéséhez, valamint a művészeti, hagyományőrző és kulturális események újabb helyszínévé is válhat.

Piac:

Az önkormányzat jelenleg futó ÉMOP-3.1.2/D-09-2010-0009 azonosítószámú, „Sárospatak központ fejlesztése – Piac korszerűsítés” című projekt keretein belül megújulásra kerül a város piactere, mely abból a szempontból lényeges, hogy itt kis közösségek alakulnak, az egyes vásárlások alkalmával a piac a társadalmi élet fontos színterévé válhat.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A településen etnikai konfliktusok nincsenek.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Településünkön a helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai közül legjellemzőbb a különböző intézményeknek, szervezeteknek való adományozás.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Sárospatakon működik a Sárospataki Roma Nemzetiségi Önkormányzat. A közte és Sárospatak Város Önkormányzata közötti együttműködés hosszú időre visszanyúló, tartós és intenzív. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat vezetői az Önkormányzat által megtartott ülésekre és az általa szervezett rendezvényekre rendszeresen meghívást kapnak, és a kölcsönösség elve alapján a Nemzetiségi Önkormányzat üléseire és az általa szervezett rendezvényekre is meghívást kapnak az Önkormányzat vezetői, képviselői.

A megoldandó ügyek tekintetében rendszeresen kerül sor személyes egyeztetésekre, ahol a problémák megoldásához konstruktívan állnak hozzá a felek.

A következő célcsoportokkal kapcsolatosan fejt ki a Nemzetiségi Önkormányzat esélyegyenlőségi tevékenységet:

1. Elsősorban természetesen magával a roma nemzetiséggel kapcsolatosan, ezért ha bármely roma polgár megkeresi a Nemzetiségi Önkormányzatot, akkor hatáskörén belül maradván megpróbál a problémára megoldást találni, ha ez nem lehetséges közvetítő szerepet lát el a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező szerv felé.

Általános roma probléma például a lakáskérdés: kevés, a szegénységben élő romáknak megfelelő árfekvésű lakás van Sárospatakon, a rendelkezésre álló lakások pedig rossz műszaki állapotban vannak. A Nemzetiségi Önkormányzat vagyonnal nem rendelkezik, ebből kifolyólag lakásállománnyal sem. Ezért ebben az esetben közvetítő szerepet lát el az Önkormányzat felé, mely jelentős bérlakás-állománnyal rendelkezik, melyeket szociális helyzet alapján és piaci alapon is bérbe ad.

2. A roma nemzetiségen belül vannak kisebb csoportok akikkel kapcsolatosan többször merül fel megoldandó probléma, ilyenek például a gyerekek. Bennük erősíteni kell az iskolába járás fontosságát, és csökkenteni a hiányzások gyakoriságát, melynek kapcsán a Gondozási Központtal is intenzív a kapcsolata. A gyerekek kapcsán továbbá ezen az éven a Nemzetiségi Önkormányzat elnökhelyettese, Horváth Aladár kezdeményezően lépett fel, hogy drogellenes plakát készüljön családja közreműködésével, mely a város iskoláiban, közintézményeiben kerülne kihelyezésre. Ezt a Nemzetiségi Önkormányzat támogatta. De intézkedést igényelhetnek még a nőkkel, az idősekkel kapcsolatban felmerülő problémák is.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A sárospataki roma nemzetiség lakhatási problémái	A sárospataki roma nemzetiség lakhatási problémáinak javítása
A sárospataki roma gyerekek iskolai hiányzása	A sárospataki roma gyerekek iskolai hiányzásának csökkentése
A roma nemzetiségnél a viselkedésbeli, illembeli különbségek	A többségi társadalom és a nemzetiség közötti viselkedésbeli különbségek csökkentése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A veszélyeztetett és a védelembe vett kiskorúak számát a település jegyzője tartja nyilván.

A jegyző védelembe veszi a gyermeket, ha a szülő vagy törvényes képviselő az alapellátások önkéntes igénybevételével a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem tudja, de segítséggel a gyermek fejlődése, nevelése a családban biztosítható. A települési önkormányzat jegyzője - a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével - védelembe veheti továbbá a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett fiatakorút, vagy a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket, vagy a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiatakorút.

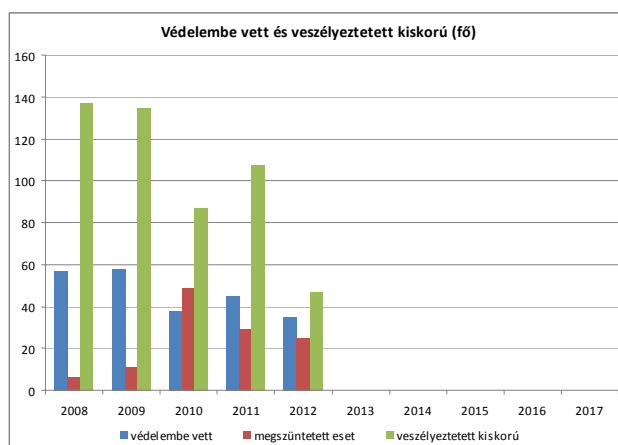
A veszélyeztetett gyermek definíciója alatt olyan - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapotot ért a rendelet, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

Sárospatakon a védelembe vett 18 év alattiak száma váltakozó tendenciát mutat: 2008-ban 57 fő, 2009-ben 58 fő, 2010-ben 38 főre csökkent, majd 2011-ben 45 főre nőtt, 2012-ben ismét 35 főre csökkent. A megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül szintén változó képet mutat: 2008-ban 6 fő, 2009-ben 11 fő, 2010-ben 49 fő, majd 2011-re 29 főre, 2012-re 25 főre csökkent. A veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma szintén változó: 2008-ban 137 fő, 2009-re 135 főre, 2010-re 87 főre csökkent, majd 2011-re 108 főre nőtt, 2012-re 47 főre csökkent. (lásd: 4.1.1 számú táblázat)

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	57	6	137
2009	58	11	135
2010	38	49	87
2011	45	29	108
2012	35	25	47

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adatgyűjtés

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

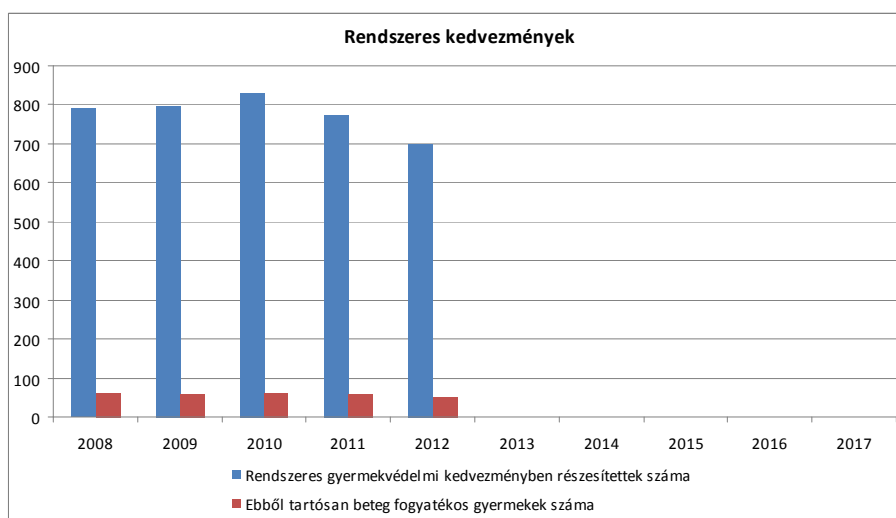
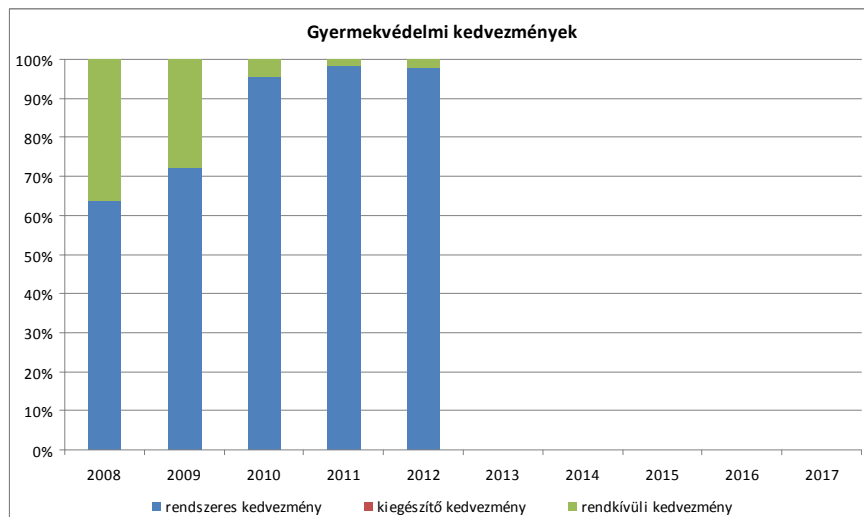
Sárospatak Város Önkormányzata a törvényi előírásnak megfelelően rendszeres gyermekvédelmi juttatásban részesíti azokat, akiknek családjában az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 140 %-át (2013-ban 39.900,- Ft), ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy a nagykorúvá vált gyermek esetén, ha megfelel az egyéb feltételeknek, vagy a fentiekbe nem tartozó esetekben annak a gyermeknek, akinek családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130 %-át (2013-ban 37.050,- Ft) feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg a törvényben meghatározott értéket.

Sárospatakon a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma 2008-tól 2010-ig emelkedő (2008-ban 791 fő, 2009-ben 798 fő, 2010-ben 831 fő), majd csökkenő (2011-ben 776 fő, 2012-ben 699 fő) tendenciát mutat. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettekben belül tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma - a 2010-es évet leszámítva - csökkenő tendenciát mutat. Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma 0 fő. A rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma csökken a 2008. évi 450 főről 2012. évre 15 főre esett vissza. (lásd: 4.1.2. számú táblázat)

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	791	61	0	0	450
2009	798	60	0	0	307
2010	831	64	0	0	39
2011	776	59	0	0	12
2012	699	54	0	0	15

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Sárospatak Város Önkormányzata a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény mellett rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban és óvodáztatási segélyben részesíti a rászorulókat. Rendkívüli támogatásban 2012-ben 15 fő, 2013-ban jelenleg 6 fő, óvodáztatási támogatásban 2012-ben 52 fő, 2013-ban jelenleg 35 fő, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben pedig 2012-ben 699 fő részesült.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

Az ingyenes vagy a kedvezményes támogatások köre kiszélesedett az elmúlt években:

- ✓ ingyenes étkeztetés óvodában, általános iskolában
- ✓ 50 százalékos mértékű kedvezményes étkezés
- ✓ ingyenes tankönyv-ellátás
- ✓ óvodáztatási támogatás
- ✓ nyári étkeztetés

Sárospatakon az ingyenes étkeztetésben résztvevők száma óvodában 2008-ról 2012-re csökkenő tendenciát mutat (a 2008. évi 134 főről 2012-re 77 főre). Az ingyenes étkeztetésben résztvevők száma az általános iskolában 2008-ról 2009-re jelentősen csökkent, majd növekedett és 2012-re megint csökkent. (a 2008. évi

332 főről 2012-re 189 főre). Az 50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma (1-13. évfolyam) 2008-tól csökkenő tendenciát mutat, 190 főről 96 főre esett vissza. Az ingyenes tankönyv ellátásban részesülők száma 2008-tól szintén csökkenő tendenciát mutat, 1016 főről 585 főre esett vissza. Az óvodáztatás támogatásban részesülők száma 2008-tól növekvő tendenciát mutat, 0 főről 52 főre emelkedett. A nyári étkeztetésben részesülők száma 2008-ról 2009-re kissé emelkedett (150 főről 183 főre), majd 2010-ben 172 főre, 2011-ben 0 főre esett vissza, 2012-re pedig 164 főre nőtt. (lásd: 4.1.3. számú táblázat)

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma, aránya

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	134	332	190	1016	0	150
2009	136	189	188	1016	21	183
2010	117	196	93	1051	46	172
2011	109	196	93	971	48	0
2012	77	189	96	585	52	164

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Ezzel kapcsolatban nem rendelkezünk adattal.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Ezzel kapcsolatban a Családsegítő és Gyermejkölési Szolgálatunk nem rendelkezik adattal.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

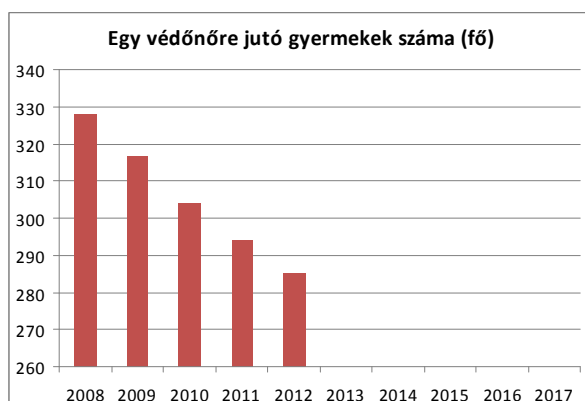
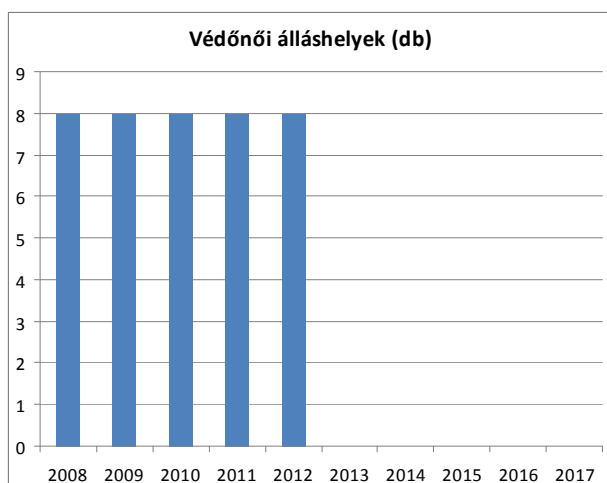
Településünkön a védőnői szolgálat 8 védőnő alkalmazásával működik. A lakosság részére preventív gondozófeladatokat biztosítanak, emellett terhes tanácsadást, gondozást végeznek. Sárospatakon és környező településein gyermekorvosi szolgálattal közösen, heti egy –egy alkalommal 6 védőnői szolgálat,

illetve 2 fő ifjúsági védőnő biztosított. Az egy védőnőre jutó gyermekek száma évről-évre csökken (lásd: 4.3.1. számú táblázat)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	8	328
2009	8	317
2010	8	304
2011	8	294
2012	8	285

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Sárospatak Város Önkormányzatával kötött vállalkozási szerződés alapján váltott munkarendben 3 gyermekorvosi szolgálat biztosított a lakosság számára, melyek védőnői szolgálattal közösen gyermek tanácsadást végeznek heti egy-egy alkalommal.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Településünkön 1 bölcsőde található, a Carolina Óvoda és Bölcsőde. A bölcsődébe beíratott gyermekek száma 2008-tól kisebb ingadozásokat mutat, de átlagban 25 fő körüli. A szociális szempontból felvett gyerekek száma változatos képet mutat, 2008-ban 3 fő, 2009-ben 5 fő, 2010-ben és 2011-ben 3 fő, 2012-ben 4 fő és 2013-ban 5 fő. A működő összes bölcsődei férőhelyek száma 2008-ban és 2009-ben 15, 2010-től 22. (lásd: 4.3.3. számú táblázat)

4.3.3. számú táblázat: Bölcsődék és bölcsődékbe beíratott gyermekek száma

év	bölcsődék száma	bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2008	1	25	3	15
2009	1	18	5	15
2010	1	21	3	22
2011	1	24	3	22
2012	1	26	4	22
2013	1	26	5	22

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adatgyűjtés

Településünkön családi napközi nem működik. (lásd: 4.3.4. számú táblázat)

4.3.4. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

év	családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma
2008	0	0
2009	0	0
2010	0	0
2011	0	0
2012	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi

Településünkön óvodába összesen 7 településről járnak gyerekek. Az óvodai férőhelyek száma 300, a z óvodai csoportok száma 11. Személyi feltételek megfelelőek. (lásd: 4.4.1. számú táblázat)

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	0	
Hány településről járnak be a gyermekek	7	
Óvodai férőhelyek száma	300	
Óvodai csoportok száma	11	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	7:00 - 17:00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	4 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	23	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	23	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	11	0
Kisegítő személyzet	3	0

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat Speciális Közoktatási és Módszertani Intézmény Sárospataki Tagintézménye a város egyetlen olyan intézménye amely speciális ellátási igényű oktatási és fejlesztő tevékenységet folytat. Fogyatékos gyermekek ellátására és fejlesztésére városunkban hiányosak a lehetőségek.

d) gyermekjóléti alapellátás

A gyermekjóléti ellátás látókörében lévő, alapellátásban és védelemben vett gyermekek és családjaik túlnyomó része a város szegregált területein, Halászhomokon és a romatelepen él. Gondozási folyamatukban a megélhetési nehézségek mellett a problémát a szülők mértéktelen alkoholfogyasztása, a dohányzás és egyéb szenvedélyek okozzák. A mindennapi megélhetés nehézségei felőrlik a szülőket. A család ténylegesen nem tudja felhasználni a kapott jövedelmeket. Hitelt hitelre halmoznak, megélhetésük egyre nehezebb, életük kilátástalanná válik. Gyakran tapasztalható jelenség a szülő nemtörődömsége. A szülők elhanyagolják környezetüket. Maguk és gyermekeik tisztálkodását sem helyezik előtérbe. Ezek a hiányosságok, a higiénés ápolatlanság következtében kialakuló fertőző betegségek gyakori előfordulása jellemző a telepi családoknál. A család szétesése és a problémák sorozata a szülő-gyermek kapcsolat romlásához vezet. Családjából menekül a biológiailag már érett, egyébként tudatlan, tájékozatlan kamasz leánygyermek, fiú. Fiatalkoruk ellenére párkapcsolatot létesítenek, korán felelőtlenül gyermeket vállalnak, és a nehézségek számukra újra ismétlődnek: lakhatási nehézségek, a több generáció együttéléséből fakadó

viták, nem megfelelő gyermeknevelési minták, nem megfelelő csecsemő és gyermekgondozás. Korai felelősség, illetve annak hiánya.

e) gyermekvédelem

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint e törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

A gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látják el – a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében – a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében

- ✓ az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos,
- ✓ a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a családsegítő szolgálat,
- ✓ a köznevelési intézmények,
- ✓ a rendőrség,
- ✓ a társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok.

Az előzőekben felsorolt intézmények és személyek kötelesek

- ✓ jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál,
- ✓ hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén. Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

Ezek a személyek, szolgáltatók, intézmények és hatóságok a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Városunk egyetlen krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatása a Gondozási Központ Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat. A 80 km-re lévő megyeszékhelyen található Gyermekvédelmi Központ nyújt ideiglenes ellátást a gyermekek számára.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A gyermekek számára szabadidős és szünidei programok szervezésében településünkön kiemelkedő a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, valamint a Művelődés Háza és Könyvtára.

A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat által a tanév ideje alatt az általános iskolások részére szervezett programok többnyire kreatív foglalkozások. A szünidőben is szerveznek programokat elsősorban a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére.

A Művelődés Háza és Könyvtára különböző kézműves foglalkozásokat, játszóházakat szervez.

Az általános iskolákban a gyerekek számos szakkör lehetőség közül választhatnak.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A Gyvt. 41. § (1) értelmében a gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerőpiaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A gyermekétkeztetést településünkön a Sárospataki Közszolgáltatási Nonprofit Kft. biztosítja.

Sárospatakon az ingyenes étkeztetésben résztvevők száma óvodában 2008-ról 2012-re csökkenő tendenciát mutat (a 2008. évi 134 főről 2012-re 77 főre). Az ingyenes étkeztetésben résztvevők száma az általános iskolában 2008-ról 2009-re jelentősen csökkent, majd növekedett és 2012-re megint csökkent. (a 2008. évi 332 főről 2012-re 189 főre). Az 50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma (1-13. évfolyam) 2008-tól csökkenő tendenciát mutat, 190 főről 96 főre esett vissza.

Az ingyenes tankönyv ellátásban részesülők száma 2008-tól szintén csökkenő tendenciát mutat, 1016 főről 585 főre esett vissza.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Nincs értékelhető információ.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Pozitív diszkrimináció érvényesül a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat által szervezett szabadidős programok szervezése során, melyeken elsősorban hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek vesznek részt.

Fentiek mellett településünkön az Árpád Vezér Gimnáziumban működik az Arany János Tehetséggondozó Program, amely programba jelölhető minden 5000 fő alatti kistélepülésen, tanyán élő, tehetséges, szociálisan rászoruló, nyolcadik osztályos tanulójának, akinek anyagi helyzete, családi háttere vagy más, tőle független ok nem teszi lehetővé gimnáziumi továbbtanulását. Az önkormányzatoktól olyan tanulók jelölését várják, akikről tanáraik úgy gondolják, hogy a megfelelő körülmények biztosításával, gondoskodó segítséggel a jelenleginél jobb, kiemelkedő teljesítményre, neves gimnázium és felsőoktatási intézmény elvégzésére képesek.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Településünkön a 3-6 éves gyermekek száma 2008. évi 434 főről 2012-re 417 főre csökkent. Az óvodai gyermekcsoportok száma a 2008. évi 17-ről 2012-re 11-re csökkent. Az óvodai férőhelyek száma a 2008. évi 425-ről 2012-re 300-ra csökkent. Az óvodai feladat-ellátási helyek száma a 2008. évi 3-ról 2012-re 1-re

csökkent. Az óvodába beírt gyermekek száma a 2008. évi 417 főről 2012-re 284 főre csökkent. Óvodai gyógypedagógiai csoportok száma 0. (lásd: 4.4.3. számú táblázat)

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	434	17	425	3	417	0
2009	419	17	425	3	397	0
2010	391	17	425	2	363	0
2011	416	12	300	1	287	0
2012	417	11	300	1	284	0

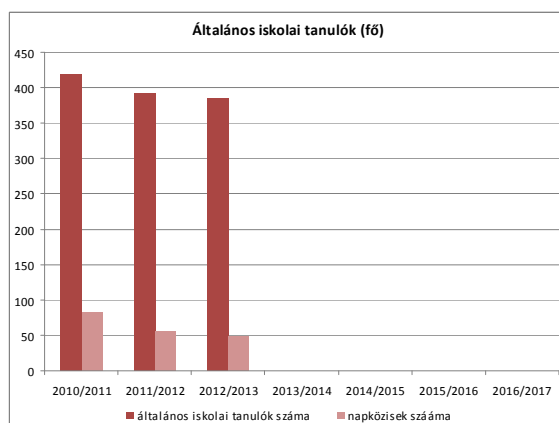
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Településünkön az általános iskolások száma csökkenő tendenciát mutat, a 2010/2011-es tanévben 419 fő volt, 2011/2012-es tanévben 393 fő, a 2012/2013-as tanévben már csak 385 fő. A napközis tanulók száma szintén csökkenő tendenciát mutat, a 2010/2011-es tanévben 83 fő (19,8%) volt, 2011/2012-es tanévben 56 fő (14,2%), a 2012/2013-as tanévben már csak 48 fő (12,5%). (lásd: 4.4.7. számú táblázat)

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	157	262	419	83	19,8%
2011/2012	140	253	393	56	14,2%
2012/2013	157	228	385	48	12,5%

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adatgyűjtés

Az általános iskolai osztályok száma csökkenő tendenciát mutat, a 2010/2011-es tanévben 23, 2011/2012-es tanévben 22, a 2012/2013-as tanévben már csak 20. Általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban 0. Az általános iskolai feladat-ellátási helyek száma csökkenő tendenciát mutat, a 2010/2011-es tanévben 4, 2011/2012-es tanévben 2, a 2012/2013-as tanévben 2. (lásd: 4.4.8. számú táblázat)

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai

tanév	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	10	13	23	0	0	0	4
2011/2012	9	13	22	0	0	0	2
2012/2013	8	12	20	0	0	0	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adatgyűjtés

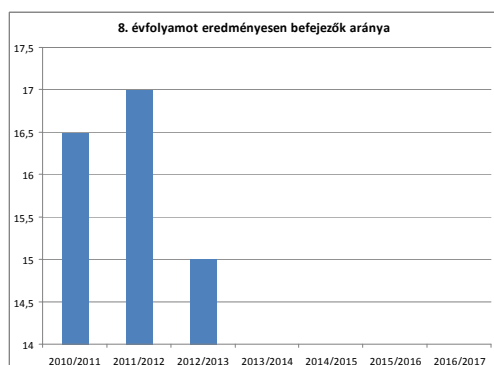

A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma a nappali rendszerű oktatásban csökkenő tendenciát mutat, a 2010/2011-es tanévben 69 fő, 2011/2012-es tanévben 67 fő, a 2012/2013-as tanévben már csak 58 fő. (lásd: 4.4.12. számú táblázat)

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

tanév	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban	
	fő	%
2010/2011	69	16,5
2011/2012	67	17
2012/2013	58	15

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az óvodapedagógusok száma 23 fő, valamennyien rendelkeznek az ehhez szükséges óvodapedagógusi végzettséggel. Gyógypedagógus nincsen. Az óvodapedagógusok munkájukat segíti a 11 fő dajka/gondozónő. Kiegészítő személyzet 3 fő.

Az iskolák valamennyi dolgozója, munkakörének megfelelő képesítéssel rendelkezik. A szakember-gárda jó, a szülők körében elismert. Általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban 0.

A gyermekek fejlesztésében a Családsegítő és Gyermejkölési Szolgálat, illetve a Pedagógiai Szakszolgálat is részt vesz.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Nincs releváns adat.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Nincs releváns adat.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Nincs releváns adat.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A gyermekek hátrányos helyzete, veszélyeztetettség	A gyermekek hátrányos helyzetének, veszélyeztetettségének enyhítése
Továbbtanulási, pályorientációs nehézségek	Továbbtanulási, pályorientációs esélyegyenlőség megteremtése
Nem megfelelő mentálhigiénés állapot és életkörülmények	A gyermekek mentálhigiénés állapotának és életkörülményeiknek a javítása

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Magyarországon a nők gazdasági aktivitása kisebb, mint a Nyugat-Európai országokban. A nők gazdasági aktivitását nagy mértékben befolyásolja társadalmi szerepvállalásuk.

A nők gazdasági aktivitásának fontos befolyásoló tényezője a gyereknevelés. Míg a férfiak körében a gyereknevelés – lényegében függetlenül a gyerek korától – valamelyest növeli a munkavállalás valószínűségét, az iskoláskor alatti vagy kisiskolás korú gyereket nevelő nők aktivitása lényegesen alacsonyabb, mint az azonos tulajdonságokkal rendelkező gyerektelen vagy idősebb gyereket nevelő nőké, a gyereknevelés aktivitáscsökkentő hatása annál nagyobb, minél kisebb a gyerek. Befolyásolja a nők gazdasági aktivitását a gyermekek száma is, a három vagy több gyermek radikálisan csökkenti a nők gazdasági aktivitását. A gyerekeket egyedül nevelő nők inkább kívánnak munkát vállalni, mint az azonos tulajdonságokkal rendelkező, s ugyanannyi és ugyanolyan korú gyereket nevelő, de párkapcsolatban élő nőtársaik.

Markáns különbségek mutatkoznak a két nem között a munkavégzés keretei szerint. A nők között magasabb az alkalmazottak aránya, a férfiak viszont gyakrabban dolgoznak önfoglalkoztatóként (egyéni vállalkozók, társas vállalkozások dolgozó tulajdonosai).

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Sárospatakon a munkavállalási korúak között 2008 és 2009 között magasabb volt a nők száma, majd 2010-től a férfiak és nők száma közel azonossá vált.

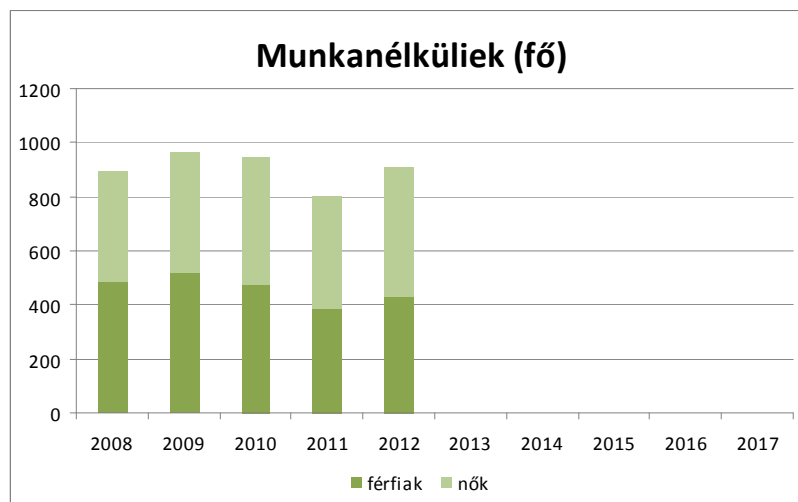
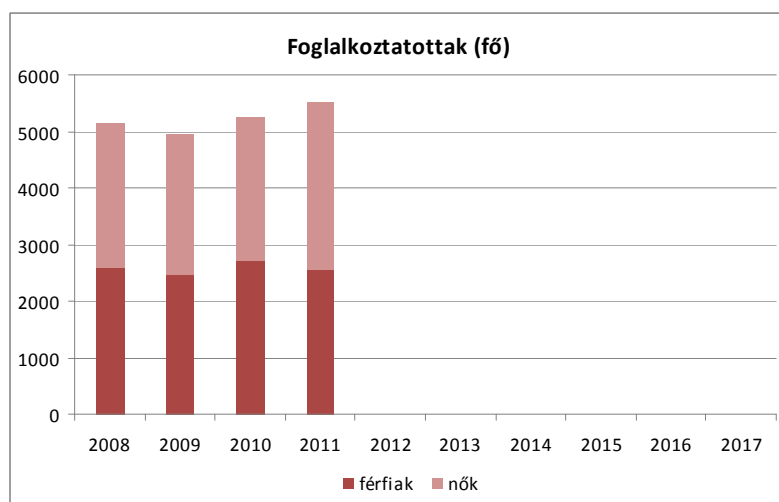
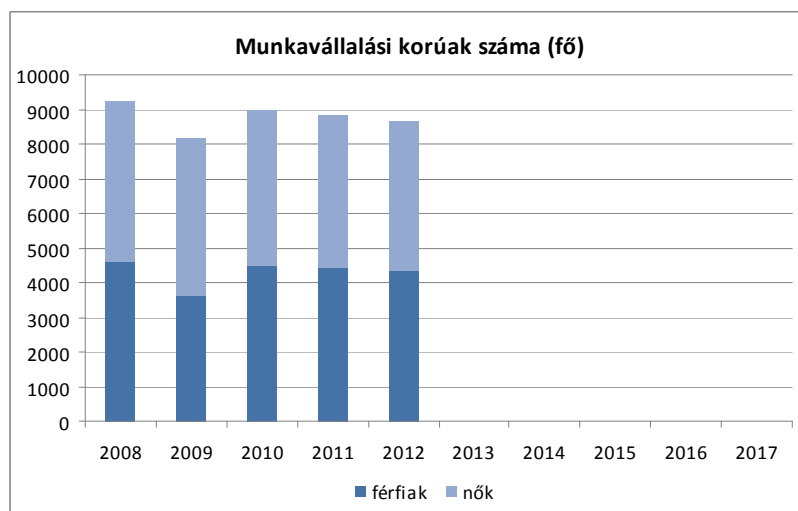
A foglalkoztatottak körében 2008-tól közel azonos a nők és a férfiak száma.

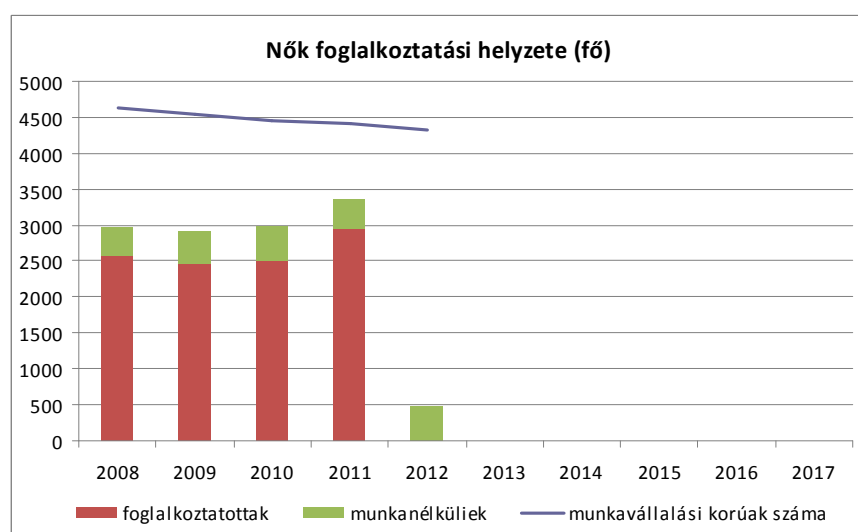
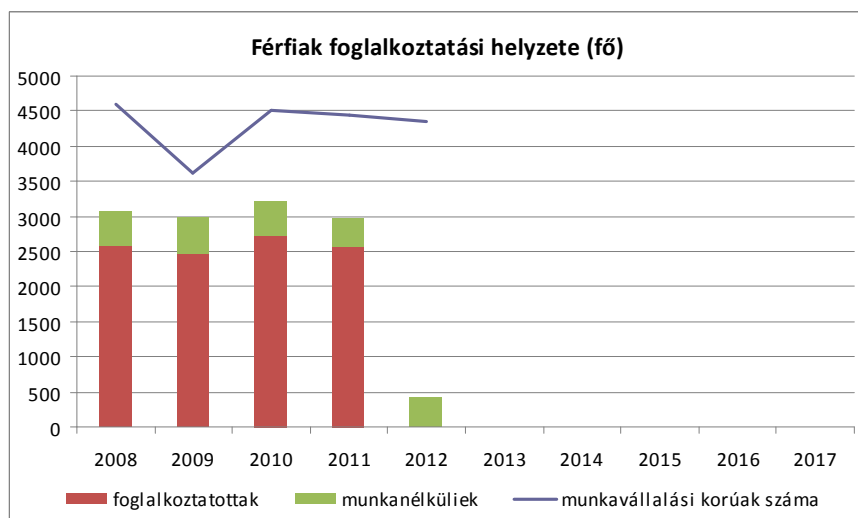
2008 és 2010 között magasabb a munkanélküli férfiak száma, mint a nőké, majd ez az arány 2011-től megfordult. 2012-ben a munkanélküli nők száma 481 fő volt, míg a férfiaké 428 fő. Ennek egyik oka, hogy a gyermekvállalás miatt több nő van az inaktívak között (GYES, GYED, GYET). A munkanélküliségbe lépő nők egy része nem állásvesztő, hanem korábban inaktív volt. Megállapítható az is, hogy a munkanélkülivé vált nők a férfiaknál kisebb eséllyel jutnak vissza a munkaerőpiacra, következésképpen az átlagosnál hosszabb időt töltenek munka nélkül, mint a férfiak. Annak, hogy a nők száma magasabb a munkanélküliek között oka lehet az is, hogy településünkön nem elterjedtek az atipikus, részmunkaidős foglalkoztatási formák, a rugalmas munkaidő beosztás, nehézséget okoz a munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetése. (lásd 5.1.1. számú táblázat)

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	4606	4638	2588	2567	486	411
2009	3627	4532	2478	2473	521	445
2010	4503	4459	2729	2517	475	469
2011	4440	4412	2573	2938	387	414
2012	4352	4314	n.a.	n.a.	428	481

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Országos adatok szerint a foglalkoztatást segítő és képzési programok elősegítik a munkavállalás esélyét.

Sárospatakon a Munkaügyi Központ különböző tanfolyamokat indítani, melyek egyrészt nyelvi képzések, másrészt szakmászító képzések. A foglalkoztatást segítő képzéseken jellemző a nők részvétele, de elmondható, hogy túlnyomó többségében a férfiak vesznek rajtuk részt, a nők aránya 35-40% között mozog. A képzések sikeres elvégzését követően az elhelyezkedés a szakmától és a gyakorlati kiszervezéstől is függ, nagyobb eséllyel sikerül elhelyezkedniük, ha a képzés során szakmai gyakorlaton vesznek részt.

Sajnos a Munkaügyi Központ által indított képzések száma fokozatosan csökken, mivel a képzések indításának feltétele, hogy a résztvevőket a képzés sikeres elvégzését követően a munkaerő-piacra közvetítse, mely nehézséget okoz.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezési és foglalkoztatási lehetőségei településünkön nagyon csekélyek. Az önkormányzat „Városellátó” intézménye az egyetlen munkahelyi foglalkoztató városunkban. A foglalkoztatási lehetőségek a közmunka programok által nyújtott formákban merülnek ki.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Nincs ilyen típusú adat.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A családi, magánéletbeli feladatok és felelősségek általában egyoldalúan a nőket terhelik, mivel általában túlnyomórészt ők látják el a gyerekeket és az időseket.

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés. A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően - különösen bölcsődében, hetes bölcsődében, családi napköziben, családi gyermekfelügyelet vagy házi gyermekfelügyelet keretében, nyári napközis otthonban, valamint óvodában, iskolában.

A nők számára elérhető munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások hiányosak, mind az óvodai, mind a bölcsődei férőhelyeket illetően. Városunkban családi napközi nem működik. Közintézményekben nem élnek a rugalmas munkaidő rendszerrel, nem alkalmaznak és nem vezetnek be családbarát munkahelyi megoldásokat.

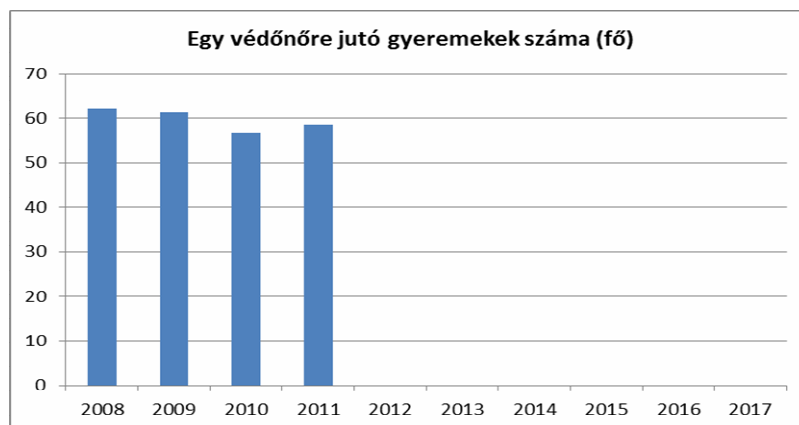
5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat tevékenységi körében realizálódik elsősorban. Városunkban a védőnők száma 2008-tól 7 fő, az átlagos gyermekszám védőnőnként 60 fő körül mozog. (lásd: 5.3. számú táblázat)

5.3. számú táblázat: Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	7	435	62
2009	7	429	61
2010	7	397	57
2011	7	409	58
2012	7	n.a.	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyákra és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak a városban a védőnők.

Családtervezéssel kapcsolatban a serdülő korban lévő gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor, több alkalommal is szerveznek ilyen jellegű oktatást.

A leendő édesanyák számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadása megkezdődik már várandós korban a szülésfelkészítő tanfolyam keretében, egyéni beszélgetések, látogatások alkalmával, kezdve a szüléstől, szoptatástól a tápláláson gyereknevelésen át.

A családi életre, a szülői szerepekre való felkészítés hiánya jelentkezik fokozott mértékben a marginalizálódott családok esetében. A tudatos családtervezés hiánya, nevelésbeli hiányosságok mutatkoznak a veszélyeztetett családok esetében, ilyenek a korai gyermekáldás, megfelelő szexuális felvilágosítás hiánya.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Nem meghatározó a nőket érő erőszak, családon belüli erőszak száma városunkban. A Családsegítő Szolgálat és Rendőrség együttműködését példázza, hogy a hatósági kimenetelt a jelzést követően segítő családgondozó munkatárs megkeresése követi, melynek általában visszatartó hatása van problémás családokban.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

Településünkön évek óta probléma a válsághelyzetben lévő anyák átmeneti elhelyezése. Városunkban nincs nők, anyák és gyermekeik számára, akár csak rövid ideig tartó, átmeneti elhelyezés lehetőségét biztosító intézmény, szállás.

Anyák elhelyezésére legközelebb 30 km-re, míg gyermekek elhelyezésére 80 km-re, a megyeszékhelyen van lehetőség a településünkhöz legközelebb.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.

Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

Városunkban nincs női képviselő, kevés a nők szerepe a helyi közéletben. Az önkormányzatban a női esélyegyenlőség még nem kapott fórumot. A nemek esélyegyenlőségével kapcsolatban nem állnak rendelkezésre széles körben feltárt városi adatok.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Ilyen típusú kezdeményezésekről városunkban nincsenek információk.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A nők nincsenek tisztába az őket érintő munkajogi, foglalkoztatási szabályokkal	Nők felvilágosítása szociális támogatásról, munkajogi ügyekről
A kisgyermekes anyák munkaerő-piaci - reintegrációja nehéz	Részmunkaidőben, GYES-ről, GYED-ről visszatérő nők foglalkoztatásának segítése
A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetése nehézségeket okoz	Családbarát munkahelyek kialakítása, teremtése

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	n.a.	2321	#ÉRTÉK!
2008	2014	1804	111,6%
2009	2027	1738	116,6%
2010	2031	1665	122,0%
2011	2042	1621	126,0%
2012	2056	1585	129,7%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

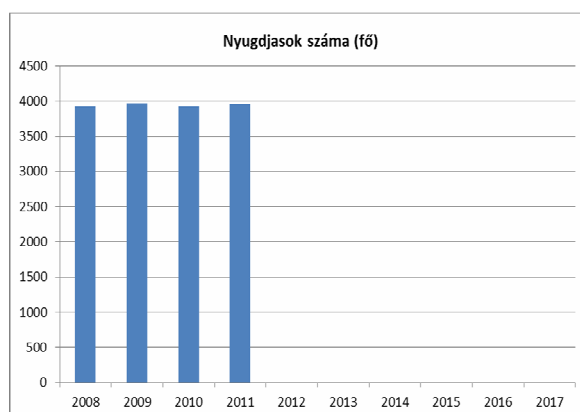
Sárospatak város hátrányos helyzetű település, amelynek következtében jellemző a fiatalok tömeges elvándorlása, melynek oka a jobb megélhetés és a kedvezőbb munkalehetőségek megteremtése. Emiatt az idősök száma évről évre nő, a lakosság 17%-a 65 év feletti. A 65 év feletti lakosok között 64%-36% a nők és férfiak aránya. 2011-ben a 2042 fő 65 év feletti állandó lakosból 1304 fő volt a nő és 738 fő a férfi.

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma 2008 óta 3923 főről 2011-re 3953 főre emelkedett. A nyugdíjasok között a nők száma magasabb, mint a férfiaké. (lásd 6.1.1. számú táblázat)

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	1548	2375	3923
2009	1571	2394	3965
2010	1579	2341	3920
2011	1560	2393	3953
2012	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH Tstar

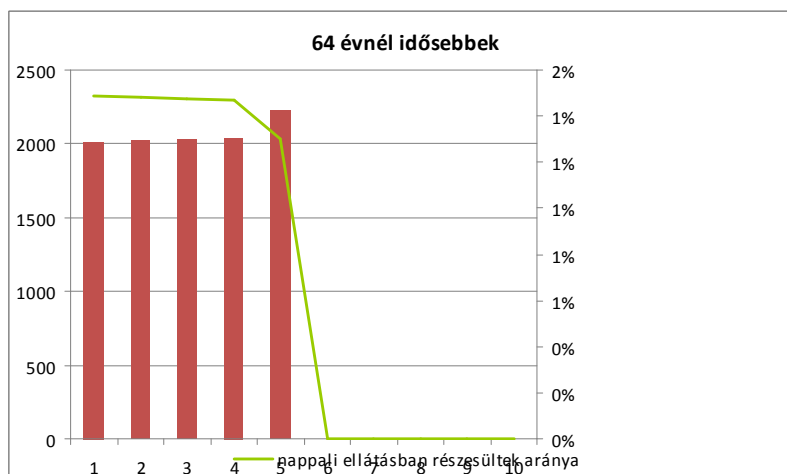
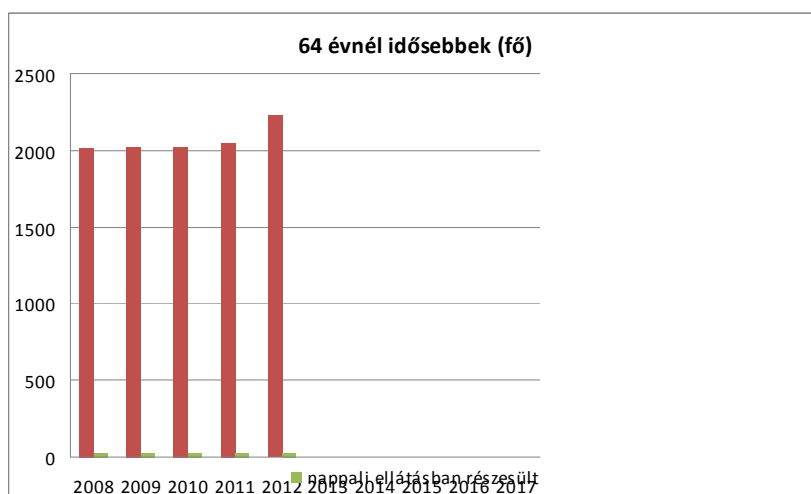

A magukra maradt idős szülők, hozzátartozók a szűk család gondoskodása helyett egyre gyakrabban veszik igénybe a Gondozási Központ különböző szociális alapszolgáltatásait. A 64 év feletti lakosság száma 2008 óta 2014 főről 2012-re 2230 főre emelkedett. A nappali ellátásban részesülő időskorúak száma 30 fő, 1% (lásd 6.3.1. számú táblázat)

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2008	2014	30	1%
2009	2027	30	1%
2010	2031	30	1%
2011	2042	30	1%
2012	2230	29	1%

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adatgyűjtés

Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. Az önkormányzat, 2007. január 1-jétől a jegyző időskorúak járadékában részesíti azt,

- ✓ a 62. életévét, illetőleg a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személyt, akinek saját és vele együtt lakó házastársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-át

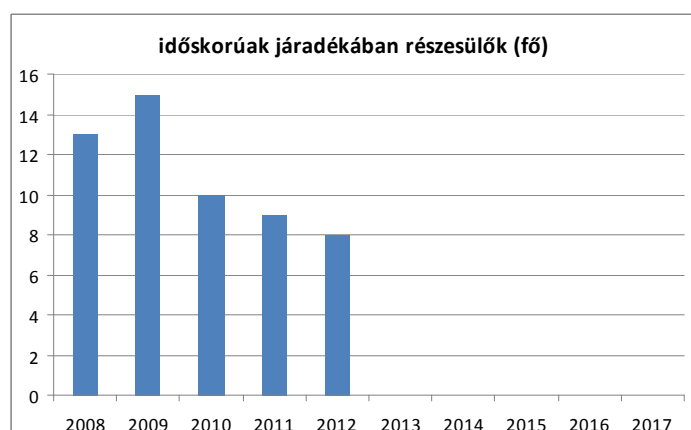
- ✓ az egyedülálló, 62. életévét, illetőleg a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött, de 75 évesnél fiatalabb személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 95%-át,
- ✓ az egyedülálló, 75. életévét betöltött személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-át.

Sárospatakon időskorúak járadékában részesülők száma 2008-ról 2012-re 13 főről 8 főre csökkent. (lásd 6.3.2. számú táblázat)

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

év	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	13
2009	15
2010	10
2011	9
2012	8

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adatgyűjtés

Jellemző az idősekre az elmagányosodás, az izolálódás. Egyre több az olyan egyedül élő idős ember a városban, akinek szinte semmilyen rokoni kapcsolata nincs. Jellemző továbbá az idősek rossz egészségi állapota és elégtelen anyagi helyzete. Ezek mind további szociális ellátásokat tesznek szükségessé.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Sárospatakon a Munkaügyi Központ adatai alapján a regisztrált munkanélküliek száma 2012-ben 910 fő volt, amely a 2008-as adatokhoz (897 fő) képest kisebb emelkedést mutat. Ebből az 55 éven felüliek száma 83 fő, melyből 46 fő részesül szociális segélyben. A többiek kimaradnak ebből az ellátási formából, mert a háztársuk jövedelme meghaladja a mindenkori minimálbér összegét.

Az idősebb korosztályra (65 év felett) térségünkben nem jellemző az aktív foglalkoztatottság, melynek több oka valószínűsíthető:

- ✓ öregségi nyugdíjban részesülnek, amely mellett munkát csak kedvezőtlen feltételekkel vállalhatnak.

- ✓ rossz egészségi állapotuk miatt nem tudnak munkát vállalni (pl. testi és szellemi képességcsökkenés miatt).
- ✓ nem érzik szükségét a munkavállalásnak (elegendő jövedelemmel rendelkeznek), illetve beosztással elegendőnek ítélik meg jövedelmüket.
- ✓ nem találnak jelenlegi helyzetüknek megfelelő munkakört.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Sárospatakon az utóbbi időben egyre nagyobb hangsúlyt kap a tevékeny és aktív időskor. Ennek megfelelően önkormányzati kezdeményezések és spontán szerveződések egyaránt lehetőséget biztosítanak arra, hogy azok az idősök, akik egészségi és szellemi állapotuknak megfelelően igénylik a társas kapcsolatokat, a szellemi és fizikai foglalkoztatottságot, valamint önmaguk kibontakoztatását, megtehessék azt. Ennek megfelelően 2009-ben pályázat keretein belül az önkormányzat által működtetett idősök klubja teljes körű felújítást és akadálymentesítést kapott, ahol a 30 fő klubtag most már teljes biztonsággal töltheti el mindennapjait. Ezen kívül jellemző a városra, hogy az aktív idős emberek saját maguk szerveznek érdeklődési köreiknek megfelelő programokat, klubokat, melynek helyszínét a város művelődési intézménye biztosítja. (pl. kézimunka szakkör, népdalkör stb.) Az aktív foglalkoztatásnál fontos szempont és cél, hogy az érintett célcsoporthoz időben eljussanak az információk az egyes rendezvényekről és lehetőségekről. Az önkormányzat a fürdő üzemeltetésével ezen belül a nyugdíjasok számára biztosított kedvezményes belépőjeggyel, hozzájárul az idős emberek mozgásának és fizikai erőnlétének fokozásához, az állóképességük megtartásához.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Mivel a Sárospatakon élő idős emberekre kevésbé jellemző az aktív munkavállalás a fentebb említett okok miatt, így kevesebb lehetőség nyílik esetükben a hátrányos megkülönböztetésre. Azonban egy-két tipikus hátránybeli megkülönböztetést fel lehet sorolni, ami jellemző:

- ✓ az idős emberek nem bírják a hosszú távú munkatempót
- ✓ lassabban dolgoznak fiatalabb társaiknál
- ✓ sokszor jellemző a feledékenység és a koncentrációkészség hiánya
- ✓ a tartós munkanélküli nem tud zökkenőmentesen visszailleszkedni a munka világába

Kevésbé veszi figyelembe idősebb emberek esetében a munkáltató, hogy megfelelően alkalmazkodik, vágyik a fejlődésre, a tanulásra és fogékony az új dolgokra.

Sok esetben maga az életkor is hátrányos megkülönböztetést jelent.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Sárospatakon az önkormányzat által működtetett Gondozási Központ intézménye biztosítja a személyes gondoskodás körébe tartozó (időseket érintő) szociális alapszolgáltatásokat:

- ✓ szociális étkeztetés 310 főnek
- ✓ házi segítségnyújtás 89 főnek
- ✓ támogató szolgáltatás 56 főnek
- ✓ idősök nappali ellátása 30 főnek
- ✓ fogyatékkal élők nappali ellátása 14 főnek

- ✓ családsegítés
- ✓ gyermekjóléti szolgálat

Emellett a városban egyházi fenntartó is működtet szociális alapellátáson belül házi segítségnyújtást, és megyei fenntartásban működik az idősek és fogyatékosok otthona, mely közel 200 főnek biztosít tartós bentlakásos intézeti elhelyezést idősek és fogyatékos személyek részére.

A helyi közszolgáltatások terén az idősekkel való foglalkozás magas színvonalú. Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások egy része a város minden állampolgára részére biztosított, egy része kor alapján az időskorúak részére szerveződik. Településünkön a szolgáltatások köre rendkívül színes képet mutat. Az önkormányzat eleget tesz minden kötelező feladatának és emellett önként vállalt intézkedéseket is biztosít. Támogatja a szociális étkeztetés és házi segítségnyújtás térítési díját.

Az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférést segíti elő az „Emeltszintű járóbeteg szakellátó központ kialakítása Sárospatakon” (ÉMOP-4.1.1/B-2008-0005) projekt keretein belül épült új Járóbeteg Szakellátó Központ megléte is, amely akadálymentességével teljes körű információnyújtással segíti elő az idős beteg emberek kiszolgálását. Ehhez kapcsolódik az éppen aktuálissá váló projektünk, mely keretein belül a régi egészségház épülete is teljesen megújul, épülete teljesen akadálymentesség válik és egy helyen tudja fogadni a beteg embereket.

Városi szinten elmondható, hogy sok idős ember él a számára biztosított szolgáltatásokkal, melyekhez elegendő információval rendelkeznek, ezáltal mindenki megtalálja a szükségleteinek megfelelő ellátási formát és megkapja a szükséges segítséget.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Sárospatak Város Önkormányzata célul tűzte ki, hogy a város kertvárosi részei is hasonló ütemben fejlődjenek, mint a városközpont. Ennek megfelelően a kieső városrészekben is biztosítja a kulturális és közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférést (játsszóterek, faluházak, szabadtéri rendezvények, falunapok rendezése által), ahol családok, gyerekek, nagyszülők egyaránt kellemesen tölthetik el szabadidejüket, illetve hozzájutnak a kulturális javakhoz.

A kultúrához való hozzáférés biztosítását segíti elő a jelenleg futó pályázat, melynek keretén belül kialakításra kerül a város főtere, ezen belül a Művelődés Háza és Mozi akadálymentesítése. Ez a tér szintén a kultúrát hivatott bevinni az emberek életébe. Ebben az épületben működik a mozi, mely heti rendszerességgel biztosít különböző korosztálynak különböző témájú filmeket, de itt működnek a nyugdíjasklubok és egyéb rendezvények kerülnek megtartásra (pl. színházi és egyéb előadások nyugdíjas kedvezményrel). Szintén a Művelődés Háza ad otthont a városi könyvtárnak is, ahol az idősebb korosztály is megtalálja a számára érdekes olvasnivalót. A városban az idősek felkereshetik még a Rákóczi Vár Múzeumát, a Református Nagykönyvtárat, a Sárospataki Képtárat.

c) idősek informatikai jártassága

Sárospatak hátrányos helyzetéből adódóan az idősek körében a számítógépet és Internetet használni tudók, illetve a számítógép és Internet kapcsolattal rendelkezők aránya nagyon alacsony. Leginkább a többgenerációs családban élőkre jellemző, hogy számítógéppel rendelkeznek, de itt sem biztos, hogy az idős ember aktív számítógép használó. Nem tartják fontosnak a számítógép megismerését és használatát, ezért nem is szívesen próbálkoznak az ismeretszerzéssel. Az aktív időskort élők esetében jellemző a számítógép szélesebb körű használata. Fontos lenne az idős emberek informatikai jártassága, hiszen a szellemi aktivitás idős korban segít megelőzni bizonyos mentális betegségek kialakulását és a szellemi leépülést. A számítógép használatának idősek által történő megismeréséhez hozzájárul a Művelődés Háza azáltal, hogy tanfolyamokat hirdet idősek számára Kattints Rá, Nagy! címmel. Ezeken a tanfolyamokon szép számmal vesznek részt az idősebb korosztályból nagymamák és nagypapák. Szintén a Művelődés Háza az az

intézmény, amelynek könyvtárában olyan számítógép park működik, ahol egyszerre több embernek van lehetősége informatikai tevékenység végzésére. A városban kevés azon helyek száma, ahová a számítógéppel nem rendelkező idősebb ember a szabadidejében be tud ülni pár órára.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Sárospatak Város Önkormányzata különös gondot fordít a fizikai, a kulturális környezet megteremtésére, a megfelelő lakhatási körülményekre, a szociális és egészségügyi ellátásokra és az esélyegyenlőséget biztosító feltételek megteremtésére, javítására.

Piac rekonstrukció:

Az önkormányzat jelenleg futó ÉMOP-3.1.2/D-09-2010-0009 azonosítószámú, „Sárospatak központ fejlesztése – Piac korszerűsítés” című projekt keretein belül megújulásra kerül a város piactere, mely abból a szempontból lényeges, hogy itt kis közösségek alakulnak, az egyes vásárlások alkalmával a piac a társadalmi élet fontos színterévé válhat. Az idősebb emberek különösen szívesen járnak a piacra, ahol a vásárláson kívül beszélgetnek, régi ismerősökkel találkoznak, ezáltal enyhül a magányosságuk.

Bűnmegelőzés:

Sajnos a városban élő idősebb embereket előszeretettel látogatják meg csalók, akik trükkös módszerekkel behízelgik magukat a többnyire egyedül élő idősebb emberek lakásába és ott csalással, vagy jóhiszeműség által elveszik anyagi javaikat. Nem elegendő azon intézkedések száma, amelyek azt hangsúlyozzák, hogy idegent ne vagy csak nagy körültekintéssel engedjenek otthonukba. Fontosnak tartjuk több tájékoztató előadás, fórum megszervezését, ahol az idősebb emberek tájékoztatást kaphatnak a rájuk leselkedő veszélyről.

Magány problémája:

Az idősebb emberek nagy része magányos, egyedül él, ezáltal bezárkózik, nem keresi más emberek társaságát, ebből kifolyólag kimarad a közösség életéből, a társasági életből, mely sem szellemi, sem fizikai állapotának nem kedvez. Fontosnak tartjuk, hogy minden idősebb emberhez eljussanak azon információk, amelyek által mindenki megkaphatja a számára szükséges és fontos ellátási formákat. Ennek érdekében a Gondozási Központ dolgozói igyekeznek minden idősebb sárospataki lakossal kapcsolatba kerülni, akkor is, ha ő éppen nem részesül egy ellátási formában sem. Ezáltal lehetőség nyílik arra, hogy feltérképezzék az egyedül, vagy családban élő idősek anyagi, lakhatási, egészségügyi és egyéb problémáit. Ennek megfelelően pedig meg tudják tenni a szükséges lépéseket a probléma további kezelése érdekében.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A városban magas az idősek aránya. Az összlakosság több mint 16 %-a (a 2011-es népszámlálás adatai szerint) 65 éven felüli.	Az idősek életminőségének javítása
Folyamatosan nő a városban az időskorúak ellen csalással elkövetett bűncselekmények száma, ezáltal rossz a célcsoport biztonságérzete.	Áldozatsegítés időskorban, az időskorúak ellen elkövetett bűncselekmények megelőzése.
A városban élő idősebb emberekre jellemző a mozgásszegény életmód és a nem megfelelő táplálkozás, amely következtében magas a szív és érrendszeri, valamint az emésztési probléma a célcsoporton belül.	Egészségtudatos életmód elősegítése időskorban

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről. Kivételt képeznek ez alól a tanköteles korú fogyatékkal élő gyermekek, hiszen a sajátos nevelési igényű gyermekekről pontos adataink vannak, ők integrált oktatásban vesznek részt. A szociális ellátások igénybevevői között nagy valószínűséggel jelen vannak fogyatékos személyek is, nyilvántartott, hozzávetőleges adattal azonban csak a közgyógyellátásban az időskorúak járadékában súlyos mozgáskorlátozottak közlekedési támogatásában részesülőkre vonatkozóan rendelkezünk.

A 2011. évi népszámlálási adatok szerint Magyarországon 456 638 fogyatékos személy él, amely a lakosságnak 4,6 %-a. Ezen belül a mozgáskorlátozottak száma 232 206 fő, amely a népesség 2,34 %-a, az értelmi fogyatékosok és a mentálisan sérültek száma összesen 89 044 fő, a népesség 0,9 %-a, a vakok és gyengén látók összesen 82 484 fő, a népesség 0,82 %-a, a siketek és nagyothallók száma 71 585 fő, a népesség 0,72 %-a.

Hasonlóan a 2011-es népszámlálás országos eredményéhez, a mozgássérültek száma a legmagasabb, mely különösen az idősebb korosztályt érinti, azt követően az értelmileg akadályozottak következnek, majd a látás-, hallássérültek, és az autisták.

A hozzávetőleges adatok, információk bővíthetők a városban elérhető támogató szolgálat és Mozgáskorlátozottak Egyesülete által, mely szerint az alábbiak állapíthatók meg:

Egy 2011-ben, az NRSZH által közzé tett, Magyar Államkincstár nyilvántartása alapján, a fogyatékosági támogatásban, magasabb összegű családi pótlékban, illetve vakok személyi járadékában részesülőkről kaphatunk pontos adatokat, mely szerint közel 400 fő fogyatékossgal élő van városunkban.

Település	Magasabb összegű családi pótlékban részesülők (fő) 2011.04 havi adatok alapján	Fogyatékos támogatásban részesülők száma (fő)	Vakok személyi járadékában részesülők száma (fő)	Összes jogosultak száma (fő)
Sárospatak	198	193	6	397

A támogató szolgálat térségben végzett felmérése alapján, az alábbi következtetések vonhatók le:

- ✓ A fogyatékkal élők legnagyobb részének egyetlen megélhetési forrása az alacsony összegű nyugdíjszerű ellátás, járadék, segély.
- ✓ Egyes esetekben az iskolai végzettségük elmarad az egészséges társaikétól, ami tovább rontja megélhetési esélyeiket.
- ✓ A tartós egészségügyi problémákkal, és a fogyatékkal élő emberek, illetve az őket ápoló hozzátartozók munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatárolódtak.
- ✓ Az ellátórendszer hiányossága miatt, nem férnek hozzá azokhoz az „előnyökhöz”, melyeket a „hátrányaik” kompenzálására alkottak meg a törvényhozók, az önálló, teljes értékű élet biztosítása reményében. Érdekeik érvényesítését többek között gátolja, a teljes akadálymentesítés hiánya, a közlekedés és a kommunikáció terén egyaránt. A települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek nagy részénél elkészült az akadálymentesítés, amely jobbra a fizikai akadálymentesítést helyezte előtérbe.

A fogyatékos emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja. Közös feladatunk annak lehetővé tétele, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során

a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

A fogyatékkal élőkre vonatkozó kevés adat is azt bizonyítja, hogy még mindig láthatatlan állampolgárok, mely számos előítélet, téves információ alapja lehet. Az előítéletek lebontásában, a fogyatékos személyek megismerésében jelentős szerepe van a médiának, az érdekvédelmi szervezeteiknek, illetve a nekik szolgáltatást nyújtó civil szervezeteknek. Ennek érdekében szorosabb összefogásra, együttműködésre van szükség az önkormányzati és érdekképviselői és civil szervezetek között.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma 2008-tól 2011-ig váltakozó képet (csökkenést, majd növekedést) mutat: 2008-ban 257 fő, majd 2009-ben 239 fő, 2010-ben 220 fő és 2011-ben 647 fő. Az egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma szintén változó, 2008-ban 2 fő, majd 2009-re és 2010-re emelkedett (5 fő), majd 2011-re csökkent (3 fő) és 2012-re ismét emelkedett (10 fő). (lásd: 7.1.1. számú táblázat)

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű és egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	257	2
2009	239	5
2010	220	5
2011	647	3
2012	n.a.	10

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adatgyűjtés

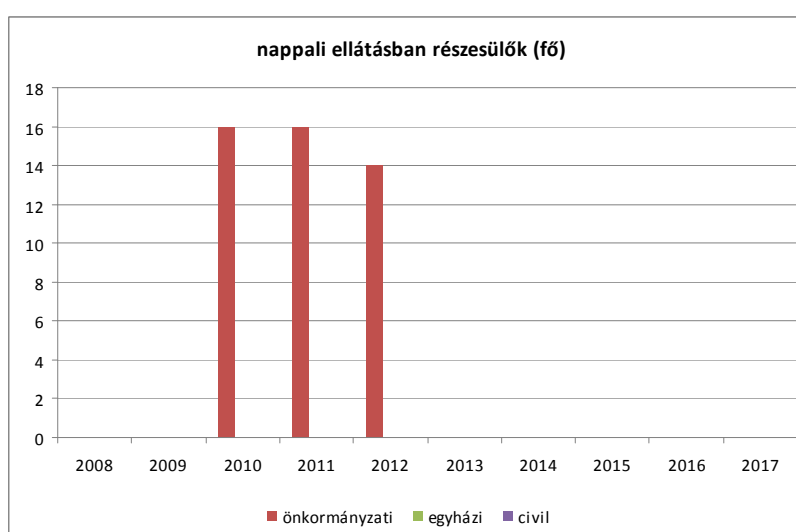

Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma önkormányzati fenntartású intézményben 2008-ban és 2009-ben 0 fő, majd számuk 2010-re és 2011-re 16 főre emelkedett, majd 2012-re 14 főre csökkent. Egyházi fenntartású, illetve civil fenntartású intézményben a nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma 0 fő. (lásd: 7.1.2. számú táblázat)

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2008	0	0	0
2009	0	0	0
2010	16	0	0
2011	16	0	0
2012	14	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; helyi adatgyűjtés

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Talán a legfontosabb kérdés, a rehabilitáció és munkalehetőség kérdése a fogyatékkal élők számára, amely hosszú évek óta megoldatlan probléma a városban. Fontos lenne, hogy a fogyatékkal élő, fiatal felnőtt korúak valamilyen hasznos elfoglaltságra leljenek, s ne váljanak láthatatlanná az iskola elvégzése után. Jelenleg nincs tudomásunk a városban olyan foglalkoztatóról, mely a védett foglalkoztatás keretébe sorolható.

Önkormányzatunk és intézményei az idevonatkozó törvényi előírásoknak megfelelően, foglalkoztat megváltozott munkaképességű személyeket, mely nem sorolható a fenti kategóriába, illetve nem a fogyatékkal élők munka-rehabilitációs foglalkoztatását jelenti.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nincs tudomásunk ilyen jellegű problémáról.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Az anyagi támogatások mellett olyan szolgáltatásokra is szüksége a családoknak, amelyek támogatást nyújtanak a fogyatékkal élő gyermek vagy felnőtt gondozásában, fejlesztésében, egészségügyi ellátásában. Ide sorolhatók a szociális alapellátások, kiemelhetők azok a szolgáltatások, melyek a fogyatékkal élők helyzetének javítását, az önálló életvitel megtartását célozza meg, az önkormányzat Gondozási Központja fenntartásában működő támogató szolgáltatás és a fogyatékkal élők nappali intézménye. A személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátás, a városban működő fogyatékosok ápoló-gondozó otthona keretei között valósul meg. Érdekvédelmi szervezetként, különösen a mozgásukban akadályozottak segítségét koordináló, Sárospataki Mozgáskorlátozott Egyesület munkája kiemelkedő segítséget jelent az arra rászorulóknak.

A fogyatékkal élő gyermekek oktatásában, korai fejlesztésében jelentős szerepet vállal a helyi illetőségű speciális iskola.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékossgal élők pénzbeli ellátásának, illetve az általuk igénybe vehető kedvezmények típusai:

- ✓ fogyatékosági támogatás
- ✓ emelt összegű családi pótlék
- ✓ rokkantsági járadék
- ✓ rokkantsági ellátás
- ✓ rehabilitációs ellátás
- ✓ rehabilitációs járadék
- ✓ árvaellátás rokkantsági alapon
- ✓ baleseti járadék
- ✓ vakok személyi járadéka
- ✓ közlekedési kedvezmény, parkolási igazolvány
- ✓ akadálymentesítési támogatás
- ✓ autóvásárlási támogatás

Jelenleg a városban nincs olyan ellátás, illetve kedvezmény, amely specifikusan csak Sárospatakon lenne elérhető a célcsoport részére.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A közelmúltban az önkormányzati tulajdonban lévő középületek nagy része akadálymentesítésre került, azonban a városban működő középiskolák, többek között a speciális szakiskola nem akadálymentesített, illetve részben felel meg az idevonatkozó előírásoknak.

A Művelődés Háza akadálymentesítése folyamatban van, a Városi Sporttelepen hiányzik az akadálymentesítés.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Az önkormányzat és fenntartásában működő intézmények, az elmúlt években, pályázati segítséggel akadálymentesítésre kerültek.

A kulturális programokhoz történő fizikai hozzáférés részben megoldott, hiszen e programok nagy része a Városi Könyvtár és Művelődési Házban realizálódik, melynek a bejutási akadálymentesítése folyamatban van, ugyanakkor az emeleti rész csak lépcsőn közelíthető meg.

A városban újonnan épített Új Bástya rendezvénycentrum, minden igényeket kielégítően megfelel az akadálymentesítés feltételeinek, ahol lehetőség nyílik kisebb tárlatok, rendezvények lebonyolítására a mozgásukban akadályozottak számára is.

A Városi Sportcsarnokban sem történt meg az akadálymentesítés, így a mozgássérültek sportprogramokhoz történő hozzáférése nem biztosított.

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó ember – azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan-halmozottan fogyatékos emberek – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egyegy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (Hangos térkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek, stb.) A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

Az akadálymentesítés követelménye beépítésre került a nem kifejezetten akadálymentesítési célú pályázatokba is, hogy a különböző közszolgáltatásokat nyújtó szervek vezetői szembesüljenek azzal, hogy az ő ügyfélkörükben is vannak, lehetnek fogyatékos emberek. A fentiekén túl pedig minden lehetséges eszközzel küzdeni kell azért, hogy széles körben elterjedtté váljon a mainstreaming szemlélete, vagyis az a felfogás, amely alapján az esélyegyenlőségi feladatok megoldása nem egyetlen szerv feladata, hanem természetes, hogy az ehhez kapcsolódó követelményeknek való megfelelés a saját területén mindenkinek a maga feladata és felelőssége.

Ugyancsak elengedhetetlen, hogy alapkövetelménnyé váljon az egyetemes tervezés módszere. Ennek lényege, hogy a használati tárgytól az épületeken át egészen a közszolgáltatásokig mindent úgy kell megtervezni, hogy az már a létrejöttkor, eleve megfeleljen az egyenlő esélyű hozzáférés követelményeinek, s hogy ezért ne kelljen – jelentős idő, energia és pénz ráfordításával – utólag akadálymentesíteni.

A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozódás és a személyi segítség feltételeit.

Településünkön tovább kell lépni a kommunikációs akadálymentesítés megvalósítsa terén, valamennyi fogyatékosággal rendelkező személy számára biztosítva a tájékozódás lehetőségét:

- ✓ A gyengénlátók, színtévesztők számára érzékelhető nagyságban, formában, színben kell elkészíteni a tájékoztatót szolgáló látványelemeket.

- ✓ A vakok számára hanggal, tapintható, letapogatható, megfogható elemekkel kell kiépíteni az információs elemeket.
- ✓ A hallássérültek számára a hangos információkat szöveggel, képekkel, fénnel kell kiegészíteni.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betarttatása nehéz feladat a hatóságok előtt. Azon vállalkozások, amelyek EU forrásra pályáznak, a nyertes projekt keretében az akadálymentesítést kötelező tevékenységként elvégzik. Ez a tény azt vetíti előre, hogy az előttünk álló évtizedben a vállalkozások fokozatosan, de eleget fognak tudni tenni e kötelezettségüknek.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Az újonnan épült, illetve a közelmúltban felújított utak, járdák, parkok már a fogyatékkal élők számára is, akadálymentesen elérhetőek.

A költségvetéssel összhangban, az utak karbantartásánál, felújításánál figyelembe kívánják venni az akadálymentesítésre vonatkozó előírásokat.

A város területén a helyi közlekedést a Borsod Volán autóbuszai végzik, melynek a gépparkja viszonylag elavult, nem biztosítanak rendszeres akadálymentes közlekedést az arra rászorulóknak.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Támogató Szolgálat

A sárospataki Gondozási Központ intézményi keretein belül. 2007. februárjában kezdte meg működését, az első két évben csak a Sárospatakon, fogyatékkal élők részére volt elérhető.

2009. évtől, már a kistérségben is lehetőség van a szolgáltatás igénybevételére, mely inkább a szállító szolgáltatás területén jelentkező igényeket elégíti ki, az akadálymentesített, 9 személyes autóval. Szállító szolgáltatás keretén belül, elsődlegesen az intézményekbe történő szállításokat végzik, napi rendszerességgel juttatják el az iskolákba a gyerekeket, a nappali intézményekbe, a fiatal, felnőtt korú fogyatékkal élőket, és az időseket az Idősek Klubjába. Alkalmi szállítást erősen behatárolt keretek között tudnak vállalni, az iskolai tanévben, napi egy óra, iskolaszünetben esetleg 2-3 óra szabad kapacitással rendelkezik a szállító szolgálat.

A szolgáltatás személyi segítő kapacitása is erősen behatárolt, hiszen az előírásnak megfelelően, két gondozónő végzi a személyi segítő feladatokat, az ellátottak igényeihez igazodva. A fogyatékos személy aktív közreműködésével segítséget nyújtanak a személyi (higiénés, életviteli, életfenntartási) szükségleteinek kielégítéséhez, a társadalmi életben való teljes jogú részvételhez.

A Sárospatakon a támogató szolgálat irodájában, bárki számára lehetőség van a szociális információ nyújtás és tanácsadás igénybevételére. Az ellátottak számára, akadályoztatásuk esetén, segítséget nyújtanak, megbízás alapján, az ügyeik vitelében, érdekeik érvényesítésében, a különböző intézményekben, fórumokon.

Fogyatékkal élők nappali intézménye

A térségben egyetlen klasszikus értelemben működő fogyatékkal élők nappali ellátó szolgáltatása a sárospataki Gondozási Központ intézményi keretein belül működik, 2010. április óta. Előző években problémát jelentett, a városban, illetve a térség településein, hogy a fogyatékkal élők napközbeni ellátását nem tudták megoldani a hozzátartozók.

A nappali ellátás keretén belül, 24 fogyatékkal élő számára nyújt lehetőséget, napi rendszerességgel az intézmény az igénybevételre. Jelenleg az átlagos létszám 16 fő, mely főleg autista, halmozottan sérült és értelmileg akadályozott, fiatal felnőtt korú ellátottakat takar. Ellátásukról, fejlesztésükről 4 szakképzett dolgozó gondoskodik, egyénre szabott fejlesztési terv alapján. Az épület teljesen akadálymentesített, étkezővel és három foglalkoztató szobával és a szükséges fejlesztő eszközökkel ellátott.

Sárospataki Idősek és Fogyatékosok Otthona

1972-től a jelenlegi formában működik az intézmény, amikor új épületszárnnyal bővült, így lehetőség nyílt az idősek és fogyatékkal élő lakók külön épületben történő elhelyezésére és gondozására.

Az intézmény a lakóit a megye egész területéről fogadja. Tevékenységi területe a személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátás, ápolást, gondozást nyújtó idősek és fogyatékos személyek otthona.

Az időskorúak részlegén 90 fő ellátására, gondozására van lehetőség. Az intézmény biztosítja az irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött, és a 18 év fölötti személyek telje körű ellátását, ápolását és gondozását.

A fogyatékkal élők részlegén 85 főt tudnak fogadni, ahol lehetőség nyílik a 18 év feletti súlyos értelmi, illetve halmozottan fogyatékos személyek teljes körű ellátására, ápolására, gondozására fogyatékoságának megfelelő szinten tartó, képességfejlesztő, munkajellegű foglalkoztatására, továbbá sport- és szabadidős tevékenysége végzése.

Erdélyi János Általános Iskola és Kollégium, Sárospatak

Sárospataki illetőségű, eltérő tantervű általános iskola, ahol a gyógypedagógiai nevelés-oktatás 1951-ben kezdődött. Tanulásban akadályozott, értelmileg akadályozott, autista és halmozottan fogyatékos gyerekeket fogadnak. Az oktatási feladatokon túl, korai fejlesztő foglalkozásokat biztosítanak a gyermekeknek, továbbá autista csoportot működtetnek. Az iskolához tartozó kollégium 1997-ben kezdte meg működését, ahol az igénybevétel minden tanuló számára ingyenes.

Mozgáskorlátozottak Sárospataki és Zemplén-Térségi egyesülete

Az egyik legrégebben működő szervezet a Mozgáskorlátozottak Egyesülete, 1990 óta végzi közhasznú tevékenységét Zemplén térségében 4 városban és 52 településen. Feladataikat székhelyükön kívül 11 helyi csoport, számos összekötő és önkéntes segítségével látják el. Az egyik legjelentősebb szerepük az érdekképviselés és érdekérvényesítés, iránymutatás az egészségmegőrzés, rehabilitáció, ismeretterjesztés, képzések, állampolgári jogok, valamint az aktív élet területein. Munkájukat annak érdekében végzik, hogy sorstársaink visszatérhessenek, vagy éppen beilleszkedhessenek a munka világába egy olyan környezetben, amely elfogadja a fogyatékkal élőket (tartozzon az bármelyik fogyatékosági csoportba), az állapotukból fakadó szükségleteiket, másféle, de ugyanolyan értékű képességeiket.

Az egyesület főbb tevékenységei:

- ✓ érdekképviselés, érdekképviselés tanácsadás
- ✓ információnyújtás
- ✓ segítségnyújtás állami támogatások igénybevételéhez szükséges pályázatok kitöltésében (üdülési csekk, közlekedési támogatás, fogyatékosági támogatás, gyógyszer-támogatás)
- ✓ a Telefonnal a Rászorultakért Alapítvány részére pályázatok felterjesztése
- ✓ a személygépkocsi-szerzési támogatás odaítélésének elősegítése
- ✓ segédeszközök kölcsönzése
- ✓ ifjúsági, sport és kulturális programok, tanfolyamok szervezése
- ✓ szülősegítő szolgáltatások nyújtása
- ✓ fiatalok felkarolása, ifjúsági programok szervezése
- ✓ a kormányzati, vállalati és civil szektor összefogásának elősegítése a különböző betegséggel küzdő embertársaink helyzetének javítása érdekében.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az önkormányzat fenntartásában működő támogató szolgálat nyújt olyan szolgáltatásokat, melyek segítenek az igénybe vevő fogyatékkal élők hátrányaik leküzdésében. Ilyen a kedvezményes szállítószerzés, személyi segítség és ingyenes információnyújtás, tanácsadás.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A térségben a fogyatékkal élők segítése érdekében működő szociális és egyéb szolgáltatók elszigetelten végzik a munkájukat. A segítők mentális egészségét védő, a kiégést megelőző, szupervíziós lehetőség alkalmi jellegű a térségben. A támogató szolgálat kapacitása alacsony	Szociális alapszolgáltatások, állami és civil fenntartású szervezetek koordinációja, fejlesztése és a támogató szolgálat erősítése.
Az önkormányzat ügyintézőinek döntő többsége nem tudja, hogyan viselkedjen, amikor fogyatékkal élő személy keresi fel az ügyfélszolgálatukat. A jelnyelvet nem ismerik a dolgozók, indukciós hurok – ami a hallássérültek kommunikációját segíti – csak közvetetten elérhető. Az önkormányzat honlapja nem akadálymentes, a weblapon jelenleg nem elérhető a városban működő szervezetek és az általuk nyújtott szociális szolgáltatások listája.	Az önkormányzat által nyújtott szolgáltatások infokommunikációs akadálymentesítése
Az önkormányzatnál a célcsoport foglalkoztatási szintje alacsony. A fogyatékkal élők hozzátartozói, akik ápolási díjban részesülnek, nem tudnak elhelyezkedni, részmunkaidős feladatot vállalni, mellyel javulhatna ezen családok életminősége	Fogyatékkal élők foglalkoztatása az önkormányzatnál és intézményeinél
Jelenleg a városban nem működik olyan civil létesítmény, ahol a város esélyegyenlőségéért dolgozó civil szervezetek megfelelő körülmények között végezhetnék tevékenységüket.	Civil Ingatlangazdálkodási stratégia
Jelenleg a városban nincs olyan akadálymentes helyszín, amit ingyenesen az év bármely szakában lehetne használni, a fogyatékkal élők alkotásainak bemutatására. A sportlehetőségek, rehabilitáció egyik színtere a Végardó Fürdő, melybe a térítésmentes, vagy kedvezményes bejutás nagy könnyebbséget jelentene az érintetteknek.	Fogyatékkal élők szabadidős, sport és művészeti tevékenységeik támogatása
Tapasztalatunk azt mutatja, hogy a munkaerő-piaci szereplők között nem elég hatékony a kommunikáció, nagyobb összhangra van szükség ahhoz, hogy a megváltozott munkaképességű álláskeresőket valóban foglalkoztatottá váljanak.	Rehabilitációs és Foglalkoztatási Tanács felállítása

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Nevelési és oktatási közfeladatot ellátó szervezet:

- ✓ Carolina Óvoda és Bölcsőde

Közművelődési közfeladatot ellátó szerv:

- ✓ A Művelődés Háza és Könyvtára

Egészségügyi és szociális közfeladatot ellátó szerv:

- ✓ Gondozási Központ
- ✓ Sárospatak Város Rendelőintézete és Járóbeteg Szakellátó Központja

Egyéb közfeladatot ellátó szerv:

- ✓ Sárospatak Város Önkormányzat Kommunális Szervezete

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Sárospatakon három nemzetiségi önkormányzat működik:

- ✓ A Sárospataki Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat
- ✓ A Roma Nemzetiségi Önkormányzat
- ✓ A Sárospataki Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat

A Sárospataki Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat és az egyházak közötti kapcsolat szoros, támogatja – támogatta – a templomok helyreállítását, ikonosztázok helyreállítását. Valamennyi rendezvényükön jelen vannak az egyház képviselői, a püspöktől a hazai és határon túli atyák is egyaránt képviseltetve vannak. Valamennyi ruszinság által történő rendezvény szentmisével kezdődik melyet ószláv nyelven is celebrálnak. Civil szervezetekkel és a városi önkormányzattal a nemzetiségi önkormányzatok együttműködésben dolgoznak különböző közös rendezvényeken és egyéb ügyekben.

A Sárospataki Roma Nemzetiségi Önkormányzat és Sárospatak Város Önkormányzata közötti együttműködés hosszú időre visszanyúló, tartós és intenzív. Budai Gyula Károly Elnök Úr több ciklusban is Sárospatak Város Önkormányzat Képviselő-testületének, valamint a szociális ügyekkel foglalkozó bizottságnak is tagja volt. A kölcsönösség elve alapján a Nemzetiségi Önkormányzat üléseire és az általa szervezett rendezvényekre is meghívást kapnak az Önkormányzat vezetői, képviselői. A megoldandó ügyek tekintetében rendszeresen kerül sor személyes egyeztetésekre.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Sárospatak Város Önkormányzata és a Nemzetiségi Önkormányzatok sem vesznek részt olyan társulásban, mely érintené az esélyegyenlőségi programot.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Városunkban több nemzetiségi önkormányzat is képviselteti magát, akik sokat tesznek a rászorulóknak életmódjának javítása érdekében.

A **Sárospataki Roma Nemzetiségi Önkormányzat** és Sárospatak Város Önkormányzata közötti együttműködés hosszú időre visszanyúló, tartós és intenzív. Köszönhető ez annak is, hogy amellett, hogy 1998. novemberétől a Sárospataki Cigány Kisebbségi Önkormányzat elnöksége – 2012. január 1-től a Sárospataki Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnöksége – mellett több ciklusban is Sárospatak Város Önkormányzat Képviselő-testületének, valamint a szociális ügyekkel foglalkozó bizottság tagja volt Budai Gyula Károly, az egyesület elnöke.

A roma nemzetiséggel kapcsolatosan bármely roma polgár megkeresi a Nemzetiségi Önkormányzatot, akkor hatáskörén belül maradva megpróbál a problémára megoldást találni, ha ez nem lehetséges közvetítő szerepet lát el a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező szerv felé.

Általános roma probléma például a lakáskérdés: kevés a szegénységben élő romáknak megfelelő árfekvésű lakás Sárospatakon, a rendelkezésre álló lakások pedig rossz műszaki állapotban vannak. A Nemzetiségi Önkormányzat vagyonnal nem rendelkezik, ebből kifolyólag lakásállománnyal sem. Ezért ebben az esetben közvetítő szerepet lát el az Önkormányzat felé, mely jelentős bérlakás-állománnyal rendelkezik, melyeket szociális helyzet alapján és piaci alapon is bérbe ad. A roma nemzetiségen belül vannak kisebb csoportok akikkel kapcsolatosan többször merül fel megoldandó probléma, ilyenek például a gyerekek. Bennük erősíteni kell az iskolába járás fontosságát, és csökkenteni a hiányzások gyakoriságát, melynek kapcsán a Gondozási Központtal is intenzív a kapcsolata. A gyerekek kapcsán továbbá ezen az éven a Nemzetiségi Önkormányzat elnökhelyettese, Horváth Aladár kezdeményezően lépett fel, hogy drogellenes plakát készüljön családja közreműködésével, mely a város iskoláiban, közintézményeiben kerülne kihelyezésre. Ezt a Nemzetiségi Önkormányzat támogatta. Intézkedést igényelhetnek még a nőkkel, az idősekkel kapcsolatban felmerülő problémák is.

A **Német Nemzetiségi Önkormányzat** célja a Német Kisebbség anyanyelvének ápolása, a tárgyi és szellemi kultúrájának megőrzése és önazonosságának erősítése. Ennek megvalósításához óvodai nevelés, kisebbségi alap- és középfokú nevelés és oktatás feltételeinek megteremtésére törekszik. Kulturális programjaik erősítik az összetartozás-tudatot. Az önkormányzat kapcsolatot tart a német kisebbség regionális és országos szervezet szervezeteivel, a megyei önkormányzattal, más társadalmi szervezetekkel és a Sárospataki Német Kisebbség Kultúrájáért Alapítvánnyal, megyei német kisebbségi önkormányzatok egyesületével, a helyi német kisebbségi egyesületekkel, a helyi német nyelvet oktató óvodákkal és iskolákkal.

Sárospataki Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat esélyegyenlőség szempontjából részt vesz, szervezi minden évben az Európai Unió Konferenciát (fordítás, tolmácsolás, szervezés). témák:

- ✓ nemzeti kultúrák megőrzése a közös Európai Unióban (több ország részvételével nemzetközi);
- ✓ oktatás, nemzetközi kapcsolatok;
- ✓ hátrányos helyzetű gyerekek;
- ✓ hiperaktív gyerekek;
- ✓ új módszerek a képzésben (pedagógusok).

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

„A fogyatékos gyermekeinkért” Alapítvány

Tevékenységi körükbe tartozik a halmozottan sérült (2-10 éves) fogyatékos gyermekek korai fejlesztése, anyagi támogatásuk biztosítása, valamint a pedagógusok önképzésének és továbbképzésének támogatása.

Sárospataki Amatőr Művészekért Alapítvány

Sárospatakon működő amatőr művészeti csoportok és egyéni előadók munkájának segítése, szakmai munkájuk színvonalának emelése érdekében. Az alapítvány különböző források felkutatásával lehetőséget kíván teremteni számukra a közönség előtti bemutatkozásra a különböző szakmai megmérettetéseken és fesztiválokon. Mindezekkel támogatni és erősíteni kívánja az alkotó művészeti közösségek munkáját, létét. Lehetőséget kíván teremteni a város hátrányos helyzetű rétegeihez tartozó szakmára is a művészeti tevékenységben való részvétel.

Sárospataki Német Kisebbség Kultúrájáért Alapítvány

Fő tevékenységük a Sárospatakon és környékén élő német kisebbség hagyományainak feltárása, a kultúra megóvása és továbbörökítése a jövő nemzedéke számára. Az alapítvány közhasznú tevékenysége a kulturális örökség megóvása, nevelés, oktatás, képességfejlesztés és ismeretterjesztés.

Tehetséges Gyermekekért Alapítvány

A Sárospatakon tanuló és ezen belül a Móricz Zsigmond Kollégiumban élő tehetséges gyermekek nevelésének, oktatásának és szabadidős sporttevékenységének anyagiakban való segítése tanulmányaik végzése során.

Árvay Alapítvány

A tehetséges, kimagasló teljesítményt nyújtó, szociálisan hátrányos helyzetű tanulóinak jutalmazása, támogatása, az iskola magas színvonalú oktató-nevelő munkáját elősegítő eszköztár fejlesztése a fő tevékenységi köre az alapítványnak. Célja, hogy minden rászoruló gyermek számára biztosítsa közhasznú szolgáltatásai igénybevételét, melyek közé a szociális tevékenység, családsegítés, nevelés, oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés, kulturális tevékenység, gyermek- és ifjúságvédelem, tudományos tevékenység, kutatás, hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének elősegítése tartozik.

Czinke Alapítvány

A Sárospataki Református Kollégium Gimnáziuma tanulóinak kiemelkedő tanulmányi eredmények jutalmazása, - a tanintézet hírnevét öregbítő sikerek anyagi elismerése, a nehéz anyagi körülmények között élő szülők gyermekének - ha magatartása és tanulmányi eredménye miatt arra érdemes - anyagi támogatása /ösztöndíj/ - helyben nem biztosítható tanulmányi /továbbtanulási/ felkészítés költségeinek fedezése, minden tanévben a tanévzáró alkalmával.

Esélyegyenlőségért Alapítvány

Az egészséges életre nevelés, az oktatás és tudatformálás erősítése, a célzott lakossági szűrővizsgálatok bevezetésével a nagy népegészségügyi jelentőségű betegségek korai felismerése, az egészséges táplálkozás széleskörű elterjesztése, az egészséges élethez szükséges mozgáskultúra fejlesztése, a káros szenvedélyek (túlzott szeszital fogyasztás, dohányzás, drogfogyasztás) elleni küzdelem, az egészségügyi ellátórendszer népegészségügyi szempontokat is figyelembe vevő fejlesztése, a hátrányos helyzetű néprétegek esélyegyenlőségének biztosítását segítő programok támogatása, szervezése, a preventív egészségfejlesztést segítő "Mintaház" létrehozásának elősegítése, az esélyegyenlőségért dolgozó szakemberek továbbképzésének elősegítése, támogatása, szervezése, kutatás, tehetséggondozás, oktatás, szakmai műhelymunka szakmai anyagok, projektek írása, kiadása, terjesztése a fő tevékenységük. Az alapítvány közhasznú tevékenysége: szociális tevékenység, családsegítés, időskorúak gondozása, hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének elősegítése, gyermek- és ifjúságvédelem, gyermek- és ifjúsági érdekképviselő, emberi és állampolgári jogok védelme, munkaerőpiacon hátrányos helyzetű rétegek képzésének, foglalkoztatásának elősegítése és a kapcsolódó szolgáltatások, euroatlanti integráció elősegítése, közhasznú szervezetek számára biztosított, csak közhasznú szervezetek által igénybe vehető - szolgáltatások- egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, gyógyító-, egészségügyi rehabilitációs tevékenység, tudományos tevékenység, kultúra, nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés, a Magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségekkel.

„Idős és fogyatékos lakóinkért” Alapítvány

A sárospataki szociális otthonba beutalt időskorúak és fogyatékos lakók szociális gondozása színvonalának emelése. egészségügyi ellátásuk növelése, az orvosi rendelő eszközellátásának bővítése.

Kiwanis Egyesület

Fő tevékenysége a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének elősegítése, a családsegítés, az időskorúak gondozása, nevelés és oktatás, képességfejlesztés ismeretterjesztés, kulturális tevékenység, magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségekkel, valamint a határon túli magyarsággal kapcsolatos tevékenységek.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A for-profit szereplők főként a foglalkoztatás terén tudnak bekapcsolódni az esélyegyenlőségi feladatokba. Főbb foglalkoztatók Sárospatakon a Weinberg 93 Kft., a CBA üzletlánc helyi képviselői, a Dopex Kft., az Épszer Zrt., a Sárospataki Hungária Kft., a Boss 2006 Kft. és az V. András étterem, mely utóbbiban roma fiatalok vendéglátóipari képzését szervezik és a lehetőségekhez mérten foglalkoztatják is a levizsgázott tanulókat.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága
--

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Az esélyegyenlőségi program előkészítésének folyamatában nagy hangsúly helyeződött a minél szélesebb körű adatgyűjtés megszervezésére.

A dokumentum készítéséhez szükséges adatok, információk gyűjtését Sárospatak Város Jegyzője szervezte. E tevékenységbe bekapcsolódtak a Sárospataki Polgármesteri Hivatal osztályai, az egészségügyi alapszolgáltatásban résztvevők, a szociális szolgáltatásokat nyújtó intézmények, a közművelődést szervező intézmények, a köznevelési intézmények, valamint a Munkaügyi Központ.

Az előkészítésben együttműködő partnerek bevonásának módszere az online, személyes illetve telefonos kapcsolattartásra épült, az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására és ezekhez intézkedési tervek elkészítésére koncentrált.

Az esélyegyenlőségi program elkészítésébe bevont partnerek:

- ✓ Német Nemzetiségi Önkormányzat – Stumpf Bálint
- ✓ Sárospataki Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat – Kozsnyánszky János
- ✓ Sárospataki Roma Nemzetiségi Önkormányzat – Budai Gyula Károly
- ✓ Gondozási Központ – Papp Imréné, Karajzné Serke Gabriella, Sáfrányos Sarolta, Palitzné Karászi Erzsébet
- ✓ Mozgáskorlátozottak Sárospataki és Zemplén-Térségi Egyesülete – Székely József
- ✓ Munkaügyi Központ – Baranyi József
- ✓ Carolina Óvoda és Bölcsőde – Lendvainé Szendrei Ágnes
- ✓ KIK – Donkó József

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Az a) pont szerinti szervezetek részére az esélyegyenlőségi program tervezetét a partnerek közös fórum és találkozások alkalmával együtt készítették el és beszélték meg észrevételeiket.

Sárospatak Város Önkormányzatának Esélyegyenlőségi Programja a Sárospataki Polgármesteri Hivatalban ügyfélfogadási időben bármikor a lakosok rendelkezésére áll, valamint az önkormányzat honlapján közzétételre kerül, így a város teljes lakosságának hozzáférése biztosítottá válik a tervezett esélyegyenlőség folyamatok, tevékenységek megismerésére és a megvalósítás folyamatos ellenőrzésére.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)
--

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A sárospataki roma nemzetiség lakhatási problémái	A sárospataki roma nemzetiség lakhatási problémáinak javítása
	A sárospataki roma gyerekek iskolai hiányzása	A sárospataki roma gyerekek iskolai hiányzásának csökkentése
	A roma nemzetiségnél a viselkedésbeli, illembeli különbségek	A többségi társadalom és a nemzetiség közötti viselkedésbeli különbségek csökkentése
Gyermekek	A gyermekek hátrányos helyzete, veszélyeztetettsége	A gyermekek hátrányos helyzetének, veszélyeztetettségének enyhítése
	Továbbtanulási, pályaaorientációs nehézségek	Továbbtanulási, pályaaorientációs esélyegyenlőség megteremtése
	Nem megfelelő mentálhigiénés állapot és életkörülmények	A gyermekek mentálhigiénés állapotának és életkörülményeiknek a javítása
Idősek	A városban magas az idősek aránya. Az összlakosság több mint 16 %-a (a 2011-es népszámlálás adatai szerint) 65 éven felüli.	Az idősek életminőségének javítása
	Folyamatosan nő a városban az időskorúak ellen csalással elkövetett bűncselekmények száma, ezáltal rossz e célcsoport biztonságérzete.	Áldozatsegítés idős korban, az időskorúak ellen elkövetett bűncselekmények megelőzése.
	A városban élő idős emberekre jellemző a mozgásszegény életmód és a nem megfelelő táplálkozás, amely következtében magas a szív és érrendszeri, valamint az emésztési probléma a célcsoporton belül.	Egészségtudatos életmód elősegítése időskorban
Nők	A nők nincsenek tisztába az őket érintő munkajogi, foglalkoztatási szabályokkal	Nők felvilágosítása szociális támogatásról, munkajogi ügyekről
	A kisgyermekes anyák munkaerő-piaci -reintegrációja nehéz	Részmunkaidőben, GYES-ről, GYED-ről visszatérő nők foglalkoztatásának segítése
	A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetése nehézségeket okoz	Családbarát munkahelyek kialakítása, teremtése

Fogyatékkal élők	A térségben a fogyatékkal élők segítése érdekében működő szociális és egyéb szolgáltatók elszigetelten végzik a munkájukat. A segítők mentális egészségét védő, a kiégést megelőző, szupervíziós lehetőség alkalmi jellegű a térségben. A támogató szolgálat kapacitása alacsony	Szociális alapszolgáltatások, állami és civil fenntartású szervezetek koordinációja, fejlesztése és a támogató szolgálat erősítése.
	Az önkormányzat ügyintézőinek döntő többsége nem tudja, hogyan viselkedjen, amikor fogyatékkal élő személy keresi fel az ügyfélszolgálatukat. A jelnyelvet nem ismerik a dolgozók, indukciós hurok – ami a hallássérültek kommunikációját segíti – csak közvetetten elérhető. Az önkormányzat honlapja nem akadálymentes, a weblapon jelenleg nem elérhető a városban működő szervezetek és az általuk nyújtott szociális szolgáltatások listája.	Az önkormányzat által nyújtott szolgáltatások infokommunikációs akadálymentesítése
	Az önkormányzatnál a célcsoport foglalkoztatási szintje alacsony. A fogyatékkal élők hozzátartozói, akik ápolási díjban részesülnek, nem tudnak elhelyezkedni, részmunkaidős feladatot vállalni, mellyel javulhatna ezen családok életminősége	Fogyatékkal élők foglalkoztatása az önkormányzatnál és intézményeinél
	Jelenleg a városban nem működik olyan civil létesítmény, ahol a város esélyegyenlőségéért dolgozó civil szervezetek megfelelő körülmények között végezhetnék tevékenységüket.	Civil Ingatlanguzálkodási stratégia
	Jelenleg a városban nincs olyan akadálymentes helyszín, amit ingyenesen az év bármely szakában lehetne használni, a fogyatékkal élők alkotásainak bemutatására. A sportlehetőségek, rehabilitáció egyik színtere a Végardó Fürdő, melybe a térítésmentes, vagy kedvezményes bejutás nagy könnyebbséget jelentene az érintetteknek.	Fogyatékkal élők szabadidős, sport és művészeti tevékenységeik támogatása
	Tapasztalatunk azt mutatja, hogy a munkaerő-piaci szereplők között nem elég hatékony a kommunikáció, nagyobb összhangra van szükség ahhoz, hogy a megváltozott munkaképességű álláskereső valóban foglalkoztatottá váljanak.	Rehabilitációs és Foglalkoztatási Tanács felállítása

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A sárospataki roma nemzetiség lakhatási problémáinak javítása	✓ Sárospataki Roma Nemzetiségi Önkormányzat ✓ Sárospatak Város Önkormányzata ✓ Gondozási Központ Felelős: Sárospataki Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnöke
	A sárospataki roma gyerekek iskolai hiányzásának csökkentése	✓ Sárospataki Roma Nemzetiségi Önkormányzat ✓ Sárospatak Város Önkormányzata ✓ Gondozási Központ ✓ a városban található iskolák Felelős: Sárospataki Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnöke
	A többségi társadalom és a nemzetiség közötti viselkedésbeli különbségek csökkentése	✓ Sárospataki Roma Nemzetiségi Önkormányzat ✓ Sárospatak Város Önkormányzata ✓ Gondozási Központ ✓ Sárospataki Rendőrkapitányság Felelős: Sárospataki Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnöke
Gyermekek	A gyermekek hátrányos helyzetének, veszélyeztetettségének enyhítése	✓ Gyermekjóléti Szolgálat ✓ Oktatási intézmények ✓ Sárospatak Város Önkormányzata - Szociális osztály Felelős: Gyermekjóléti Szolgálat vezetője
	Továbbtanulási, pályaorientációs esélyegyenlőség megteremtése	✓ Gyermekjóléti Szolgálat ✓ Oktatási intézmények ✓ Sárospatak Város Önkormányzata - Szociális osztály Felelős: Gyermekjóléti Szolgálat vezetője
	A gyermekek mentálhigiénés állapotának és életkörülményeiknek a javítása	✓ Gyermekjóléti Szolgálat ✓ Oktatási intézmények ✓ Sárospatak Város Önkormányzata - Szociális osztály Felelős: Gyermekjóléti Szolgálat vezetője
Idősek	Az idősek életminőségének javítása	✓ a város időskorú lakosai ✓ az idős emberek családtagjai ✓ Sárospatak Város Önkormányzata ✓ Gondozási Központ ✓ civil szervezetek, alapítványok ✓ egyházi fenntartású szociális ellátást nyújtó intézmények ✓ egészségügyi intézmények, háziorvosok Felelős: Gondozási Központ vezetője
	Áldozatsegítés idős korban, az időskorúak ellen elkövetett bűncselekmények megelőzése.	✓ a város időskorú lakossága ✓ az idős emberek családtagjai ✓ Sárospataki Rendőrkapitányság ✓ Sárospatak Város Önkormányzata és

		intézményei ✓ civil szervezetek ✓ polgárőrség ✓ önkéntes segítők Felelős: Gondozási Központ vezetője
	Egészségtudatos életmód elősegítése időskorban	✓ Egészségügyi intézmény dolgozói, testnevelők, mozgásterapeuta, dietetikus, háziorvosok, szakorvosok ✓ Sárospatak Város Önkormányzata ✓ Gondozási Központ dolgozói ✓ civil szervezete ✓ az idős emberek családtagjai ✓ önkéntes segítők Felelős: Gondozási Központ vezetője
Nők	Nők felvilágosítása szociális támogatásról, munkajogi ügyekről	✓ a településen élő nők, anyák ✓ Családsegítő Szolgálat ✓ Gyermekjóléti Szolgálat ✓ Sárospatak Város Önkormányzata ✓ Intézmények vezetői, középvezetők ✓ KIWANIS Felelős: Családsegítő Szolgálat és Gyermekjóléti Szolgálat vezetője
	Részmunkaidőben, GYES-ről, GYED-ről visszatérő nők foglalkoztatásának segítése	✓ a településen élő nők, anyák ✓ Családsegítő Szolgálat ✓ Gyermekjóléti Szolgálat ✓ Sárospatak Város Önkormányzata ✓ Intézmények vezetői, középvezetők ✓ KIWANIS Felelős: Családsegítő Szolgálat és Gyermekjóléti Szolgálat vezetője
	Családbarát munkahelyek kialakítása, teremtése	✓ a településen élő nők, anyák ✓ Családsegítő Szolgálat ✓ Gyermekjóléti Szolgálat ✓ Sárospatak Város Önkormányzata ✓ Intézmények vezetői, középvezetők ✓ KIWANIS Felelős: Családsegítő Szolgálat és Gyermekjóléti Szolgálat vezetője
Fogyatékkal élők	Szociális alapszolgáltatások, állami és civil fenntartású szervezetek koordinációja, fejlesztése és a támogató szolgálat erősítése.	✓ „Szociális alapszolgáltatás fejlesztése” projektmenedzser ✓ Pályázati referens ✓ Gondozási Központ ✓ Sárospataki Mozgáskorlátozottak Egyesülete ✓ Egyéb, fogyatékkal élőkkel foglalkozó szervezetek (iskolák, pedagógiai szakszolgálat, egyházi és civil szervezetek) Felelős: Gondozási Központ vezetője
	Az önkormányzat által nyújtott szolgáltatások infokommunikációs akadálymentesítése	✓ Sárospatak Város Önkormányzata Szociális Bizottságának vezetője ✓ Polgármester ✓ Önkormányzat informatikai csoportja

		✓ Gondozási Központ vezetője ✓ Támogató Szolgálat vezetője ✓ Sárospataki Mozgáskorlátozottak Egyesülete ✓ Egyéb érdekképviselői szervek ✓ a tréningeken, jelnyelvi oktatáson részt vevő dolgozók ✓ Egyenlő Bánásmód Hatóság Felelős: Gondozási Központ vezetője
	Fogyatékkal élők foglalkoztatása az önkormányzatnál és intézményeinél	✓ Esélyegyenlőségi referens ✓ Sárospatak Város Önkormányzata Emberi Erőforrás Menedzsment Csoportja ✓ Sárospataki Mozgáskorlátozottak Egyesülete ✓ Gondozási Központ Támogató Szolgálat ✓ Munkaügyi Központ ✓ helyi, a célcsoport részére munkaerő-piaci szolgáltatást nyújtó szervezetek Felelős: Gondozási Központ vezetője
	Civil Ingatlangazdálkodási stratégia	✓ Sárospatak Város Önkormányzata Ingatlan Gazdálkodási Szervezete ✓ Polgármester ✓ Civil szervezetek Felelős: Polgármester által megjelölt szakember
	Fogyatékkal élők szabadidős, sport és művészeti tevékenységeik támogatása	✓ Sport és Kulturális Bizottság - vezetője ✓ Fürdő intézményvezető ✓ Kulturális intézményvezető ✓ civil szervezetek ✓ fogyatékkal élő művészek, előadók stb. ✓ Oktatási intézmények ✓ Mozgáskorlátozottak Egyesülete ✓ a városban működő civil és sport szervezetek. Felelős: Polgármester által megjelölt szakember
	Rehabilitációs és Foglalkoztatási Tanács felállítása	✓ Munkaügyi Központ ✓ Sárospatak Város Önkormányzata Gondozási Központ Támogató Szolgálat ✓ Civil Szervezetek (Mozgáskorlátozottak Sárospataki és Zemplén- Térségi Egyesülete Munkanélküliek és Álláskeresők Egyesülete) ✓ Vállalatok ✓ Oktatási intézmények Felelős: Támogató Szolgálat vezetője, Mozgáskorlátozottak Egyesület Elnöke

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák a társadalmi elvárásoknak megfelelően beilleszkednek. Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők életkörülményein javítani tudjunk.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek életkörülményeinek javítását, hátrányos helyzetének/veszélyeztetettségének enyhítését, továbbtanulásuk segítségét. Folyamatosan odafigyelünk az idősek biztonságára, egészségi állapotára, életkörülményeinek javítására. Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a munkanélküliség csökkentését, a foglalkoztatásuk segítségét. Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének biztosítására és annak gyakorlati megvalósítására, információhoz való hozzáférés megkönnyítésére.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Romák és/vagy mélyszegénységben élők

Intézkedés címe:	A sárospataki roma nemzetiség lakhatási problémáinak javítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A sárospataki roma nemzetiség lakhatási problémái
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Csökkenteni a lakhatási problémákat. Rövidtávú cél: szemléletváltás (első legyen a lakbér és a közüzemi számlák megfizetése) Középtávú cél: a rendelkezésre álló lakásokról információs adatbázis kialakítása. Hosszú távú cél: roma telepek felszámolása, vagy a roma telepen található ingatlanok felújítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	tájékoztatás, figyelemfelhívás
Résztvevők és felelős	A Sárospataki Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Felelős: Sárospataki Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnöke
Partnerek	Sárospatak Város Önkormányzata, Gondozási Központ
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávú: 2014. Középtávú: 2018. Hosszú távú: 2020.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávon: adatkérés. Középtávon: adatkérés. Hosszú távon: helyszíni bejárás.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Források hiánya, melynek csökkentésére pályázati pénzek bevonása szolgálhat.
Szükséges erőforrások	személyi és pénzügyi

Intézkedés címe:	A sárospataki roma gyerekek iskolai hiányzásának csökkentése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A sárospataki roma gyerekek iskolai hiányzása
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A sárospataki roma gyerekek iskolai hiányzásának csökkentése. Rövidtávú cél: a hiányzások csökkentése a családokkal együttműködve. Középtávú cél: a hiányzások felszámolása. Hosszú távú cél: a hiányzások csökkentésének eredményeként a tanulmányi átlagok növelése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	tájékoztatás, figyelemfelhívás
Résztvevők és felelős	A Sárospataki Roma Nemzetiségi Önkormányzat Felelős: Sárospataki Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnöke
Partnerek	Sárospatak Város Önkormányzata, Gondozási Központ, a városban található iskolák.
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávú: 2014. Középtávú: 2018. Hosszú távú: 2020.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	Rövidtávú: adatkérés. Középtávú: adatkérés. Hosszú távú: adatkérés.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Források hiánya, melynek csökkentésére pályázati pénzek bevonása szolgálhat.
Szükséges erőforrások	személyi és pénzügyi

Intézkedés címe:	A többségi társadalom és a nemzetiség közötti viselkedésbeli különbségek csökkentése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A roma nemzetiségnél a viselkedésbeli, illembeli különbségek.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Csökkenteni a többségi társadalom közötti ellentétek kiváltó okait. Rövidtávú cél: a kiváltó alkalmak csökkentése (pl: segélyek csoportos átvételének csökkentése a Postán) Középtávú cél: a romatelepen a felszíni szemét elszállítása az ott lakók bevonásával. Hosszú távú cél: a bűnözés csökkentése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	tájékoztatás, figyelemfelhívás
Résztvevők és felelős	A Sárospataki Roma Nemzetiségi Önkormányzat Felelős: Sárospataki Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnöke
Partnerek	Sárospatak Város Önkormányzata, Gondozási Központ, Sárospataki Rendőrkapitányság.
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávú: 2014. Középtávú: 2018. Hosszú távú: 2020.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	Rövidtávú: helyszíni bejárás. Középtávú: helyszíni bejárás. Hosszú távú: adatkérés.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Források hiánya, melynek csökkentésére pályázati pénzek bevonása szolgálhat.
Szükséges erőforrások	személyi és pénzügyi

Gyermekek

Intézkedés címe:	A gyermekek hátrányos helyzetének, veszélyeztetettségének enyhítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A gyermekek hátrányos helyzete, veszélyeztetettsége
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A város peremterületein, külterületein ill. tanyákon élő gyermekek hátrányos helyzetének, veszélyeztetettségének csökkentése, normalizálása. Segítése annak, hogy ugyanolyan esélyekkel kezdjék tanulmányaikat, mint a belterületen, városban élők.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Hátrányos helyzetükről való nyilatkoztatás, veszélyeztetettségről adatnyilvántartás.
Résztvevők és felelős	Gyermekjóléti szolgálat, Oktatási intézmények vezetői Felelős: Gyermekjóléti Szolgálat vezetője
Partnerek	Oktatási intézmények, Sárospatak Város Önkormányzata - Szociális osztály
Határidő(k) pontokba szedve	2014-től folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Teljes nyilvántartás, folyamatos nyomon követés, pontos adminisztráció. Évente összegző elemzés elkészítése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Forráshiány - csökkentésének eszközei helyi erők bevonása, helyi, egyéni vállalkozók, civilek, civil szervezetek felkutatása, bevonása.
Szükséges erőforrások	Önkormányzati támogatás, pályázati források

Intézkedés címe:	Továbbtanulási, pályaorientációs esélyegyenlőségük megteremtése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Továbbtanulási, pályaorientációs nehézségek
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A város peremterületein, külterületein ill. tanyákon élő gyermekek továbbtanulásának, pályaorientációjának segítése, fejlesztése. Praktikus információk nyújtása a pályaválasztáshoz.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Iskolai szegregáció visszaszorítása. Egyéni lemaradások fejlesztése. Pályaorientációs tanácsadás. Magántanulóság visszaszorítása.
Résztvevők és felelős	Gyermekjóléti szolgálat, Oktatási intézmények vezetői Felelős: Gyermekjóléti Szolgálat vezetője
Partnerek	Oktatási intézmények, Sárospatak Város Önkormányzata - Szociális osztály
Határidő(k) pontokba szedve	2014-től folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Teljes nyilvántartás, folyamatos nyomon követés, pontos adminisztráció. Évente összegző elemzés elkészítése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Forráshiány - csökkentésének eszközei helyi erők bevonása, helyi, egyéni vállalkozók, civilek, civil szervezetek felkutatása, bevonása.
Szükséges erőforrások	Önkormányzati támogatás, pályázati források

Intézkedés címe:	Mentálhigiénés állapotuk és életkörülményeik javítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nem megfelelő mentálhigiénés állapot és életkörülmények
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A város peremterületein, külterületein ill. tanyákon élő gyermekek higiénés és mentálhigiénés állapotának javítása segítő foglalkozásokon és tréningen keresztül, egyéni és csoportos formában. Életkörülményeik javítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Egyéni higiénés állapotok javítása- egészségfejlesztés.
Résztvevők és felelős	Gyermekjóléti szolgálat, Oktatási intézmények vezetői Felelős: Gyermekjóléti Szolgálat vezetője
Partnerek	Oktatási intézmények, Sárospatak Város Önkormányzata - Szociális osztály
Határidő(k) pontokba szedve	2014-től folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Teljes nyilvántartás, folyamatos nyomon követés, pontos adminisztráció. Évente összegző elemzés elkészítése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Forráshiány - csökkentésének eszközei helyi erők bevonása, helyi, egyéni vállalkozók, civilek, civil szervezetek felkutatása, bevonása.
Szükséges erőforrások	Önkormányzati támogatás, pályázati források

Idősek

Intézkedés címe:	Az idősek életminőségének javítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A városban magas az idősek aránya . Az összlakosság több mint 16 %-a (a 2011-es népszámlálás adatai szerint) 65 éven felüli.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános cél: az idős emberek elmagányosodásának, izolálódásának megelőzése, e célcsoport leszakadásának és perifériára való kerülésének megakadályozása illetve csökkentése, a demenciálódás megelőzése. Minden idős ember a lehető legtovább maradhasson és élhessen teljes minőségű életet a saját lakásában. Rövid távú cél (2 év): a szociális alapellátást nyújtó Gondozási Központ és az idős emberek közötti kapcsolat erősítése, minél több rászoruló idős ember bevonása a segítő tevékenységekbe. Hosszú távú cél (5 év): az Idősek Klubjának igény szerinti bővítése, nyugdíjas klubok létrehozása, a közösségi tevékenységek végzésére alkalmas „közösségi terek” létrehozása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Az alapszolgáltatások (házi segítségnyújtás, szociális étkezés, idősek klubja, támogató szolgáltatás, családsegítés) szélesebb körű megismertetése az idősekkel és családtagjaikkal (szórolapok, tájékoztató beszélgetések, honlapon történő hirdetés által). A Gondozási Központ alapszolgáltatásainak és a városban az időskorúak igényeihez és szükségleteihez történő igazítása (szükség esetén bővítése).
Résztvevők és felelős	A város időskorú lakosai, családtagok, Sárospatak Város Önkormányzata, az Önkormányzat Gondozási Központja. Felelős: Gondozási Központ vezetője
Partnerek	Civil szervezetek, alapítványok, egyházi fenntartású szociális ellátást nyújtó intézmények, egészségügyi intézmények, háziorvosok.
Határidő(k) pontokba szedve	2014-től folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Folyamatos ellenőrzés, figyelemmel kísérés és nyomon követés. Az eredmények tényszerű dokumentálása és adminisztrálása. Összegző elemzés készítése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: nem jut el minden idős emberhez elegendő információ a szociális szolgáltatásokról: ennek csökkentése érdekében hatékony információnyújtás szükséges (hirdetés, reklám útján)
Szükséges erőforrások	Önkormányzat és a Gondozási Központ dolgozói, pályázati források, írott és elektronikus sajtó munkatársai

Intézkedés címe:	Áldozatsegítés idős korban, az időskorúak ellen elkövetett bűncselekmények megelőzése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Folyamatosan nő a városban az időskorúak ellen csalással elkövetett bűncselekmények száma, ezáltal rossz a célcsoport biztonságérzete.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános cél: az időskorúak figyelmét felhívni az egyre nagyobb méreteket öltő idős ellen elkövetett bűncselekményekre és ennek megakadályozása érdekében a fokozott elővigyázatosságra Rövid távú cél (2 év): tájékoztató előadások és konzultációk, valamint fórumok tartása a rendőrség, a lakosság és civil szervezetek kezdeményezése által. Hosszú távú cél (5 év): a városban a rendőrség, a polgárőrség és az érintett időskorú lakosság kapcsolatának erősítése, a bizalom megnyerése és a segítségnyújtás feltétel nélküli elfogadása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A Városi Rendőrkapitányság Bűnmegelőző Osztályával együttműködve folyamatos felvilágosító, együttműködő, megelőző, tanácsadó és információs, valamint áldozatsegítő rendezvények, fórumok szervezése és megtartása.
Résztvevők és felelős	A város időskorú lakossága, Sárospataki Rendőrkapitányság. Felelős: Gondozási Központ vezetője
Partnerek	Az idős emberek családtagjai, Sárospatak Város Önkormányzata és intézményei, civil szervezetek, polgárőrség, önkéntes segítők.
Határidő(k) pontokba szedve	2014-től folyamatosan.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Folyamatos nyomon követés, és figyelemmel kísérés. Adminisztráció, és évente összegző elemzés készítése az időskorúak sérelmére elkövetett bűnügyi statisztika változásáról, javulásáról.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Forráshiány: helyi erők, önkéntesek és civil szerveződések bevonásával és pályázati lehetőségek kiaknázásával csökkenthető
Szükséges erőforrások	Szakemberek, önkéntesek, civil szervezetek munkatársai, pályázati források

Intézkedés címe:	Egészségtudatos életmód elősegítése időskorban
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A városban élő idős emberekre jellemző a mozgásszegény életmód és a nem megfelelő táplálkozás, amely következtében magas a szív és érrendszeri, valamint az emésztési probléma a célcsoporton belül.
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános cél: Időskorban csökken a mozgásigény, nem megfelelő a folyadékbevitel, helytelen a táplálkozás. Ezek következtében a különböző betegségek kialakulásának kockázata nő. Rövid távú cél (2 év): az idős lakosság körében az egészségtudatos magatartás kialakítása, fenntartása. Az életkornak és az egészségi állapotnak megfelelő mozgásigény kielégítése, és változatos, valamint rost és vitamindús tápanyagok bevitele a szervezetbe. Hosszú távú cél (5 év): a mozgásigény kielégítésére különböző mozgásprogramok (kirándulások, túrák) megszervezése. Életmód és táplálkozási tanácsadások, beszélgetések, fórumok létrehozása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Az idősök részére mozgásterapeuta és testnevelő irányításával intézményes keretek között mozgásprogramok biztosítása. Az idősök klubjában és egyén keretek között életmódbeli és táplálkozási tanácsok nyújtása (akár egyénileg is).
Résztvevők és felelős	Egészségügyi intézmény dolgozói, testnevelők, mozgásterapeuta, dietetikus, háziorvosok, szakorvosok Felelős: Gondozási Központ vezetője
Partnerek	Sárospatak Város Önkormányzata, Gondozási Központ dolgozói, civil szervezetek, az idős emberek családtagjai, önkéntes segítők
Határidő(k) pontokba szedve	2014-től folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Városi szinten felmérni az időskorúak jelenlegi egészségi állapotát, majd hosszú távon (5 év múlva) ismét felmérést végezni, és az eredményeket dokumentálni.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nincs
Szükséges erőforrások	Szociális és egészségügyi dolgozók, pályázati források

Nők

Intézkedés címe:	Nők felvilágosítása szociális támogatás, munkajogi ügyekről
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A nők nincsenek tisztába az őket érintő munkajogi, foglalkoztatási szabályokkal
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél a női munkát keresők munkajog tudatosságának erősítése. Továbbá az őket érintő jogszabályokról, szociális és családjogi támogatásokról való felvilágosítás.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Megállapodás a helyi női célcsoporttal foglalkozó és részükre munkaerő munkaerő-piaci szolgáltatást nyújtó civil szervezetekkel, B.-A.-Z. Munkaügyi Központ helyi kirendeltségének képviselője bevonásával. Nőket érintő jogi- munkajogi ügyekkel foglalkozó civil szervezetek felkutatása, bevonása.
Résztvevők és felelős	A településen élő nők, anyák. Családsegítő Szolgálat, Gyermekjóléti Szolgálat, KIWANIS Felelős: Családsegítő Szolgálat és Gyermekjóléti Szolgálat vezetője
Partnerek	Sárospatak Város Önkormányzata, Intézmények vezetői, középvezetők.
Határidő(k) pontokba szedve	2014-től folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Folyamatos nyomon követés. Összegző elemzés elkészítése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Forráshiány - csökkentésének eszközei helyi erők bevonása, helyi, egyéni vállalkozók, civilek, civil szervezetek felkutatása, bevonása.
Szükséges erőforrások	Pályázati forrás

Intézkedés címe:	Részmunkaidőben, GYES-ről GYED-ről visszatérő nők foglalkoztatásának segítése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A kisgyermekes anyák munkaerő-piaci - reintegrációja nehéz
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A kisgyermekes anyák általában egyedül maradnak a család és hivatás összehangolásának megoldásában, munkaerő-piaci - reintegrációjuk ezért fokozottan nehéz. Cél számukra munkaerő-piaci aktualítások, információk nyújtása, szakmai kapcsolatok erősítése. Támogató munkahelyi környezet kialakítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Dokumentált kapcsolattartás az otthonlévő /GYES-GYED/ kollégákkal.
Résztvevők és felelős	A településen élő nők, anyák. Családsegítő Szolgálat, Gyermekjóléti Szolgálat, KIWANIS Felelős: Családsegítő Szolgálat és Gyermekjóléti Szolgálat vezetője
Partnerek	Sárospatak Város Önkormányzata, Intézmények vezetői, középvezetők.
Határidő(k) pontokba szedve	2014-től folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Folyamatos nyomon követés. Összegző elemzés elkészítése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Forráshiány - csökkentésének eszközei helyi erők bevonása, helyi, egyéni vállalkozók, civilek, civil szervezetek felkutatása, bevonása.
Szükséges erőforrások	Pályázati forrás

Intézkedés címe:	Családbarát munkahelyek kialakítása, teremtése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetése nehézségeket okoz
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A munkaerő-piaci és családi feladatokat összeegyeztető segítő szolgáltatások kialakítása. Munkahelyeken gyereksarok kialakítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A már meglévő munkahelyeken családbarát, közösségi terek kialakítása, Közösségi rendezvények, családbarát szolgáltatások biztosítása.
Résztvevők és felelős	A településen élő nők, anyák. Családsegítő Szolgálat, Gyermekjóléti Szolgálat, KIWANIS Felelős: Családsegítő Szolgálat és Gyermekjóléti Szolgálat vezetője
Partnerek	Sárospatak Város Önkormányzata, Intézmények vezetői, középvezetők.
Határidő(k) pontokba szedve	2014-től folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Folyamatos nyomon követés. Összegző elemzés elkészítése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Forráshiány - csökkentésének eszközei helyi erők bevonása, helyi, egyéni vállalkozók, civilek, civil szervezetek felkutatása, bevonása.
Szükséges erőforrások	Pályázati forrás

Fogyatékkal élők

Intézkedés címe:	Szociális alapszolgáltatások, állami és civil fenntartású szervezetek koordinációja, fejlesztése és a támogató szolgálat erősítése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A térségben a fogyatékkal élők segítése érdekében működő szociális és egyéb szolgáltatók elszigetelten végzik a munkájukat. A segítők mentális egészségét védő, a kiégést megelőző, szupervíziós lehetőség alkalmi jellegű a térségben. A támogató szolgálat kapacitása alacsony.
Célok - Általános megfogalmazás rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános cél: Hatékony munkavégzés. A fogyatékkal élők ellátása otthonukban, illetve a szállítási igényeknek megfelelő szolgáltatás biztosítása. Rövid távú cél: A szociális területen dolgozók munkájának összehangolása, szupervízió rendszeres biztosítása. A támogató szolgálat kapacitásának növelése. Hosszú távú cél: A szervezetek közötti teljes összhang megteremtése, kapacitásnövelés.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Szakmai egyeztetés a szolgáltatókkal. A szupervíziót igénylő segítők igényfelmérése, és bevonása a jelenleg futó fejlesztési projektbe. Munkanélküli szociális gondozók, ápolók foglalkoztatása a támogató szolgáltatásban, a közmunka keretén belül.
Résztevők és felelős	„Szociális alapszolgáltatás fejlesztése” projektmenedzser. Pályázati referens Gondozási Központ Felelős: Gondozási Központ vezetője
Partnerek	Sárospataki Mozgáskorlátozottak Egyesülete Egyéb, fogyatékkal élőkkel foglalkozó szervezetek (iskolák, pedagógiai szakszolgálat, egyházi és civil szervezetek)
Határidő(k) pontokba szedve	Szakmai egyeztetés a szolgáltatókkal – 2013. 08. 31. A szupervíziót igénylő segítők igényfelmérése, és bevonása a jelenleg futó fejlesztési projektbe – 2013. 08. 31. Munkanélküli szociális gondozók, ápolók foglalkoztatása a támogató szolgáltatásban, a közmunka keretén belül – folyamatosan.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Mennyiségi mutatók: ellátásba, oktatásba bevontak köre, száma. Minőségi mutatók: elégedettségmérés
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kapacitás kihasználatlanság, alacsony hatékonyság, kiégés miatti mentális problémák. Csökkentés eszköze: a dolgozók és a fogyatékkal élők széleskörű tájékoztatása.
Szükséges erőforrások	Szociális szakemberek, segítők csoportos tréningje, képzése, a jelenleg futó pályázat keretein belül. A közmunka keretein belül, szakképzett segítő biztosítása a támogató szolgálat részére.

Intézkedés címe:	Az önkormányzat által nyújtott szolgáltatások infokommunikációs akadálymentesítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az önkormányzat ügyintézőinek döntő többsége nem tudja, hogyan viselkedjen, amikor fogyatékkal élő személy keresi fel az ügyfélszolgálataikat. A jelnyelvet nem ismerik a dolgozók, indukciós hurok – ami a hallássérültek kommunikációját segíti – csak közvetetten elérhető. Az önkormányzat honlapja nem akadálymentes, a weblapon jelenleg nem elérhető a városban működő szervezetek és az általuk nyújtott szociális szolgáltatások listája.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános cél: az önkormányzati dolgozók megtanulják, hogyan „viselkedjenek”, amikor fogyatékkal élő személy érkezik ügyintézésre. Mit tegyenek, és mit ne tegyenek. A dolgozókból legalább egy fő képes legyen jelnyelven kommunikálni. Értelmi sérültek (Easy to read), illetve látás-, és hallássérültek részére is használható legyen a weblap. Rövid távú (2 év): a közszolgáltatásban dolgozók szemléletformáló, illetve érzékenyítő tréningeken való részvétele; jelnyelv elsajátítása, weblap akadálymentesítése. Középtávú (5 év): a fenti intézkedések eredményeként a célcsoport szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférése biztosítottá válik. Hosszú távú cél: a teljes akadálymentesítés
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	- egyeztetés a Szociális Bizottság vezetőjével és az polgármesterrel. - a jelnyelvi képzésben résztvevő önkormányzati dolgozó kiválasztása. - weblap akadálymentesítése, a városban elérhető szolgáltatási paletta (civil, egyházi, önkormányzati) megjelenítése a honlapon. - érzékenyítő előadások, tréningek megtartása. - jelnyelvi tanfolyamra történő beiratkozás az önkormányzati dolgozó részére.
Résztvevők és felelős	Sárospatak Város Önkormányzata Szociális Bizottságának vezetője Polgármester Önkormányzat informatikai csoportja Gondozási Központ vezetője Támogató Szolgálat vezetője Sárospataki Mozgáskorlátozottak Egyesülete Felelős: Gondozási Központ vezetője
Partnerek	Egyéb érdekképviselői szervek, a tréningeken, jelnyelvi oktatáson részt vevő dolgozók, Egyenlő Bánásmód Hatóság
Határidő(k) pontokba szedve	- egyeztetés a Szociális Bizottság vezetőjével és az polgármesterrel. Határidő: 2013. 12. 31. - a jelnyelvi képzésben résztvevő önkormányzati dolgozó kiválasztása. 2014. 06. 30. - weblap akadálymentesítése, a városban elérhető szolgáltatási paletta (civil, egyházi, önkormányzati) megjelenítése a honlapon. 2014. 12. 31. - érzékenyítő előadások, tréningek megtartása. 2014. 12. 31. - jelnyelvi tanfolyamra történő beiratkozás az önkormányzati dolgozó részére. 2014. 08. 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint	A fogyatékkal élő célcsoport tájékozottá válik a városban igénybe vehető szolgáltatásokról. (érdekérvényesítés, foglalkoztatás, ellátás stb.) Gördülékenyebb hivatali ügyintézés valósul meg. Dokumentálás: nő a honlap látogatottsága, az ügyintéзések száma, illetve a szolgáltatásokat igénybe vevők száma. Az intézkedés az első időszakban nagyobb költséget, befektetést igényel az önkormányzat részéről, később a fenntartása elenyésző, csak a honlapra

fenntarthatósága	újonnan felkerülő hírek akadálymentes változatának elkészítése jelent ráfordítást.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az önkormányzati dolgozók negatív hozzáállása Megoldás: gyakorlatorientált, figyelemfelkeltő tréningek tartása
Szükséges erőforrások	Humán: trénerek, informatikai szakemberek biztosítása, jelenlegi alkalmazottak munkakörének keretein belül. Trénerek: Belső erőforrás: fogyatékkal élőkkel foglalkozó szakemberek – Gondozási Központ Támogató Szolgálat képviselője, Külső erőforrás: Sárospataki Mozgáskorlátozottak Egyesület munkatársai. Pénzügyi erőforrás: jelnyelvi tanfolyam költsége Technikai: indukciós hurkok telepítése az ügyfélszolgálatokon

Intézkedés címe:	Fogyatékkal élők foglalkoztatása az önkormányzatnál és intézményeinél
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az önkormányzatnál a célcsoport foglalkoztatási szintje alacsony. A fogyatékkal élők hozzátartozói, akik ápolási díjban részesülnek, nem tudnak elhelyezkedni, részmunkaidős feladatot vállalni, mellyel javulhatna ezen családok életminősége.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános cél: A célcsoport foglalkoztatási volumenének növelése, ezzel igazodva az ENSZ egyezményben meghatározott elvhez, melynek hatálya kiterjed az önkormányzatokra is. A célcsoport részére évente speciális állásbörze megrendezése. Rövid távú (2 év): az arány 5%-ra emelése. Évi 1 alkalommal állásbörze szervezése, ahol többek között a helyi munkáltatók, munkaerő-piaci szolgáltatók és a Rehabilitációs Foglalkoztatási Tanács képviseltetné magát. Középtávú (5 év): az arány 10%-ra való emelése Évente két speciális állásbörze szervezése az érintett szervezetek és a helyi munkáltatók bevonásával.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1, együttműködési megállapodás elkészítése és egyeztető tárgyalások lefolytatása helyi, a fogyatékkal élők részére munkaerő-piaci szolgáltatást nyújtó civil szervezetekkel, a B-A-Z Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központjának képviselőjének bevonásával. 2, Az önkormányzat foglalkoztatási struktúrájának tanulmányozása, munkakörelemzések elvégzése, egyeztetés a munkavállalóktól elvárt készségekről, kompetenciákról. 3, Toborzás, kiválasztás, foglalkoztatás megkezdése: 4, További folyamatos kapcsolattartás, egyeztetés, az esetlegesen felmerülő - foglalkoztatással összefüggő- problémák kezelése. 5. Évente állásbörze szervezése:
Résztevők és felelős	Esélyegyenlőségi referens Sárospatak Város Önkormányzata Emberi Erőforrás Menedzsment Csoportja. Sárospataki Mozgáskorlátozottak Egyesülete Gondozási Központ Támogató Szolgálat Munkaügyi Központ Felelős: Gondozási Központ vezetője
Partnerek	Helyi, a célcsoport részére munkaerő-piaci szolgáltatást nyújtó szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	1, együttműködési megállapodás elkészítése és egyeztető tárgyalások lefolytatása helyi, a fogyatékkal élők részére munkaerő-piaci szolgáltatást nyújtó civil szervezetekkel, a B-A-Z Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központjának képviselőjének bevonásával. Határidő: 2013.12.31. 2, Az önkormányzat foglalkoztatási struktúrájának tanulmányozása, munkakörelemzések elvégzése, egyeztetés a munkavállalóktól elvárt készségekről, kompetenciákról. Határidő: 2014.01.31. 3, Toborzás, kiválasztás, foglalkoztatás megkezdése: 2014.03.15. 4, További folyamatos kapcsolattartás, egyeztetés, az esetlegesen felmerülő - foglalkoztatással összefüggő- problémák kezelése. 2014.03.15-től folyamatos 5. Évente állásbörze szervezése: 2014. szeptember
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint	A fogyatékkal élő célcsoport foglalkoztatási aránya nő, amely a munkaszerződések számával dokumentálható. Tehermentesül a fogyatékkal élő nevelő család. Az eddig ápolási díjban részesült szülő - aki fogyatékos gyermekével volt otthon-újra munkát tud vállalni. Nő az adófizetők száma. Speciális állásbörze: jelenléti ív A célcsoport foglalkoztatása Sárospatak Város költségvetéséből, illetve a helyi

fenntarthatósága	Munkaügyi Központ által folyósított EU-s - foglalkoztatást célzó, segítőforrásokból finanszírozható és tartható fenn hosszú távon. A rehabilitációs hozzájárulás „kiváltása” a megváltozott munkaképességű, vagy fogyatékossgal élő személyek alkalmazásával nagymértékű költségmegtakarítást jelent az önkormányzat, illetve annak intézményei számára. A projekt a börze megszervezésével kapcsolatos pénzügyi ráfordítást (catering, terem/sátorbérlet) igényel.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az önkormányzati dolgozók tévhitai a fogyatékossgáról, a fogyatékos emberekről, negatív hozzáállás az új kollégákhoz. A kockázat csökkentésének módja: fogyatékossgal élőket ellátó intézmények látogatása; önkormányzati dolgozók érzékenyítő tréningen való részvétele
Szükséges erőforrások	Foglalkoztatási mentor alkalmazása Pénzügyi erőforrás (a foglalkoztatás költségei) Évente terem/sátor bérlet és catering az állásbörze lebonyolításához.

Intézkedés címe:	Civil Ingatlangazdálkodási stratégia
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Jelenleg a városban nem működik olyan civil létesítmény, ahol a város esélyegyenlőségéért dolgozó civil szervezetek megfelelő körülmények között végezhetnék tevékenységüket.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános cél: Olyan civil szolgáltató központ kialakítása, ahol több civil szervezet működése megoldható, előre tervezhető módon, akadálymentesített környezetben. Rövid távú (2 év) Átlátható, következetes szempont rendszert megfogalmazó civil ingatlan gazdálkodási stratégia elfogadása a HEP mellékleteként Közép távú (5 év) Felmenő rendszerben a lejáró szerződések megújítása a civil szervezetekkel
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Felmérés hány civil szervezet működik aktívan és milyen feltételek mellett Lehetőségek felmérése Ingatlanstratégia kidolgozása Elfogadása Szerződés kötések
Résztvevők és felelős	Sárospatak Város Önkormányzata Ingatlan Gazdálkodási Szervezete Polgármester Felelős: Polgármester által megjelölt szakember
Partnerek	Civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Felmérés a jelen állapotról- 2013.12.31. Prioritások szempontrendszerének kidolgozása a partnerek javaslatainak figyelembe vételével- 2014.03.31. A Civil ingatlangazdálkodási stratégia megfogalmazása- 2014.05.31. A stratégia nyilvános vitája- 2014.06.30. A stratégia elfogadása a közgyűlés által- 2014.09.30. A civil ingatlanhasználati szerződések folyamatos áttekintése a szervezetekkel és a kiszámítható jövő érdekében a szükséges időben akár előszerződések, majd szerződések megkötése.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Tanulmány a jelenleg civil szervezetek által használt ingatlanokról Civil ingatlangazdálkodási stratégia Megkötött új szerződések Fenntarthatóság: A város feladata az esélyegyenlőségükben veszélyeztetett polgárainak szükségleteiről való gondoskodás. A számukra szükséges szolgáltatások jelentős, máshonnan nem biztosítható körét civil szolgáltatók nyújtják. E szolgáltatások fennmaradása a város támogató hozzáállásán is múlik, miközben a piaci alapon nem hasznosítható ingatlanok állagmegóvása is teljesül a civileknek való használatba adásával.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A kidolgozásra kerülő Civil ingatlangazdálkodási stratégia nem lesz eléggé használható, vagy nem teremt kiszámítható feltételeket a civil szolgáltatók számára a veszély csökkentése: a stratégiát az érintettekkel való egyeztetések sorozatában kell megalkotni
Szükséges erőforrások	Pénzügyi erőforrások: tanulmányok készítése, ingatlanok kedvezményes, vagy térítésmentes bérbeadása

Intézkedés címe:	Fogyatékkal élők szabadidős, sport és művészeti tevékenységeik támogatása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Jelenleg a városban nincs olyan akadálymentes helyszín, amit ingyenesen az év bármely szakában lehetne használni, a fogyatékkal élők alkotásainak bemutatására. A sportlehetőségek, rehabilitáció egyik színtere a Végardó Fürdő, melybe a térítésmentes, vagy kedvezményes bejutás nagy könnyebbséget jelentene az érintetteknek.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános cél: A város sportéletében kapjon szerepet a fogyatékos sport és a paraművészet. A célcsoport sportolói, művészei kedvezményesen, vagy térítésmentesen használhassanak - az erre a célra kijelölt létesítményeket. Sport = egészséges életmód, kevesebb beteg ember A másság elfogadás, a megismerés fontos része az integrációnak. Rövid távú (2 év) a város sportra fordított összege egészüljön ki a fogyatékos sportolók, vagy egyesületek támogatásával. Stabil fogyatékos sportegyesületek létrejötte, vagy integrálva az épek sportegyesületeibe. A művészeti csoportok által igényelt fellépési lehetőségek – önkormányzat általi- biztosítása. Közép távú (5 év) Az eredményes fogyatékos sportolóknak lehetőséget biztosítani arra, hogy bekapcsolódhassanak a fogyatékos sport országos és nemzetközi versenysorozataiba. A paraművészek integrációjának elősegítése. A művészeti csoportok által igényelt fellépési lehetőségek biztosítása. Fesztiválokon, kiállításokon való részvétel támogatása (országos és nemzetközi).
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1.A Városházán egy szakember kijelölése, aki a fogyatékos sportot és a paraművészetet koordinálja, segíti. 2. A résztvevők és a partnerek egyeztetése, belépődíj összegének megállapítása. 3. A fellépésekkel, kiállításokkal kapcsolatos szervezési feladatok.
Résztvevők és felelős	Sport és Kulturális Bizottság - vezetője Fürdő intézményvezető Kulturális intézményvezető civil szervezetek fogyatékkal élő művészek, előadók stb. Felelős: Polgármester által megjelölt szakember
Partnerek	Oktatási intézmények, Mozgáskorlátozottak Egyesülete, a városban működő civil és sport szervezetek.
Határidő(k) pontokba szedve	1.A Városházán egy szakember kijelölése, aki a fogyatékos sportot és a paraművészetet koordinálja, segíti. Határidő: 2013.12.31. 2. A résztvevők és a partnerek egyeztetése, belépődíj összegének megállapítása. Határidő: 2014.01.31 3. A fellépésekkel, kiállításokkal kapcsolatos szervezési feladatok, határidő: nem releváns
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Sportolók számának növekedése, akár a szabadidő sport, akár a versenysport területén. Versenyeken helyezések elérése, paralimpikon kinevelése. Megfelelő szakembergárdával hosszú távon biztosított. A kulturális programok várható eredménye, hogy a környezetünkben élők felfedezzék, nincs különbség ép, vagy sérült művész között, valamint a sportolás és az alkotás nem csak az épek sajátja, és lehetősége. Mindemellett minden résztvevőnek lehetősége nyílik a kapcsolatteremtésre és ápolásra.

	Elenyésző pénzügyi ráfordítást igényel.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Sportlétesítmények akadálymentesítettségének hiánya akadálymentesítési beruházás. A lakosság érdektelensége– marketing, PR
Szükséges erőforrások	Bérleti díj támogatás. Pénzügyi (terembérleti díj) és technikai erőforrást igényel. humánerőforrás, akadálymentes környezet

Intézkedés címe:	Rehabilitációs és Foglalkoztatási Tanács felállítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Tapasztalatunk azt mutatja, hogy a munkaerő-piaci szereplők között nem elég hatékony a kommunikáció, nagyobb összhangra van szükség ahhoz, hogy a megváltozott munkaképességű álláskeresőik valóban foglalkoztatottá váljanak.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Általános cél: egy olyan szakmai tanács létrehozása amely munkája során a fogyatékkal élők foglalkoztatásával kapcsolatos kérdéseket, problémákat, átláthatóbbá teszi, a munkaerő-piaci szereplőket (munkaügyi központ, foglalkoztatók, önkormányzat, civil szervezetek) összefogja. Rövid távú (2 év): A stratégia megalkotását követően az együttműködés formai alapjainak megfogalmazása. Társadalomtudatos, a célcsoport foglalkoztatását felvállaló munkáltatói kör kialakítása, a meglévő cégek listájának bővítése. Idővel a munkáltatók szerepvállalása a tanács munkájában: 1-2 fő delegált a munkaerő-piac másik oldalát szemléltetve segíti a team munkáját. Közép távú (5 év): sikeresen működő, a célcsoport, illetve a munkáltatók érdekeit is szem előtt tartó, innovatív szemléletű testület létrejötte.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A résztvevő felek feladatainak, kötelességeinek, szerepkörének meghatározása. Stratégia kidolgozása a célcsoport foglalkoztatási számának hatékony növelése érdekében. Sajtónyilvánosság megszervezése. Havi egy ülés megtartása az önkormányzat által biztosított előadóban Féléves jelentések készítése a foglalkoztatási csoport tevékenységéről, eredményeiről
Résztvevők és felelős	Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Munkaügyi központ Sárospataki Kirendeltsége Sárospatak Város Önkormányzata Gondozási Központ Támogató Szolgálat Civil Szervezetek (Mozgáskorlátozottak Sárospataki és Zemplén- Térségi Egyesülete Munkanélküliek és Álláskeresőik Egyesülete) Felelős: Támogató szolgálat vezető, Mozgáskorlátozottak Egyesület Elnöke
Partnerek	Vállalatok Oktatási intézmények
Határidő(k) pontokba szedve	A résztvevő felek feladatainak, kötelességeinek, szerepkörének meghatározása. Határidő: 2013.10.31. Stratégia kidolgozása a célcsoport foglalkoztatási számának hatékony növelése érdekében. Határidő: 2013.12.31. Sajtónyilvánosság megszervezése. Határidő: 2014.01.31. Havi egy ülés megtartása az önkormányzat által biztosított előadóban Féléves jelentések készítése a foglalkoztatási csoport tevékenységéről, eredményeiről
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon),	Statisztikailag kimutatható foglalkoztatási ráta-növekedés. A célcsoportot foglalkoztató munkáltatók számának növekedése Dokumentáltság: együttműködési megállapodások száma, Munkaügyi Központ, RSZSZ: foglalkoztatotti létszám statisztika. A cél eléréshez folyamatos együttműködés, együtt gondolkodás szükségeltetik a résztvevők részéről.

valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A jelenlegi gazdasági helyzet stagnálása, esetleges romlása, amely befolyásolja a cégek foglalkoztatási hajlandóságát. Megoldás: kiszámítható, a vállalkozói szférát támogató gazdaságpolitika, azonban ennek befolyásolása távol áll a szervezetek hatáskörétől
Szükséges erőforrások	Havi egyszeri alkalommal egy önkormányzati előadó terem biztosítása, amely az ülés helyszínéül szolgál (laptop, projektor, flipchart tábla szükséges).

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
1. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	A sárospataki roma nemzetiség lakhatási problémáinak javítása	A sárospataki roma nemzetiség lakhatási problémái	Csökkenteni a lakhatási problémákat. Rövidtávú cél: szemléletváltás (első legyen a lakbér és a közüzemi számlák megfizetése) Középtávú cél: a rendelkezésre álló lakásokról információs adatbázis kialakítása. Hosszú távú cél: roma telepek felszámolása, vagy a roma telepen található ingatlanok felújítása.	Sárospatak Város Önkormányzata 2011-2014. évekre szóló Gazdasági Programja Sárospatak Város Komplex Városfejlesztési Stratégiája és Operatív Programja, Városfejlesztési Konceptió, Antiszegregációs Terv	tájékoztatás, figyelemfelhívás	Sárospataki Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnöke		Rövidtávon: adatkérés. Középtávon: adatkérés. Hosszú távon: helyszíni bejárás.	személyi és pénzügyi	Folyamatos tevékenységgel biztosítható
2	A sárospataki roma gyerekek iskolai hiányzásának csökkentése	A sárospataki roma gyerekek iskolai hiányzása	A sárospataki roma gyerekek iskolai hiányzásának csökkentése. Rövidtávú cél: a hiányzások csökkentése a családokkal együttműködve. Középtávú cél: a hiányzások felszámolása. Hosszú távú cél: a hiányzások csökkentésének eredményeként a tanulmányi átlagok	Sárospatak Város Önkormányzata 2011-2014. évekre szóló Gazdasági Programja Sárospatak Város Komplex Városfejlesztési Stratégiája és Operatív Programja, Városfejlesztési Konceptió, Antiszegregációs	tájékoztatás, figyelemfelhívás	Sárospataki Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnöke		Rövidtávon: adatkérés. Középtávon: adatkérés. Hosszú távon: adatkérés.	személyi és pénzügyi	Folyamatos tevékenységgel biztosítható

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			növelése.	Terv						
3	A többségi társadalom és a nemzetiség közötti viselkedésszerű különbségek csökkentése	A roma nemzetiségnél a viselkedésszerű, illembeli különbségek.	Csökkenteni a többségi társadalom közötti ellentétek kiváltó okait. Rövidtávú cél: a kiváltó alkalmak csökkentése (pl: segélyek csoportos átvételének csökkentése a Postán) Középtávú cél: a romatelepen a felszíni szemét elszállítása az ott lakók bevonásával. Hosszú távú cél: a bűnözés csökkentése.	Sárospatak Város Önkormányzata 2011-2014. évekre szóló Gazdasági Programja Sárospatak Város Komplex Városfejlesztési Stratégiája és Operatív Programja, Városfejlesztési Konceptió, Antiszegregációs Terv	tájékoztatás, figyelemfelhívás	Sárospataki Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnöke		Rövidtávon: helyszíni bejárás. Középtávon: helyszíni bejárás. Hosszú távon: adatkérés	személyi és pénzügyi	Folyamatos tevékenységgel biztosítható
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	A gyermekek hátrányos helyzetének, veszélyeztetettségének enyhítése	A gyermekek hátrányos helyzete, veszélyeztetettsége	A város peremterületein, külterületein ill. tanyákon élő gyermekek hátrányos helyzetének, veszélyeztetettségének csökkentése, normalizálása. Segítse annak, hogy ugyanolyan esélyekkel kezdjék tanulmányaikat, mint a belterületen, városban élők	Sárospatak Város Önkormányzata 2011-2014. évekre szóló Gazdasági Programja Sárospatak Város Komplex Városfejlesztési Stratégiája és Operatív Programja, Városfejlesztési Konceptió, Antiszegregációs Terv	Hátrányos helyzetűkről való nyilatkozatadás, veszélyeztetettségéről adatnyilvántartás	Gyermejjóléti Szolgálat vezetője		Teljes nyilvántartás, folyamatos nyomon követés, pontos adminisztráció. Évente összegző elemzés elkészítése	Önkormányzati támogatás, pályázati források	Folyamatos tevékenységgel biztosítható
2	Továbbtanulási,	Továbbtanulási,	A város	Sárospatak	Iskolai szegregáció	Gyermejjóléti		Teljes nyilvántartás,	Önkormányzati	Folyamatos

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
	pályaorientációs esélyegyenlőségük megteremtése	pályaorientációs nehézségek	peremterületein, külterületein ill. tanyákon élő gyermekek továbbtanulásának, pályaorientációjának segítése, fejlesztése. Praktikus információk nyújtása a pályaválasztáshoz	Város Önkormányzata 2011-2014. évekre szóló Gazdasági Programja Sárospatak Város Komplex Városfejlesztési Stratégiája és Operatív Programja, Városfejlesztési Konceptió, Antiszegregációs Terv	visszaszorítása. Egyéni lemaradások fejlesztése. Pályaorientációs tanácsadás. Magántanulóság visszaszorítása	Szolgálat vezetője		folyamatos nyomon követés, pontos adminisztráció. Évente összegző elemzés elkészítése	támogatás, pályázati források	tevékenységgel biztosítható
3	Mentálhigiénés állapotuk és életkörülményeik javítása	Nem megfelelő mentálhigiénés állapot és életkörülmények	A város peremterületein, külterületein ill. tanyákon élő gyermekek higiénés és mentálhigiénés állapotának javítása segítő foglalkozásokon és tréningen keresztül, egyéni és csoportos formában. Életkörülményeik javítása	Sárospatak Város Önkormányzata 2011-2014. évekre szóló Gazdasági Programja Sárospatak Város Komplex Városfejlesztési Stratégiája és Operatív Programja, Városfejlesztési Konceptió, Antiszegregációs Terv	Egyéni higiénés állapotok javítása-egészségfejlesztés	Gyermekjóléti Szolgálat vezetője		Teljes nyilvántartás, folyamatos nyomon követés, pontos adminisztráció. Évente összegző elemzés elkészítése.	Önkormányzati támogatás, pályázati források	Folyamatos tevékenységgel biztosítható
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Nők felvilágosítása szociális támogatás, munkajogi ügyekről	A nők nincsenek tisztába az őket érintő munkajogi,	Cél a női munkát keresők munkajogi tudatosságának	Sárospatak Város Önkormányzata	Megállapodás a helyi női célcsoporttal foglalkozó és	Családsegítő Szolgálat és Gyermekjóléti		Folyamatos nyomon követés. Összegző elemzés elkészítése	Pályázati forrás	Folyamatos tevékenységgel biztosítható

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		foglalkoztatási szabályokkal	erősítése. Továbbá az őket érintő jogszabályokról, szociális és családjogi támogatásokról való felvilágosítás	2011-2014. évekre szóló Gazdasági Programja Sárospatak Város Komplex Városfejlesztési Stratégiája és Operatív Programja, Városfejlesztési Konceptió, Antiszegregációs Terv	részükre munkaerő munkaerő-piaci szolgáltatást nyújtó civil szervezetekkel, B.-A.-Z. Munkaügyi Központ helyi kirendeltségének képviselője bevonásával. Nőket érintő jogi-munkajogi ügyekkel foglalkozó civil szervezetek felkutatása, bevonása.	Szolgálat vezetője				
2	Részmunkaidőben, GYES-ről GYED-ről visszatérő nők foglalkoztatásának segítése	A kisgyermekes anyák munkaerő-piaci - reintegrációjának nehézsége	A kisgyermekes anyák általában egyedül maradnak a család és hivatás összehangolásának megoldásában, munkaerő-piaci - reintegrációjuk ezért fokozottan nehéz. Cél számukra munkaerő-piaci aktualítások, információk nyújtása, szakmai kapcsolatok erősítése. Támogató munkahelyi környezet kialakítása.	Sárospatak Város Önkormányzata 2011-2014. évekre szóló Gazdasági Programja Sárospatak Város Komplex Városfejlesztési Stratégiája és Operatív Programja, Városfejlesztési Konceptió, Antiszegregációs Terv	Dokumentált kapcsolattartás az otthonlévő /GYES-GYED/ kollégákkal	Családsegítő Szolgálat és Gyermekjóléti Szolgálat vezetője		Folyamatos nyomon követés. Összegző elemzés elkészítése	Pályázati forrás	Folyamatos tevékenységgel biztosítható
3	Családbarát munkahelyek kialakítása, teremtése	A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetése nehézségeket okoz	A munkaerő-piaci és családi feladatokat összeegyeztető segítő szolgáltatások kialakítása.	Sárospatak Város Önkormányzata 2011-2014. évekre szóló	A már meglévő munkahelyeken családbarát, közösségi terek kialakítása,	Családsegítő Szolgálat és Gyermekjóléti Szolgálat vezetője		Folyamatos nyomon követés. Összegző elemzés elkészítése	Pályázati forrás	Folyamatos tevékenységgel biztosítható

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			Munkahelyeken gyereksarok kialakítása.	Gazdasági Programja Sárospatak Város Komplex Városfejlesztési Stratégiája és Operatív Programja, Városfejlesztési Konceptió, Antiszegregációs Terv	Közösségi rendezvények, családbarát szolgáltatások biztosítása.					
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Az idősek életminőségének javítása	A városban magas az idősek aránya . Az összlakosság több mint 16 %-a (a 2011-es népszámlálás adatai szerint) 65 éven felüli	Általános cél: az idősek elmagányosodásának, izolálódásának megelőzése, e célcsoport leszakadásának és perifériára való kerülésének megakadályozása illetve csökkentése, a demenciát megelőzése. Minden idősebb ember a lehető legtovább maradhasson és élhessen teljes minőségű életet a saját lakásában. Rövid távú cél (2 év): a szociális alapellátást nyújtó Gondozási Központ és az idősek közötti kapcsolat	Sárospatak Város Önkormányzata 2011-2014. évekre szóló Gazdasági Programja Sárospatak Város Komplex Városfejlesztési Stratégiája és Operatív Programja, Városfejlesztési Konceptió, Antiszegregációs Terv	Az alapszolgáltatások (házi segítségnyújtás, szociális étkezés, idősek klubja, támogató szolgáltatás, családsegítés) szélesebb körű megismertetése az idősekkel és családtagjaikkal (szórálapok, tájékoztató beszélgetések, honlapon történő hirdetés által). A Gondozási Központ alapszolgáltatásainak és a városban az időskorúak igényeihez és szükségleteihez	Gondozási Központ vezetője		Folyamatos ellenőrzés, figyelemmel kísérés és nyomon követés. Az eredmények tényszerű dokumentálása és adminisztrálása. Összegző elemzés készítése.	Önkormányzat és a Gondozási Központ dolgozói, pályázati források, írott és elektronikus sajtó munkatársai	Folyamatos tevékenységgel biztosítható

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			erősítése, minél több rászoruló idős ember bevonása a segítő tevékenységekbe. Hosszú távú cél (5 év): az Idősek Klubjának igény szerinti bővítése, nyugdíjas klubok létrehozása, a közösségi tevékenységek végzésére alkalmas „közösségi terek” létrehozása.		történő igazítása (szükség esetén bővítése).					
2	Áldozatsegítés idős korban, az idős korúak ellen elkövetett bűncselekmények megelőzése.	Folyamatosan nő a városban az idős korúak ellen csalással elkövetett bűncselekmények száma, ezáltal rossz a célcsoport biztonságérzete	Általános cél: az idős korúak figyelmét felhívni az egyre nagyobb méreteket öltő idős ellen elkövetett bűncselekményekre és ennek megakadályozása érdekében a fokozott elővigyázatosságra Rövid távú cél (2 év): tájékoztató előadások és konzultációk, valamint fórumok tartása a rendőrség, a lakosság és civil szervezetek kezdeményezése által. Hosszú távú cél (5 év): a városban a rendőrség, a polgárőrség és az	Sárospatak Város Önkormányzata 2011-2014. évekre szóló Gazdasági Programja Sárospatak Város Komplex Városfejlesztési Stratégiája és Operatív Programja, Városfejlesztési Koncepció, Antiszegregációs Terv	A Városi Rendőrkapitányság Bűnmegelőző Osztályával együttműködve folyamatos felvilágosító, együttműködő, megelőző, tanácsadó és információs, valamint áldozatsegítő rendezvények, fórumok szervezése és megtartása	Gondozási Központ vezetője		Folyamatos nyomon követés, és figyelemmel kísérés. Adminisztráció, és évente összegző elemzés készítése az idős korúak sérelmére elkövetett bűnügyi statisztika változásáról, javulásáról.	Szakemberek, önkéntesek, civil szervezetek munkatársai, pályázati források	Folyamatos tevékenységgel biztosítható

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			érintett időskorú lakosság kapcsolatának erősítése, a bizalom megnyerése és a segítségnyújtás feltétel nélküli elfogadása.							
3	Egészségtudatos életmód elősegítése időskorban	A városban élő idős emberekre jellemző a mozgásszegény életmód és a nem megfelelő táplálkozás, amely következtében magas a szív és érrendszeri, valamint az emésztési probléma a célcsoporton belül	Általános cél: Időskorban csökken a mozgásigény, nem megfelelő a folyadékbevitel, helytelen a táplálkozás. Ezek következtében a különböző betegségek kialakulásának kockázata nő. Rövid távú cél (2 év): az idős lakosság körében az egészségtudatos magatartás kialakítása, fenntartása. Az életkornak és az egészségi állapotnak megfelelő mozgásigény kielégítése, és változatos, valamint rost és vitamindús tápanyagok bevitel a szervezetbe. Hosszú távú cél (5 év): a mozgásigény kielégítésére különböző mozgásprogramok (kirándulások, túrák)	Sárospatak Város Önkormányzata 2011-2014. évekre szóló Gazdasági Programja Sárospatak Város Komplex Városfejlesztési Stratégiája és Operatív Programja, Városfejlesztési Konceptió, Antiszegregációs Terv	Az idők részére mozgásterapeuta és testnevelő irányításával intézményes keretek között mozgásprogramok biztosítása. Az idősök klubjában és egyén keretek között életmódbeli és táplálkozási tanácsok nyújtása (akár egyénileg is).	Gondozási Központ vezetője		Városi szinten felmérni az időskorúak jelenlegi egészségi állapotát, majd hosszú távon (5 év múlva) ismét felmérést végezni, és az eredményeket dokumentálni	Szociális és egészségügyi dolgozók, pályázati források	Folyamatos tevékenységgel biztosítható

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			megszervezése. Életmód és táplálkozási tanácsadások, beszélgetések, fórumok létrehozása.							
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Szociális alapszolgáltatások, állami és civil fenntartású szervezetek koordinációja, fejlesztése és a támogató szolgálat erősítése.	A térségben a fogyatékkal élők segítése érdekében működő szociális és egyéb szolgáltatók elszigetelten végzik a munkájukat. A segítők mentális egészségét védő, a kiégést megelőző, szupervíziós lehetőség alkalmi jellegű a térségben. A támogató szolgálat kapacitása alacsony	Általános cél: Hatékony munkavégzés. A fogyatékkal élők ellátása otthonukban, illetve a szállítási igényeknek megfelelő szolgáltatás biztosítása. Rövid távú cél: A szociális területen dolgozók munkájának összehangolása, szupervízió rendszeres biztosítása. A támogató szolgálat kapacitásának növelése. Hosszú távú cél: A szervezetek közötti teljes összhang megteremtése, kapacitásnövelés.	Sárospatak Város Önkormányzata 2011-2014. Gazdasági Programja Sárospatak Város Komplex Városfejlesztési Stratégiája és Operatív Programja, Városfejlesztési Konceptió, Antiszegregációs Terv	Szakmai egyeztetés a szolgáltatókkal. A szupervíziót igénylő segítők igényfelmérése, és bevonása a jelenleg futó fejlesztési projektbe. Munkánélküli szociális gondozók, ápolók foglalkoztatása a támogató szolgáltatásban, a közmunka keretén belül.	Gondozási Központ vezetője		Mennyiségi mutatók: ellátásba, oktatásba bevontak köre, száma. Minőségi mutatók: elégedettségmérés	Szociális szakemberek, segítők csoportos tréningje, képzése, a jelenleg futó pályázat keretein belül. A közmunka keretein belül, szakképzett segítő biztosítása a támogató szolgálat részére.	Folyamatos tevékenységgel biztosítható
2	Az önkormányzat által nyújtott szolgáltatások infokommunikációs akadálymentesítése	Az önkormányzat ügyintézőinek döntő többsége nem tudja, hogyan viselkedjen, amikor fogyatékkal élő személy keresi fel az ügyfélszolgálatukat.	Általános cél: az önkormányzati dolgozók megtanulják, hogyan „viselkedjenek”, amikor fogyatékkal élő személy érkezik	Sárospatak Város Önkormányzata 2011-2014. évekre szóló Gazdasági Programja Sárospatak	- egyeztetés a Szociális Bizottság vezetőjével és az polgármesterrel. - a jelnyelvi képzésben résztvevő önkormányzati dolgozó kiválasztása.	Gondozási Központ vezetője		A fogyatékkal élő célcsoport tájékozottá válik a városban igénybe vehető szolgáltatásokról. (érdekérvényesítés, foglalkoztatás, ellátás	Humán: tréner, informatikai szakemberek biztosítása, jelenlegi alkalmazottak munkakörének keretein belül. Tréner: Belső	Folyamatos tevékenységgel biztosítható

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		A jelnyelvet nem ismerik a dolgozók, indukciós hurok – ami a hallássérültek kommunikációját segíti – csak közvetetten elérhető. Az önkormányzat honlapja nem akadálymentes, a weblapon jelenleg nem elérhető a városban működő szervezetek és az általuk nyújtott szociális szolgáltatások listája.	ügyintézésre. Mit tegyenek, és mit ne tegyenek. A dolgozókból legalább egy fő képes legyen jelnyelven kommunikálni. Értelmi sérültek (Easy to read), illetve látás-, és hallássérültek részére is használható legyen a weblap. Rövid távú (2 év): a közszolgáltatásban dolgozók szemléletformáló, illetve érzékenyítő tréningeken való részvétele; jelnyelv elsajátítása, weblap akadálymentesítése. Középtávú (5 év): a fenti intézkedések eredményeként a célcsoport szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférése biztosítottá válik. Hosszú távú cél: a teljes akadálymentesítés	Város Komplex Városfejlesztési Stratégiája és Operatív Programja, Városfejlesztési Konceptió, Antiszegregációs Terv	- weblap akadálymentesítése, a városban elérhető szolgáltatási paletta (civil, egyházi, önkormányzati) megjelenítése a honlapon. - érzékenyítő előadások, tréningek megtartása. - jelnyelvi tanfolyamra történő beiratkozás az önkormányzati dolgozó részére			stb.) Gördülékenyebb hivatali ügyintézés valósul meg. Dokumentálás: nő a honlap látogatottsága, az ügyintézők száma, illetve a szolgáltatásokat igénybe vevők száma. Az intézkedés az első időszakban nagyobb költséget, befektetést igényel az önkormányzat részéről, később a fenntartása elenyésző, csak a honlapra újonnan felkerülő hírek akadálymentes változatának elkészítése jelent ráfordítást.	erőforrás: fogyatékkal élőkkel foglalkozó szakemberek – Gondozási Központ Támogató Szolgálat képviselője, Külső erőforrás: Sárospataki Mozgáskorlátozottak Egyesülete munkatársai. Pénzügyi erőforrás: jelnyelvi tanfolyam költsége Technikai: indukciós hurok telepítése az ügyfélszolgálatokon	
3	Fogyatékkal élők foglalkoztatása az önkormányzatnál és intézményeinél	Az önkormányzatnál a célcsoport foglalkoztatási szintje alacsony. A fogyatékkal élők	Általános cél: A célcsoport foglalkoztatási volumenének növelése, ezzel	Sárospatak Város Önkormányzata 2011-2014. évekre szóló	1, együttműködési megállapodás elkészítése és egyeztető tárgyalások	Gondozási Központ vezetője		A fogyatékkal élő célcsoport foglalkoztatási aránya nő, amely a munkaszerződések	Foglalkoztatási mentor alkalmazása Pénzügyi erőforrás (a foglalkoztatás költségei) Évente	Folyamatos tevékenységgel biztosítható

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		hozzátartozói, akik ápolási díjban részesülnek, nem tudnak elhelyezkedni, részmunkaidős feladatot vállalni, mellyel javulhatna ezen családok életminősége	igazodva az ENSZ egyezményben meghatározott elvhez, melynek hatálya kiterjed az önkormányzatokra is. A célcsoport részére évente speciális állásbörze megrendezése. Rövid távú (2 év): az arány 5%-ra emelése. Évi 1 alkalommal állásbörze szervezése, ahol többek között a helyi munkáltatók, munkaerő-piaci szolgáltatók és a Rehabilitációs Foglalkoztatási Tanács képviseltetné magát. Középtávú (5 év): az arány 10%-ra való emelése Évente két speciális állásbörze szervezése az érintett szervezetek és a helyi munkáltatók bevonásával.	Gazdasági Programja Sárospatak Város Komplex Városfejlesztési Stratégiája és Operatív Programja, Városfejlesztési Koncepció, Antiszegregációs Terv	lefolytatása helyi, a fogyatékkal élők részére munkaerő-piaci szolgáltatást nyújtó civil szervezetekkel, a B-A-Z Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központjának képviselőjének bevonásával. 2, Az önkormányzat foglalkoztatási struktúrájának tanulmányozása, munkakörelemzések elvégzése, egyeztetés a munkavállalóktól elvárt készségekről, kompetenciákról. 3, Toborzás, kiválasztás, foglalkoztatás megkezdése: 4, További folyamatos kapcsolattartás, egyeztetés, az esetlegesen felmerülő - foglalkoztatással összefüggő-problémák kezelése. 5. Évente állásbörze szervezése			számával dokumentálható. Tehermentesül a fogyatékkal élővel nevelő család. Az eddig ápolási díjban részesült szülő - aki fogyatékos gyermekével volt otthon-újra munkát tud vállalni. Nő az adófizetők száma. Speciális állásbörze: jelenléti ív A célcsoport foglalkoztatása Sárospatak Város költségvetéséből, illetve a helyi Munkaügyi Központ által folyósított EU-s - foglalkoztatást célzó, segítőforrásokból finanszírozható és tartható fenn hosszú távon. A rehabilitációs hozzájárulás „kiváltása” a megváltozott munkaképességű, vagy fogyatékkal élő személyek alkalmazásával nagymértékű költségmegtakarítást jelent az önkormányzat, illetve	terem/sátor bérlet és catering az állásbörze lebonyolításához	

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
								annak intézményei számára. A projekt a börze megszervezésével kapcsolatos pénzügyi ráfordítást (catering, terem/sátorbérlet) igényel.		
4	Civil Ingatlanguzdasági stratégia	Jelenleg a városban nem működik olyan civil létesítmény, ahol a város esélyegyenlőségért dolgozó civil szervezetek megfelelő körülmények között végezhetnék tevékenységüket.	Általános cél: Olyan civil szolgáltató központ kialakítása, ahol több civil szervezet működése megoldható, előre tervezhető módon, akadálymentesített környezetben. Rövid távú (2 év) Átlátható, következetes szempont rendszert megfogalmazó civil ingatlan gazdálkodási stratégia elfogadása a HEP mellékleteként Közép távú (5 év) Felmenő rendszerben a lejáró szerződések megújítása a civil szervezetekkel	Sárospatak Város Önkormányzata 2011-2014. évekre szóló Gazdasági Programja Sárospatak Város Komplex Városfejlesztési Stratégiája és Operatív Programja, Városfejlesztési Konceptió, Antiszegregációs Terv	Felmérés hány civil szervezet működik aktívan és milyen feltételek mellett Lehetőségek felmérése Ingatlanstratégia kidolgozása Elfogadása Szerződés kötések	Polgármester által megjelölt szakember		Tanulmány a jelenleg civil szervezetek által használt ingatlanokról Civil ingatlanuzdasági stratégia Megkötött új szerződések Fenntarthatóság: A város feladata az esélyegyenlőségükben veszélyeztetett polgárainak szükségleteiről való gondoskodás. A számukra szükséges szolgáltatások jelentős, máshonnan nem biztosítható körét civil szolgáltatók nyújtják. E szolgáltatások fennmaradása a város támogató hozzáállásán is múlik, miközben a piaci alapon nem hasznosítható ingatlanok állagmegóvása is	Pénzügyi erőforrások: tanulmányok készítése, ingatlanok kedvezményes, vagy térítésmentes bérbeadása	Folyamatos tevékenységgel biztosítható

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
								teljesül a civileknek való használatba adásával.		
5	Fogyatékkal élők szabadidős, sport és művészeti tevékenységeik támogatása	Jelenleg a városban nincs olyan akadálymentes helyszín, amit ingyenesen az év bármely szakában lehetne használni, a fogyatékkal élők alkotásainak bemutatására. A sportlehetőségek, rehabilitáció egyik színtere a Végardó Fürdő, melybe a térítésmentes, vagy kedvezményes bejutás nagy könnyebbé teheti az érintetteknek.	Általános cél: A város sportéletében kapjon szerepet a fogyatékos sport és a paraművészet. A célcsoport sportolói, művészei kedvezményesen, vagy térítésmentesen használhassanak - az erre a célra kijelölt létesítményeket. Sport = egészséges életmód, kevesebb beteg ember A másság elfogadás, a megismerés fontos része az integrációnak. Rövid távú (2 év) a város sportra fordított összege egészüljön ki a fogyatékos sportolók, vagy egyesületek támogatásával. Stabil fogyatékos sportegyesületek létrejötte, vagy integrálva az épek sportegyesületeibe. A művészeti csoportok által igényelt fellépési lehetőségek – önkormányzat általi-biztosítása. Közép távú (5 év) Az eredményes	Sárospatak Város Önkormányzata 2011-2014. évekre szóló Gazdasági Programja Sárospatak Város Komplex Városfejlesztési Stratégiája és Operatív Programja, Városfejlesztési Konceptió, Antiszegregációs Terv	1.A Városházán egy szakember kijelölése, aki a fogyatékos sportot és a paraművészetet koordinálja, segíti. 2. A résztvevők és a partnerek egyeztetése, belépődíj összegének megállapítása. 3. A fellépésekkel, kiállításokkal kapcsolatos szervezési feladatok.	Polgármester által megjelölt szakember		Sportolók számának növekedése, akár a szabadidő sport, akár a versenysport területén. Versenyeken helyezések elérése, paralimpikon kinevelése. Megfelelő szakembergárdával hosszú távon biztosított. A kulturális programok várható eredménye, hogy a környezetünkben élők felfedezzék, nincs különbség ép, vagy sérült művész között, valamint a sportolás és az alkotás nem csak az épek sajátja, és lehetősége. Mindemellett minden résztvevőnek lehetősége nyílik a kapcsolatteremtésre és ápolásra. Elenyésző pénzügyi ráfordítást igényel.	Bérleti díj támogatás. Pénzügyi (terembérleti díj) és technikai erőforrást igényel. humánerőforrás, akadálymentes környezet	Folyamatos tevékenységgel biztosítható

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			összefogja. Rövid távú (2 év): A stratégia megalkotását követően az együttműködés formai alapjainak megfogalmazása. Társadalomtudatos, a célcsoport foglalkoztatását felvállaló munkáltatói kör kialakítása, a meglévő cégek listájának bővítése. Idővel a munkáltatók szerepvállalása a tanács munkájában: 1- 2 fő delegált a munkaerő-piac másik oldalát szemlélítve segíti a team munkáját. Közép távú (5 év): sikeresen működő, a célcsoport, illetve a munkáltatók érdekeit is szem előtt tartó, innovatív szemléletű testület létrejött.	Terv	jelentések készítése a foglalkoztatási csoport tevékenységéről, eredményeiről			folyamatos együttműködés, együtt gondolkodás szükségeltetik a résztevők részéről.		

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

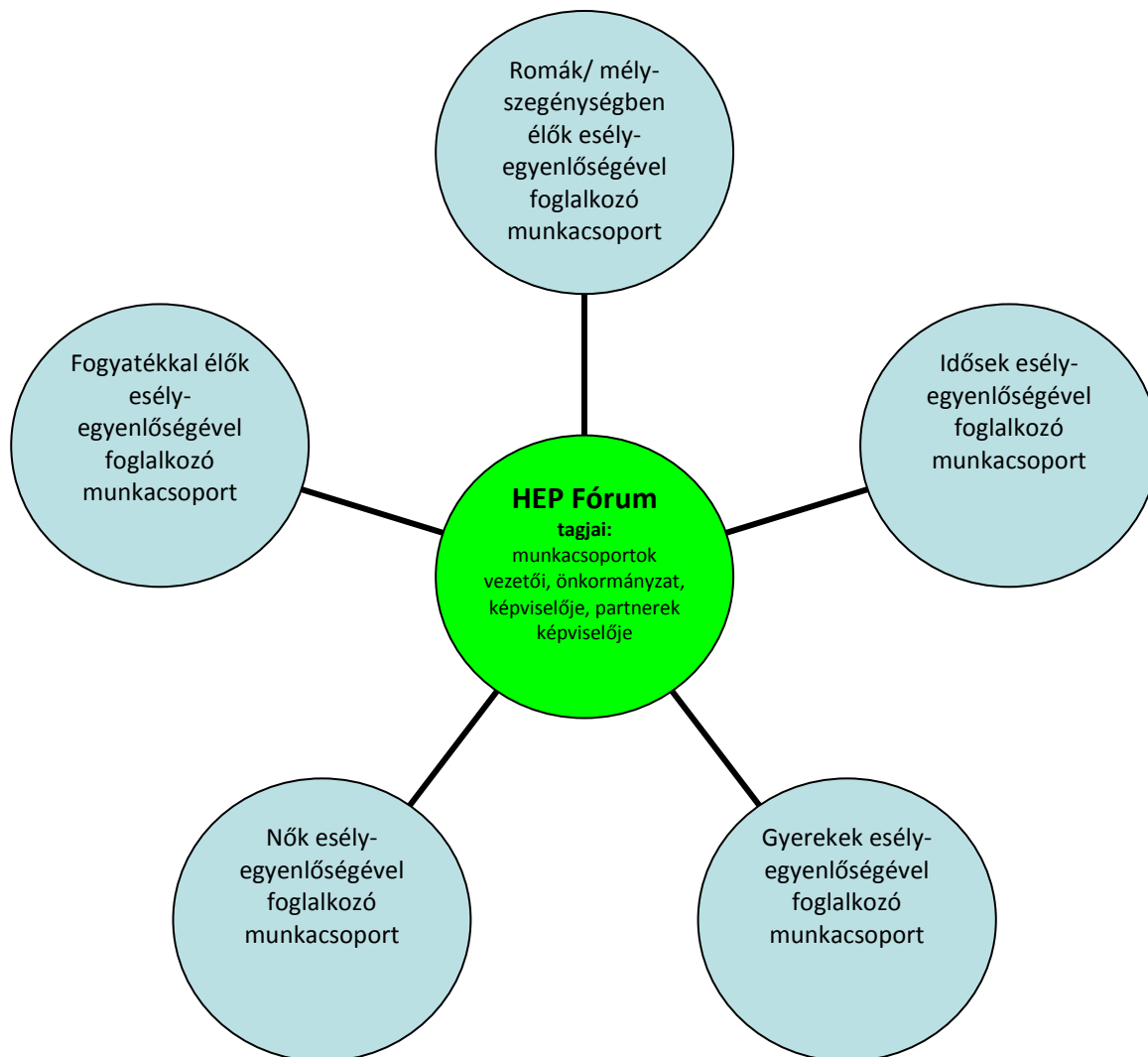
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- ✓ az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- ✓ annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- ✓ a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- ✓ az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- ✓ az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- ✓ a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja a Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester, jegyző felel:

- ✓ Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- ✓ Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- ✓ Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- ✓ a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- ✓ a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- ✓ az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- ✓ a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- ✓ felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és

toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

- ✓ Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- ✓ Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- ✓ Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Sárospatak város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Sárospatak város képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum

Aláírás

Sárospatak Város Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Sárospataki Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat

Dátum

Partner aláírás

Német Nemzetiségi Önkormányzat - Sárospatak

Dátum

Partner aláírás

Sárospataki Roma Nemzetiségi Önkormányzat

Dátum

Partner aláírás

Gondozási Központ

Dátum

FPartner aláírás

Mozgáskorlátozottak Sárospataki és Zemplén-Térségi Egyesülete

HEP elkészítési jegyzék

NÉV	HEP részei										Aláírás
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
dr. Vitányi Eszter jegyző – Sárospatak Város Önkormányzata	É T	É T	É T	É T	É T	É T	É T	É T	É T	É T	
Kovács Eszter – Sárospataki Polgármesteri Hivatal	R T	R T	R T	R T	R T	R T	R T	R T	R T	R T	
Stumpf Bálint elnök - Német Nemzetiségi Önkormányzat - Sárospatak	T	T	T	T	T	T	T	R É T	R É T	R É T	
Kozsnyánszky János elnök - Sárospataki Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat	T	T	T	T	T	T	T	R É T	R É T	R É T	
Budai Gyula Károly elnök - Sárospataki Roma Nemzetiségi Önkormányzat	T	T	R É T	T	T	T	T	R É T	R É T	R É T	
Papp Imréné - Gondozási Központ	T	T	T	T	T	R É T	T	T	T	R É T	
Karajzné Serke Gabriella - Gondozási Központ	T	T	T	T	T	R É T	T	T	T	R É T	

Sáfrányos Sarolta - Gondozási Központ	T	T	R É T	R É T	R É T	T	T	T	T	R É T	
Palitzné Karászi Erzsébet - Gondozási Központ	T	T	T	T	T	T	R É T	T	T	R É T	
Székely József – Mozgáskorlátozottak Sárospataki és Zemplén-Térségi Egyesülete	T	T	T	T	T	T	R É T	T	T	R É T	

SÁROSPATAK VÁROS ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETE

...../2013. (...) KT.

h a t á r o z a t i – j a v a s l a t a

Sárospatak Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjáról

Sárospatak Város Önkormányzat Képviselő-testülete a tárgybani javaslatot megtárgyalta és a következő határozatot hozta:

1. Sárospatak Város Önkormányzat Képviselő-testülete Sárospatak Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programját, az előterjesztés melléklete szerinti tartalommal jóváhagyja.
2. Sárospatak Város Önkormányzat Képviselő-testülete felkéri a Jegyzőt, hogy gondoskodjon a Helyi Esélyegyenlőségi Programnak a www.sarospatak.hu oldalon történő közzétételéről, továbbá a Türr István Képző és Kutató Intézet részére történő megküldéséről.

Felelős: jegyző

Határidő: azonnal

dr. Vitányi Eszter
jegyző

Aros János
polgármester